

Treball de Fi de Grau

Títol

Autoria

Professorat tutor

Grau

Tipus de TFG

Data

Full resum del TFG

Títol del Treball Fi de Grau:

Català:

Castellà:

Anglès:

Autoria:

**Professorat
tutor:**

Curs:

Grau:

Paraules clau (mínim 3)

Català:

Castellà:

Anglès:

Resum del Treball Fi de Grau (extensió màxima 100 paraules)

Català:

Castellà:

Anglès:

Índex

Introducció	pàg 4
Marc teòric	pàg 16
Metodologia	pàg 29
Cròniques	
- Un dimecres al Raval	pàg 32
- Laura - Sindicat d'Habitatge del Casc Antic	pàg 66
- Alejandro - Resistim al Gòtic	pàg 88
- Però ... el 3 o el 5?	pàg 114
- El comunisme de la banca privada	pàg 122
- Retrat d'una militant	pàg 134
Bibliografia	pàg 141

Introducció

El passat 22 de setembre va entrar en vigor a Catalunya una llei per suspendre temporalment les ordres judicials de desnonaments¹. Malgrat aquesta suspensió, entre el 14 de setembre —data en què els jutjats van reprendre l'activitat judicial després del confinament— i el 23 d'octubre, l'Ajuntament de Barcelona va informar de 443 ordres judicials que afectaven 1.211 persones: 748 adults i 463 menors, la meitat promogudes pels considerats 'grans tenidors'². Dos mesos després, el 22 de desembre, el Govern de l'Estat va aprovar, en modificació de l'anterior decret 24/2015, el Decret Llei 37/2020 que paralitzava la majoria dels desnonaments de famílies en situació de vulnerabilitat durant l'estat d'alarma, vigent fins al 9 de maig del present any³.

Aquesta llei només empara les propietats de grans tenidors i tres setmanes després de l'aprovació del decret llei, el 12 de gener, ja hi havia la primera ordre de desnonament a la ciutat de Barcelona. Dos dies després, la SAREB, la Societat de Gestió d'Actius procedents de la Reestructuració Bancària, desnonava un pis alliberat al barri al carrer Riereta 13 del Raval, que durant anys havia funcionat com a narcopis. El mateix dia, al Poble Sec, una família vulnerable amb tres menors i sense alternativa habitacional era desnonada. Havien deixat de pagar el lloguer i el propietari era considerat 'petit tenidor'⁴. Ada Colau, alcaldessa

¹ Redacció Social.cat (2020, 11 novembre). Els deu punts que cal conèixer de la nova llei de regulació dels preus de lloguer. Social.cat.
<https://www.social.cat/reportatge/13205/els-deu-punts-que-cal-coneixer-de-la-nova-lllei-de-lh-abitatge>

² E. Ferran/J. Alemany (2020, 4 novembre). Desnonaments amb limitacions. El Punt Avui.
<http://www.elpuntavui.cat/politica/article/17-politica/1874178-desnonaments-amb-limitacions.html>

³ Nota informativa sobre el Decret Llei 37/2020, de 3 de novembre, de reforç de la protecció del dret a l'habitatge davant els efectes de la Covid-19. (2020, 4 novembre). ACM.
<https://www.acm.cat/juridic/novetats-normatives/nota-informativa-sobre-decret-lllei-372020-3-novembre-reforc-proteccio-dret-habitatge-covid19>

⁴ ACN. (2021, 14 gener). Els Mossos executen el desnonament d'una família amb menors al Poble-sec tot i l'oposició veïnal. Diari de Barcelona.
<https://www.diaridebarcelona.cat/w/mossos-executen-desnonament-familia-oposicio-veinal>

de Barcelona, ja va alertar a principis de novembre sobre un possible "risc d'esclat social" si els desnonaments no s'aturaven en plena pandèmia⁵. Amb l'arribada de l'esperada vacuna contra la Covid-19, el rebrot, en aquest cas, serà de l'altre virus que lacera la nostra societat: la pobresa.

La història que precedeix

Amb el final de la Segona Guerra Mundial molt present, l'any 1945 s'implantà a Europa l'Estat del Benestar, un model econòmic que cercava situar-se com una alternativa en la lluita d'eixos de la Guerra Freda: per una banda, l'extremisme neoliberal anglosaxó, representat en la seva esplendor de la mà dels governs de Ronald Reagan i Margaret Thatcher a la fatídica dècada dels 80 —que tan bé plasma Tom Wolfe en el seu llibre *La Foguera de les Vanitats* i que tan intensament interpreta un jove Christian Bale a l'adaptació als cinemes de la novel·la de Bret Easton Ellis *American Psycho*. I, per altra banda, el comunisme soviètic que va caure simbòlicament el 9 de novembre del 1990 a la Berlín Oriental. Aquesta contraposició europea va arribar tard a Espanya, com de costum, i la dictadura va modelar-la en uns plans desenvolupistes durant la segona fase del franquisme (1959-1975), anomenada *desarrollismo*. Amb l'objectiu d'explotar la imatge espanyola envers un embrionari món globalitzat, i de pas vendre una bona imatge del règim, Espanya va forjar la seva economia basant-se en els serveis i els sectors que se'n desprenen: hostaleria, turisme, construcció i, per últim, l'habitatge, el punt de mira d'aquest treball.

Als 30 anys de vida, jove en comparació amb els veïns del nord, però gran en comparació amb alguns veïns del sud i l'est, la democràcia espanyola va patir a les seves carns els efectes devastadors d'una globalització ja madura. Com una mala collita, cíclica al

⁵Peinado, M. (2020, 2 novembre). Colau alerta del risc d'esclat social si no s'aturen els desnonaments. Cadena SER.
https://cadenaser.com/emisora/2020/11/02/sercat/1604301827_447083.html

pas del temps, l'any 2008 va esclatar una pandèmia econòmica que va escampar-se com un virus entre la població. El neoliberalisme, com aquell infant inconscient de les seves accions, va necessitar 76.000 milions d'euros⁶ d'ajuda del "Pare Estat" per salvaguardar les fràgils i decrepites totxanes que sostenien l'economia de la societat espanyola i que van esfondrar-se amb l'explosió de la bombolla immobiliària, malmetent el tan alabat Estat del Benestar. Les famílies, que s'havien llançat a la piscina d'hipoteques a 25, 30 i, fins i tot, 40 anys vista, van trobar-se, de sobte, que l'aigua havia desaparegut. L'aixeta s'havia tancat.

Canvi de perspectiva: de les hipoteques al lloguer

El cop dur de la crisi va provocar que la població tingués més dificultats per adquirir propietats privades i fos, a la vegada, més cautelosa a l'hora d'embarcar-se en projectes econòmics de gran magnitud. D'acord amb Rodríguez i Espinoza (2018)⁷:

A partir de los años ochenta, inicio de la era de desregulación económica y decadencia del Estado del bienestar, la necesidad de vivienda parecía cubierta, la población había dejado de crecer y algunos países empezaban a acercarse a un crecimiento natural cero. Por otra parte, los procesos de financiarización convertían el parque de viviendas y la inversión en bienes inmuebles en uno de los puntales de la nueva economía globalizada (...) El modelo en las políticas de vivienda está girando hacia el fomento del alquiler y la rehabilitación del parque edificado. La gran pregunta es si realmente esta apuesta pasará por un cambio de modelo o si de

⁶ Público. (2017, 16 juny). El Banco de España calcula que no se recuperarán 60.600 millones de las ayudas a la banca. EFE.
<https://www.publico.es/economia/banco-espana-calcula-no-recuperar-60600-millones-ayuda>

⁷ Rodríguez, R & Espinoza, M. (2018). De la especulación al derecho a la vivienda. Más allá de las contradicciones del modelo inmobiliario español. España: Colección Útiles.
https://www.traficantes.net/sites/default/files/pdfs/util_20_vivienda_web.pdf

nuevo se tratará de reformas inevitables que van destinadas a brindar nuevas oportunidades de negocio al sector. (pàgines 80 i 124)

Desregulació, financiarització —el creixement sense sostre a partir de crèdits que permeten un fàcil endeutament—, i flexibilització del mercat, els tres termes clau. El visible augment del mercat de lloguers suposen per a bancs i grups inversors —a partir d'aquí, fons voltors—, noves oportunitats de negocis.

Les dades també reafirmen aquest canvi de perspectiva de l'habitatge que els autors exposen. Així, l'*Informe sobre la inseguretat residencial a Barcelona 2017-2020*⁸ de l'Observatori DESC es fa ressò de les dades del Consell General del Poder Judicial (CGPJ) i informa que Catalunya liderava el 2018 el rànquing dels desnonaments, amb 13.941, dels quals més del 65% eren de lloguer. Entre el 2013 (any en què el CGPJ publica les primeres dades sobre desnonaments a Barcelona) i el 2019, el 84,4% dels 19.347 desnonaments executats a la ciutat de Barcelona estaven relacionats amb problemes de lloguer, una tendència "general" a tot l'Estat, "en especial a les grans ciutats" (Observatori Desc, 2020, pàgina 17). Específicament el 2019, dels 2.125 desnonaments executats a la ciutat, el 81% eren derivats de problemes amb el lloguer.

L'Observatori DESC, entitat centrada a posar valor als drets socials, ha realitzat diversos estudis sobre l'habitatge a la ciutat de Barcelona. En aquest treball s'esmentaran informacions de dos: el mencionat *Informe sobre la inseguretat residencial a Barcelona 2017-2020* i *L'evolució dels desnonaments 2008-2019: de l'emergència a la consolidació d'una crisi habitacional*. En el darrer, l'Observatori recopila dades sobre l'habitatge del Consell General del Poder Judicial (CGPJ), i mostra que entre el 2008 i el 2019 van

⁸ Observatori DESC. (2020, juliol). Emergència habitacional, pobresa energètica i salut. Informe sobre la inseguretat residencial a barcelona 2017–2020. <https://www.aspb.cat/wp-content/uploads/2020/07/Informe-Emergencia-Habitacional-Pobres>

produir-se 770.074 execucions hipotecàries a tot l'Estat, de les quals 151.227 van produir-se a Catalunya i 92.193 a la província de Barcelona⁹.

Figura 1

Evolució desnonaments per tipus Barcelona ciutat (2013-2019)

Font: Recuperat de l'Observatori DESC a partir de dades del CGPJ, 2020¹⁰

En la Figura 1, composta de dos gràfics, ambdós contenen les mateixes dades, però cadascú ens aporta una visió diferent sobre les tendències dels desnonaments per tipus a Barcelona ciutat entre el 2013 i el 2019. El primer facilita informació sobre el % de tipus de desnonament, ja sigui per execució hipotecària, lloguer (Llei d'Arrendaments Urbans o LAU) o altres, el qual rebrà una especial atenció més tard. El segon, amb les mateixes dades, evidencia una teòrica tendència a la baixa d'ambdós, però les dades s'han d'interpretar en el seu context. Els gràfics mostren com, a partir del 2017, les ordres de llançament causades per impagaments hipotecaris estan en caiguda (de 250 a 175). Els casos per desnonaments de lloguer a través de la LAU, la llei d'arrendaments urbans, suposen prop del 70% dels

⁹Observatori DESC (2020, maig) L'evolució dels desnonaments 2008-2019: de l'emergència a la consolidació d'una crisi habitacional. <http://observatoridesc.org/ca/l-evolucio-dels-desnonaments-2008-2019-l-emergencia-consolidacio-d-cria-habitacional>

¹⁰ Observatori DESC a partir de dades del CGPJ, 2020. Evolució desnonaments per tipus Barcelona ciutat (2013-2019). [Gràfic]. <http://observatoridesc.org/ca/l-evolucio-dels-desnonaments-2008-2019-l-emergencia-consolidacio-d-cria-habitacional>

desnonaments totals del 2019. Observar una tendència a la baixa en els casos de lloguer, com es pot interpretar en el segon gràfic, seria un error, perquè aquesta xifra es basa en els desnonaments executats, no en aquells notificats ni aturats, dels quals no se'n tenen dades.

La interpretació del gràfic també aporta una informació rellevant: els casos de desnonaments per “altres” augmenten considerablement entre 2017 i 2019, passant de 130 a 237 casos (val a dir, que l'Observatori DESC ha comès una errada al segon gràfic entre els números 175 i 237, els quals s'haurien d'intercanviar). Aquestes altres causes s'emmarquen en “aquelles derivades o bé de desnonaments per precari, d'ocupació d'habitatges o de processos derivats de família” (pàgina 16). L'anomenada “Llei Antiokupes” del 2018 —que es detallarà a continuació— i la manca d'alternativa habitacional per a aquelles persones desnonades es posicionen com els motius darrere d'aquesta dada.

Barcelona, niu de voltors

El 2018, la dreta estatal va proposar una reforma de la llei d'enjudiciament civil¹¹ per protegir la propietat privada, que va tirar endavant sense cap mena de problema per la majoria al Senat del PP. No va costar-li molt al PdeCat, propulsor de la reforma, posar-se d'acord amb partits nacionalistes espanyols com Ciutadans o el PP a l'hora d'enllestir canvis per accelerar el procediment per processos judicials d'ocupació, que passaven d'un màxim de dos anys a dos mesos¹². Les esmenes contemplaven la protecció de la propietat privada de l'ocupació il·legal i assegurar la disponibilitat dels habitatges destinats a lloguer. La reforma de la llei també comprometia els poders públics a “garantir la protecció al dret a

¹¹ Llei 5 de 2018. Per la qual es modifica la Llei 1/2000, del 7 de gener, d'enjudiciament civil, en relació a l'ocupació il·legal d'habitatges. 11 de juny del 2018. D.O.

<https://www.boe.es/eli/es/l/2018/06/11/5>

¹² Vilaseró, M. (2018, 6 juny). La «ley antiocupaciones» marcha camino del BOE tras ser ratificada por el Senado. El Periódico.

<https://www.elperiodico.com/es/politica/20180605/derecha-recuerda-tambien-suma-aprobacion-senado-ley-antiocupaciones-6859388>

l'habitatge de les persones en risc d'exclusió social", sobretot d'aquells afectats per un desnonament o que no puguin fer-se càrrec de la hipoteca o el lloguer. L'Administració també estava obligada a proporcionar "un parc d'habitatge social que permeti atendre de manera ràpida, àgil i eficaç les necessitats de les persones i unitats familiars en risc d'exclusió residencial".

L'Institut Cerdà, fundació privada independent que es dedica a assessorar organitzacions públiques i privades, va desenvolupar un informe, l'any 2017, anomenat *La ocupación ilegal: realidad social, urbana y económica...un problema que necesita solución*¹³, en què exposava que calia tenir en compte que:

L'ocupació s'ha vist facilitada pel "tsunami" de desnonaments dels darrers dotze anys i per l'existència d'un parc d'habitatges buit molt elevat, acumulat en els darrers anys per entitats financeres i provinents de famílies desnonades i actualment, en mans de fons voltors els quals expulsen veïnes per revendre els edificis sencers d'habitatge. (página 37)

El dossier (2017) estima que hi ha més de 87.500 famílies ocupant habitatges a Espanya, al voltant de "218.750 persones que han hagut de recórrer a aquesta modalitat per poder accedir a un habitatge". (página 17)

L'Obra Social Barcelona, col·lectiu sense ànim de lucre que lluita pel dret a l'habitatge digne i a la ciutat en col·laboració amb altres col·lectius i assemblees de barri, va realitzar entre gener i juny del 2017 un informe sobre l'ocupació a Catalunya¹⁴, amb una mostra de més de 1.800 persones i 626 llars enquestades. El 91% del fenomen es concentrava a la

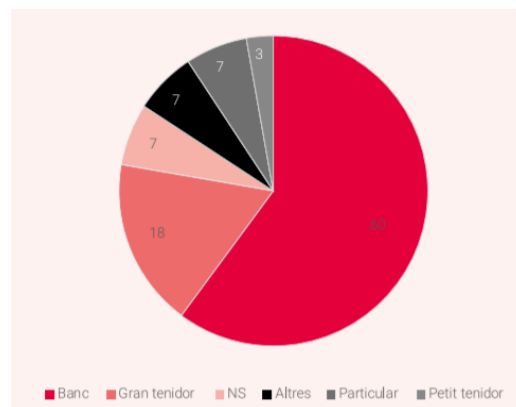
¹³ Institut Cerdà (2017, maig) *La ocupación ilegal: realidad social, urbana y económica...un problema que necesita solución*.
<https://www.icerda.org/ca/producte/la-ocupacion-ilegal-realidad-social-urbana-y-economica-un-problema-que-necesita-solucion-pdf/>

¹⁴Obra Social Barcelona (2019, maig). *L'habitatge per a qui l'habita!*
<https://obrasocialbcn.net/wp-content/uploads/2019/06/Informe-okupacio-catalunya-obrasocia>

província de Barcelona. L'informe revela que el 2015, a la ciutat de Barcelona s'hi localitzaven 2.685 pisos buits. Cinc anys més tard, un informe de la Unitat Antiassetjament de Disciplina d'Habitatge de l'Ajuntament de Barcelona¹⁵ va detectar un total de "10.052 pisos buits el 2020 a BCN, l'1,22% del parc residencial de la ciutat". L'enquesta d'Obra Social Barcelona evidencia la gran oferta d'habitatge que bancs i grans tenidors posseeixen, ja que un 60% de les ocupacions de la mostra són a entitats financeres i el 18%, a fons voltors, catalogats com a grans tenidors. L'Observatori DESC, per la seva banda, va realitzar també, entre el 2017 i el 2020, una enquesta amb 415 persones afectades per l'emergència habitacional a la ciutat de Barcelona recollida a l'*Informe sobre la inseguretat residencial a Barcelona 2017-2020*.

Figura 2

Propietat dels immobles on resideixen les persones enquestades que han accedit a un habitatge de forma precària

Font: Recuperat de l'*Informe sobre la inseguretat residencial a Barcelona 2017-2020*, 2020¹⁶

¹⁵ Servei de Premsa. (2020, 13 juliol). L'Ajuntament requereix 14 grans tenidors propietaris de 194 pisos buits perquè els lloguin, amb l'avertiment de l'expropiació si no ho fan en un mes. Ajuntament de Barcelona.

<https://ajuntament.barcelona.cat/premsa/2020/07/13/lajuntament-requereix-14-grans-tenidor>

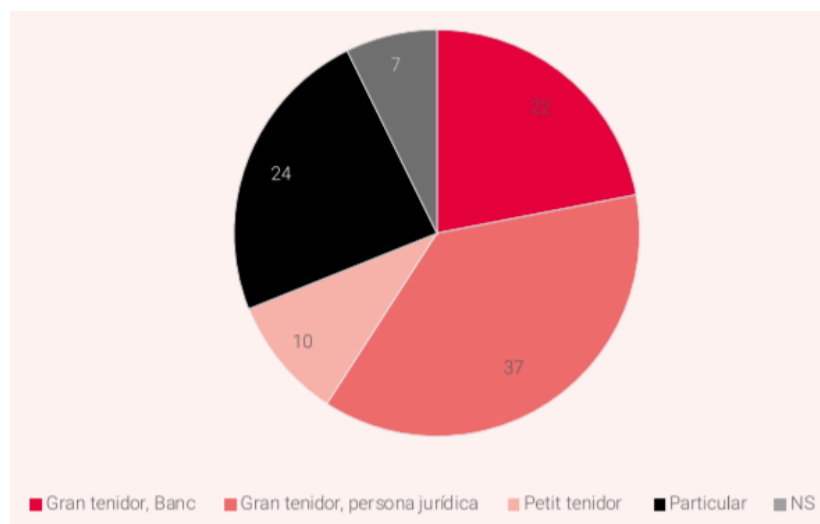
¹⁶ Observatori DESC, 2020. Informe sobre la inseguretat residencial a Barcelona 2017-2020. [Gràfic] Disponible a:

<https://www.aspb.cat/wp-content/uploads/2020/07/Informe-Emergencia-Habitacional-Pobres-a-Energetica-Salut-Barcelona-2017-2020-CAT.pdf>

En la Figura 2, sobre la propietat dels immobles on resideixen les persones enquestades que han accedit a un habitatge de forma precària, és a dir, a través de l'ocupació, el 60% dels enquestats va respondre que els seus habitatges eren propietat de bancs. Les dades també apunten que dos de cada deu persones que han ocupat provenen d'un desnonament de lloguer i un 8% de desnonament hipotecari.

Figura 3

Distribució de la propietat on viuen les enquestades amb problemes de lloguer

Font: Recuperat de *l'Informe sobre la inseguretad residencial a Barcelona 2017-2020, 2020*¹⁷

La teoria de Rodríguez i Espinoza mencionada anteriorment sobre l'augment del mercat de lloguers per part de bancs i fons voltors es veu reflectida al mateix informe. A la Figura 3, sobre la distribució de la propietat on viuen les persones enquestades per DESC amb problemes de lloguer, el 37% dels seus habitatges pertanyen a bancs i el 22% a grans tenidors en format de persona jurídica, és a dir, fons voltors.

¹⁷ Observatori DESC, 2020. Informe sobre la inseguretad residencial a Barcelona 2017-2020. [Gràfic] Disponible a: <https://www.aspb.cat/wp-content/uploads/2020/07/Informe-Emergencia-Habitacional-Pobres-a-Energetica-Salut-Barcelona-2017-2020-CAT.pdf>

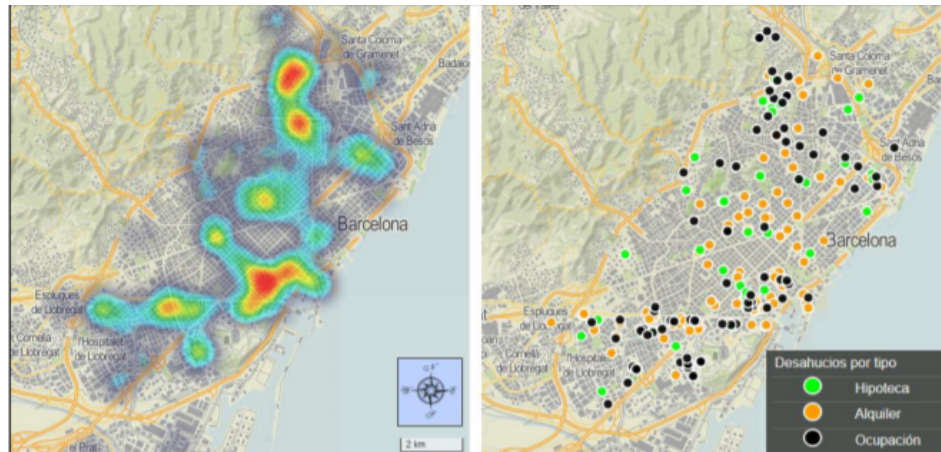
Ciutat Vella, l'epicentre "calent" de la ciutat

A la tesi doctoral *La crisis de la vivienda, implicaciones territoriales y estrategias de empoderamiento*¹⁸, Eduard Sala Barceló mostra els efectes de la crisi hipotecària del 2008 a la ciutat de Barcelona, realitzant un escrutini exhaustiu de la situació per barris i districtes. L'estudi, que s'emmarca entre els anys 2015 i 2017, mostra que existeix una correlació entre els nivells de renda i els problemes amb l'habitatge. Amb connivència de la PAH i de l'Ajuntament de Barcelona, les seves principals fonts de dades, l'estudi se centra sobre ordres de llançament de desnonaments per impagaments, tant de lloguer com d'hipoteca. Les dades són contundents i conclouen que Ciutat Vella, Horta-Guinardó, Sants-Montjuïc, Sant Andreu i Nou barris són els districtes de la capital catalana més afectats per la crisi habitacional. L'autor, a més, facilita també un mapa amb les "zones calentes", tal com ell les anomena, i situa el districte de Ciutat Vella, específicament el barri del Raval, com la zona amb major concentració d'ordres de llançament.

¹⁸ Sala, E. (2018, setembre). *La crisis de la vivienda: implicaciones territoriales y estrategias de empoderamiento* [Tesis doctoral]. UAB.
https://ddd.uab.cat/pub/tesis/2018/hdl_10803_665807/esb1de1.pdf

FIGURA 4

Ordres de llançament registrades en la PAH de BCN per concentració i tipus

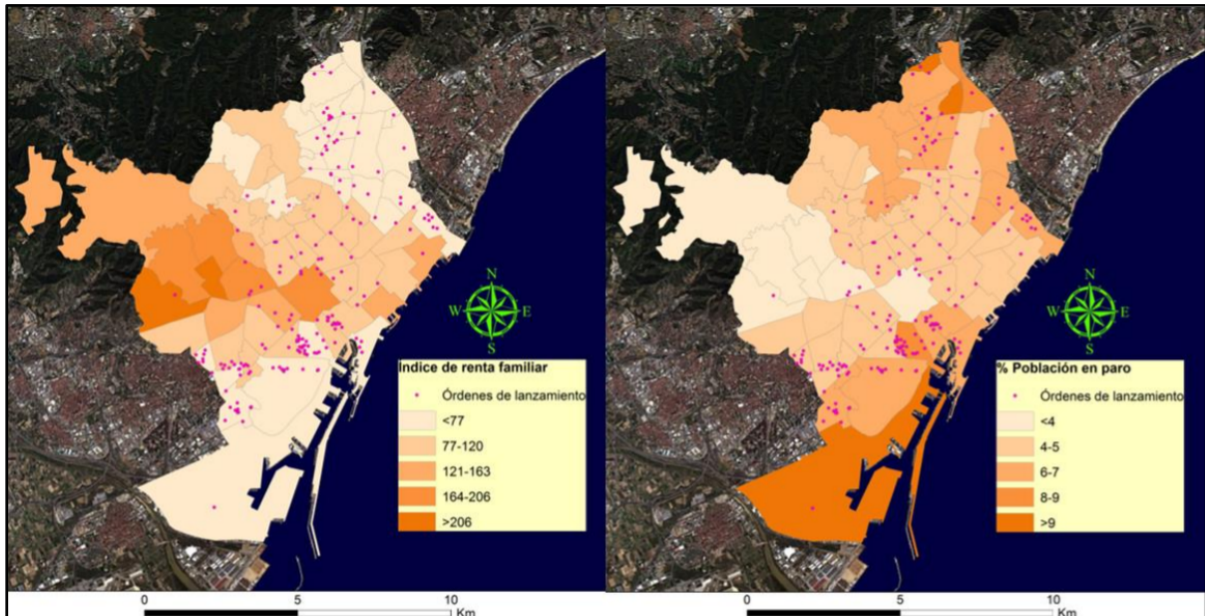
Font: Recuperat de la tesi doctoral *La crisis de la vivienda: implicaciones territoriales y estrategias de empoderamiento* en base a dades de la PAH i l'ICGC¹⁹

La Figura 4 és un mapa bicèfal que exposa les mateixes dades en dos formats diferents. A la banda esquerra, s'expressen les dades mitjançant un mapa de calor de les “zones calentes” de l'habitatge de Barcelona, amb una especial concentració al centre antic de la ciutat i al districte de Nou Barris. A la banda dreta, l'autor escenifica la mateixa informació, aquest cop amb punts, segons el tipus de desnonaments: ja sigui per impagament d'hipoteca, de lloguers o ocupacions. El mapa mostra com les ordres de llançament per impagaments d'hipoteca són molt baixes i predominen les de lloguer, sobretot pel centre del mapa (Gràcia i Eixample) i les ocupacions a nord (Nou Barris, Sant Andreu i Sant Martí) i sud (Sants-Montjuïc). A Ciutat Vella, el centre de mira d'aquest treball, es percep un notable —i altíssim— equilibri entre ordres de llançament per lloguer i per ocupacions.

¹⁹ Sala, E. (2018, setembre). *La crisis de la vivienda: implicaciones territoriales y estrategias de empoderamiento*. UAB. [Gràfic].
https://ddd.uab.cat/pub/tesis/2018/hdl_10803_665807/esb1de1.pdf

FIGURA 5

Ordres de llançament registrades en la PAH de BCN i nivells de renda familiar / % de població en atur per barris (2016-2017)

Font: Recuperat de la tesi doctoral *La crisis de la vivienda: implicaciones territoriales y estrategias de empoderamiento* en base a dades de la PAH i l'ICGC²⁰

La Figura 5, un mapa, bicèfal també, contraposa els nivells de renda familiar i la població a l'atur i permet observar com aquests dos factors esdevenen causes primordials en les ordres de llançament de desnonaments. Els barris de Sarrià-Sant Gervasi i Les Corts, aquells amb la renda més alta, gairebé no tenen casos notificats per les fonts de l'estudi, mentre que Ciutat Vella, en especial el barri del Raval, i Nou Barris, els dos punts amb menor renda i major taxa d'atur, concentren una gran part d'aquestes ordres.

²⁰ Sala, E. (2018, setembre). *La crisis de la vivienda: implicaciones territoriales y estrategias de empoderamiento*. UAB.[Gràfic].
https://ddd.uab.cat/pub/tesis/2018/hdl_10803_665807/esb1de1.pdf

Marc teòric

La literatura, com la política, la societat, les formes de vida i m'atreuria a dir fins i tot l'ordre mundial, no va ser immune a l'efecte de la dècada dels 60. Vietnam, Maig del 68, l'assassinat de Martin Luther King i JFK, la independència de la majoria de països africans esperonats per la conferència de Bandung, l'aflorament del moviment hippie, pacifista o ecologista, entre altres, i, per tancar, Woodstock —el més que probable millor exemple del *Zeitgeist* que va ser la dècada. La llavor d'aquella època tant inefable com convulsa va germinar tan intensament que els seus fruits nodreixen encara la societat d'avui dia. No és d'estranyar, que la literatura tampoc en sortís indemne.

L'any 1973 Tom Wolfe va publicar un llibre anomenat *El Nou Periodisme*²¹, en què l'autor realitzava una anàlisi d'un fenomen que va emergir a la meitat de la dècada dels 60 i que qüestionava els mètodes d'escriptura del periodisme d'aleshores. El de Richmond, Virgínia, es va doctorar l'any 1957 en literatura nord-americana i cinc anys més tard va començar la seva carrera com a periodista al *New York Herald Tribune*. L'explosió social i cultural de l'època va agafar Wolfe desprevingut, que va percebre com les seves dues branques d'estudi i professió (literatura i periodisme) s'unien per primera vegada:

El que em va interessar no va ser només el descobriment que era possible escriure articles molt fidels a la realitat utilitzant tècniques habitualment pròpies de la novel·la i el conte. Era això ... i més. Era el descobriment que en un article, en periodisme, es podria recórrer a qualsevol artifici literari per provocar al lector de forma intel·lectual i emotiva. (pàgina 26)

²¹Wolfe, T. (1973). *El nuevo periodismo* (2012.a ed.). Anagrama.

En el que s'acabaria convertint en el manual de l'anomenat periodisme literari, Wolfe argumenta que un dels canvis més significatius es focalitza en la tècnica, ja que mai fins aquell moment s'havia exigint tanta profunditat d'informació a la labor periodística:

Només a través del treball de preparació més minuciosos era possible, fora de la ficció, utilitzar escenes completes, diàleg prolongat, punt de vista i monòleg interior. Amb el temps, altres i jo vam ser acusats de posar-nos a la ment dels personatges ... Però si d'això es tractava! Per mi això era un timbre més que el reporter havia de picar. (página 35)

Els quatre procediments que el Nou Periodisme va descobrir es resumeixen en els següents punts:

- Construcció escena per escena: consisteix a saltar d'una escena a una altra recorrent el menor possible a la narració històrica. És imprescindible, doncs, ser testimonis directes de les escenes de vida dels personatges.
- Registre total del diàleg: segons Wolfe, el diàleg realista capta al lector de forma més completa que qualsevol altre procediment i a la vegada, afirma i situa el personatge amb major rapidesa en el context.
- Punt de vista en tercera persona: trencar amb el ritme lent i irritant que suposa la primera persona i l'únic punt de vista que aquest adoptava era, per a Wolfe, primordial.
- Atenció als detalls: la relació dels detalls (gestos, hàbits, costums, mirades, decoracions, etc.) que es troben en una escena ajuden a conformar una idea sobre el "status de vida" d'una persona que serveixen per expressar la seva posició en el món o aquella que creuen ocupar o bé, aquella que volen obtenir.

Però abans de seguir analitzant l'obra de Wolfe, val la pena fer un salt al present i comentar la visió del periodisme literari 40 anys després de la sortida a la llum del seu

primer manual. Darío Jaramillo és un poeta, assagista i novelista colombià que l'any 2012 va publicar *Antología de la crónica latinoamericana actual*²², on exposa a través de diferents textos de cronistes de primer nivell com Juan Villoro, Martín Caparrós, Alberto Salcedo Ramos o Leila Guerriero històries d'aquest fenomen a l'altra part del continent americà. En aquest nou manual del periodisme literari, estil conegut a Sudamèrica com "la crónica", Jaramillo recull també una base teòrica sobre les claus d'aquest moviment periodístic.

En el llibre de Jaramillo, seguint el model que Wolfe va seguir pel seu llibre, el relat consta de dues parts: treball teòric en la primera i cròniques de periodistes coetanis en la segona. Pel que fa al treball teòric, Jaramillo cita *Literary Journalism: A New Collection of the Best American Nonfiction*, escrit l'any 1995 per Norman Sims i Mark Kramer. En el pròleg, els nord-americans enumeren les "regles inesquincables per als periodistes literaris":

1. Els periodistes literaris s'internen en el món dels seus personatges i en la investigació sobre el seu context.
2. Els periodistes literaris desenvolupen compromisos implícits de fidelitat i franquesa amb els seus lectors i les seves fonts.
3. Els periodistes literaris escriuen principalment sobre fets comuns i corrents
4. Els periodistes literaris escriuen amb una «veu intimista», que resulta informal, franca, humana i irònica.
5. L'estil compta moltíssim, i tendeix a ser senzill i lliure.
6. Els periodistes literaris escriuen des d'una posició mòbil, des de la qual poden relatar històries i dirigir-se als lectors
7. L'estructura compta, com una barreja de narració primària amb històries i digressions que amplifiquen i s'enquadren els successos.

²²Jaramillo, D. (2012). *Antología de crónica latinoamericana actual*. En *Antología de la crónica latinoamericana actual* (pp. 12–34). ALFAGUARA.
https://www.elboomeran.com/upload/ficheros/obras/primeraspaginasantologicronicalatinoamericanaactual_1.pdf

8. Els periodistes literaris desenvolupen el significat a construir sobre les reaccions del lector.

A la mateixa obra, els autors expressen que les forces essencials del periodisme literari resideixen en la immersió, la veu, l'exactitud i el simbolisme. Jaramillo ho recull així:

1. La immersió:

En la seva forma més simple la immersió significa el temps dedicat al treball. El seu impuls d'escriure els porta a la immersió, a tractar d'aprendre tot el que cal saber sobre un tema. La immersió dels escriptors en els mons que van a *croniquejar* és determinant per reconèixer la comprensió que tenen del seu tema (..) Leila Guerriero descriu molt bé la immersió amb el seu propi testimoni: "Escriure un article em porta de vint dies a un mes i mig, amb jornades de dotze, quinze o setze hores. Això, sense comptar l'etapa d'investigació prèvia". (pàgina 20)

2. Pel que fa a la veu, Kramer creu que:

La veu que admet el jo pot ser un gran do per als lectors. Permet la calidesa, la preocupació, la compassió, l'adulació, la imperfecció. La participació del jo és freqüent i variada en intensitat, en tot cas revela el que és, alhora, la major fortalesa i la major debilitat de la crònica com periodisme: el conte és, en tot cas, subjectiu.

(pàgines 20-21)

Per la seva banda, Jaramillo també defensa que la subjectivitat del text és necessària i totalment vàlida perquè es basa en el punt de vista de la història, no en els fets de la mateixa.

3. Sobre l'exactitud, Kramer i Sims al·leguen que:

Als personatges del periodisme literari se'ls ha de donar vida al paper, exactament com en les novel·les, però les seves sensacions i moments dramàtics tenen un poder especial perquè sabem que les seves històries són veritables. La qualitat literària d'aquestes obres prové del xoc de mons, d'una confrontació amb els símbols d'una altra cultura real. (pàgina 26)

Per això, Kramer argumenta que hi ha una sèrie de convencions que un periodista literari havia de seguir: no fabricar escenes; no distorsionar la cronologia; no inventar cites; no atribuir idees a les fonts, llevat que aquestes hagin dit que van tenir aquestes idees, i no fer tractes encoberts que impliquin pagaments o control editorial.

4. Per a Jaramillo, la darrera força essencial del periodisme literari, el simbolisme del text, és tot allò que hi ha més enllà dels fets, allò que subjau i el significat de l'observació de la història. Jaramillo (2012) recull el pensament de Sims, que ho defineix com allò que persegueix. "No és fer metàfores fàcils. (...) És mirar a través, escodrinyar la informació amb l'esperança de veure el que hi ha darrere". (pàgina 27)

A la *Antología de crónica latinoamericana actual*, Jaramillo també cita a Martín Caparrós, autor del seu propi manual a *Lacrónica*, on manifesta que "la crònica és una forma de parar-se davant de la informació i la seva política del món: una manera de dir que el món també pot ser un altre. La crònica és política". (pàgina 27)

Jaramillo (2012) és conscient de les possibles interpretacions que es poden desprendre dels fets i, per això, posa un alerta contra les moralines i les

predicacions: “ai del cronista que pretengui derivar una moralitat de la seva història”.
(página 29)

L'autor colombià conclou que els autors de la crònica sudamericana actual fan servir encara els quatre procediments que Wolfe enuncia a 1973, com els vuit punts de Kramer i Sims.

Un cop descrit l'anàlisi de Jaramillo, cal retornar a Wolfe. El nord-americà exposava que el nou corrent periodístic va banyar-se en les trasbalsades aigües del realisme literari europeu de la segona meitat del segle XIX i va adoptar molts trets característics d'aquest estil, com la crítica social, l'observació de la realitat, el llenguatge clar i precís i l'ús del narrador omniscient i del monòleg interior —a través del qual coneixem els pensaments més íntims del personatge. El mateix Wolfe (1973) considera que “si se segueix de prop el Nou Periodisme al llarg dels anys seixanta, s'observarà que els periodistes aprenen les tècniques del realisme —particularment les de Fielding, Smollet, Balzac, Dickens i Gogol— partint de l'improvització”. (página 50)

El nord-americà diferencia dues vessants del realisme, el pur i el social, i situa el Nou Periodisme en l'extrem que Dickens —autor d'*Una història de dues ciutats*, *Oliver Twist* o *Nicholas Nickleby*, en què l'anglès va fingir buscar una escola per una amiga viuda per tal d'infiltrar-se i conèixer la realitat de tres internats de Yorkshire— i Balzac —autor de *Cousin Bette*, *El Pare Goriot* o *Eugénie Grandet*— van desenvolupar.

El de Virgínia defineix que a partir de 1860, tant novel·listes com crítics van començar a desenvolupar una teoria que centrava el realisme únicament en la cerca de la resposta als grans dubtes de la humanitat, com els valors eterns, la consciència moral o la dimensió còsmica:

La literatura devia requerir l'exercici del pensament, havia de ser profunda, moralment seria, còsmica i no massa fàcil de llegir. Personatges amb grandesa i talla que les seves vides havien de portar a un més a prop de les finalitats serioses, l'ànima de l'home i el significat íntim de la vida. (pàgines 58-59)

Aquest fet va significar, per a l'escriptor i periodista, un retrocés cap a la tradició clàssica de la novel·la, reprenent la missió espiritual de la literatura a través de la màgia, la faula i el mite. Als inicis dels seus estudis literats, l'autor definia la Novel·la com:

Un torneig d'amplitud nacional (...) existia una espècie de club olímpic on els nous nens prodigis es trobaven cara a cara tots els diumenges a la tarda a Nova York. L'escenari estava estrictament reservat per als novel·listes, gent que escrivia novel·les i gent que rendia pleitesia a la Novel·la. No hi havia lloc per al periodista, a menys que assumís el paper d'aspirant-a-escriptor o de simple cortesà dels grans. No existia un periodisme literari que treballés per a revistes populars o diaris. Si un periodista aspirava al rang literari ... millor que tingués sentit comú i el valor d'abandonar la premsa popular i tractar de pujar a primera divisió. (página 17)

Els 90 anys de regnat amb mà de ferro de la percepció clàssica de la Novel·la, entre 1875 i 1965 segons Wolfe, van començar a desestabilitzar-se amb l'aparició d'una novel·la l'any 1966: *A Sang Freda*²³, de Truman Capote. L'ego de Wolfe, una constant en el llibre i en la seva vida —"sense grans egos no hi ha grans històries" deia— també el va obligar a situar una obra seva, *The Electric Kool-Aid Acid Test*, del 1968, com precursora del nou estil. Però és l'obra d'un altre egòlatra —"Sóc alcohòlic. Sóc drogoaddicte. Sóc homosexual. Sóc un geni"²⁴ es definia a si mateix Capote— aquella que realment va modelar allò que

²³ Capote, Truman (1965). *A sangre fría*. Barcelona. Círculo de Lectores

²⁴ Joseph Casañas (30/9/2019). *Truman Capote: "Soy alcohólico. Soy drogadicto. Soy homosexual. Soy un genio"*. ElEspectador.com

<https://www.elespectador.com/noticias/cultura/truman-capote-soy-alcoholico-soy-drogadicto-soy-homosexual-soy-un-genio/>

avui dia coneixem com el Nou Periodisme. Fins i tot Wolfe (1973) li reconeix molts mèrits a la novel·la de Capote perquè "va causar sensació ... i va ser un cop terrible per a aquells que confiaven en el fet que aquell execrable periodisme o "paraperiodisme" s'extingís per si sol com una bengala". (página 43)

El 15 de novembre de 1959, en el petit poble de Kansas, Holcomb, els quatre membres de la respectada i benestant família Clutter van ser brutalment assassinats sense motiu aparent. Capote, acompanyat de la també escriptora Harper Lee, es traslladava a Holcomb per conèixer el cas de primera mà i es passà cinc anys recopilant la informació; seguint els passos de la policia, entrevistant-se amb els detinguts a la presó de Lansing i amb els seus familiars per tal de traçar un perfil psicològic que expliqués els motius de la salvatge matança i d'entendre l'impacte entre els veïns i les veïnes de la localitat rural. L'escrit va publicar-se per entregues l'any 1964 en quatre números consecutius del *The New Yorker*.²⁵ Però Capote va trobar molt limitant encabir els més de 4.000 folis que tenia en unes meres cròniques, així que va decidir tirar endavant una novel·la. Curiosament, el periodista va escollir els estius de Palamós entre 1961 i 1963²⁶, per retirar-se i escriure calmadament el llibre lluny de la voràgine de festes aristòcrates de la gran Nova York, en què ell era precisament una de les estrelles.

El 29 de març de 1960 es va emetre el veredict i els dos acusats, Dick Hickock i Perry Smith van ser declarats culpables i sentenciats a mort a la forca, però no van ser penjats fins al 14 d'abril de 1965. Un any més tard, Capote publicaria al món la cruesa dels seus

²⁵ Josep Gavaldà (11/10/2020) *La curiosa historia de "A sangre fría", la obra maestra de Truman Capote*. NationalGeographic.com
https://historia.nationalgeographic.com.es/a/a-sangre-fria-obra-maestra-truman-capote_15718

²⁶ Màrius Carol (25/8/2019) *Truman Capote en la Costa Brava*. LaVanguardia.com
<https://www.lavanguardia.com/historiayvida/historia-contemporanea/20190823/4731003361/capote-un-escriptor-en-la-costa-brava.html>

actes en un llibre que era, per a ell, la invenció d'un nou gènere literari: la novel·la de no-ficció.

El treball de Capote és un gran exemple d'etnografia, una tècnica de l'Antropologia dedicada a la recollida de dades a través de l'observació i la descripció de la forma de vida d'uns individus, d'un col·lectiu o d'una societat. Una pràctica que ha guiat la carrera de la periodista argentina Leila Guerriero, que la pren com a base del periodisme literari i qui també ha elaborat la seva pròpia llista de característiques essencials. Com sintetitza Seró (2017)²⁷, l'etnografia destaca per:

1. Prendre recursos de la ficció per explicar una història real i munta una arquitectura tan atractiva com la d'una bona novel·la.
2. Construir-se sobre l'art de mirar.
3. Ser l'oposat a objectivitat. És una mirada, una visió de món, una subjectivitat honesta.
4. Per veure no cal ser-hi res més: per veure, cal tornar-se invisible.
5. Només es comprèn coneixent, i només es comença a veure comprenent. I únicament quan es comença a veure, es pot explicar.
6. La unitat de treball ja no és la dada, sinó l'escena.
7. S'ha de tenir alguna cosa a dir.
8. S'ha de conèixer la realitat que l'home es disposa a narrar. Saber de què es parla.
9. S'ha de descobrir la millor manera d'explicar la història.
10. Ser un instrument per pensar, crear i ajudar. El periodista escriu per crear un efecte.
11. Escriure sobre gent comuna, en circumstàncies absolutament extraordinàries i sobre gent extraordinària en circumstància comuns.

²⁷ Seró, Laia (2017). Etnografia i Nou Periodisme. Una aproximació a les fronteres làbils entre el periodisme literari i l'etnografia realista [Tesis de Màsters]. Universitat de Barcelona. Barcelona.

12. La clau del periodisme narratiu és que, parlant d'altres, parlem de nosaltres mateixos.

13. De tots els recursos de la ficció que el periodisme pot utilitzar, n'hi ha un que està vetat: el recurs d'inventar.

Aquestes són les bases del Nou Periodisme: mirada i mètode periodístic (semblant a l'etnografia) i recursos d'escriptura realista (escena, retrat, diàleg i punt de vista). Però a l'època de Capote, la feina periodística era despreciada i subestimada, per això va voler-se'n desmarcar. Capote renegava que el seu llibre fos periodisme, perquè aquelles persones que treballaven en una redacció, entre màquines d'escriure, taules atapeïdes de papers i envoltades d'una aura de fum, alcohol i fracàs eren el "lumpenproletariat", l'esglaió més miserable d'aquella pseudosocietat elitista que era la literatura.

La sobtada aparició d'aquest nou estil de periodisme, sense arrels ni tradicions havia provocat un pànic en l'escalafó de la comunitat literària. Durant tot el segle vint, els literats s'havien acostumat a un escalafó d'estructura molt estable i eterna. Era una cosa així com una estructura de classe segons el model del segle divuit, amb el qual un podia competir únicament amb gent de la seva categoria (página 41).

Ell considerava els novel·listes els més elevats de l'estructura, la classe mitjana la formaven el poeta, el comediògraf i els homes de lletres: assagistes, crítics i biògrafs i per últim, els periodistes eren la classe més baixa de l'estructura que "amb prou feines es percebia la seva existència". Tot va canviar, com diu Wolfe, quan "una horda de bàrbars" va aparèixer, els Nous Periodistes.

L'escriptor creu que la Gran Depressió va estimular l'aparició del realisme social als EUA i gràcies a aquest fet, la moda "mítica" europea i sud-americana no va arribar al seu país

fins després de la Segona Guerra Mundial. L'autor carrega fortament contra aquest estil, en què:

Els personatges manquen d'entorn, d'història personal, no s'identifiquen amb cap classe social i consumeixen els seus destins en un lloc que no té nom i en un terreny elemental com un bosc, un pantà, un desert o el mar (...) Responen a forces inexplicables i moltes vegades duen a terme fantàstiques proeses físiques. Què tipifiquen aquests procediments narratius? Apa! ... mite, faula, paràbola i llegenda (...) Autors com Borges, John Gardner, John Barth o Gabriel García Márquez (...) han descendit a formes pures i èpiques de la literatura i [en obviar el realisme], el Neo-Fabulista es torna com l'enginyer que decideix prescindir de l'electricitat perquè ja està inventada (página 63).

De nou tornem a Sudamèrica, i, de nou, a Colòmbia. Nascut a Colòmbia l'any 1927, Gabriel García Márquez va ser un memorable escriptor que va rebre l'any 1982 el Premi Nobel de Literatura per la seva, fins aleshores, obra, però que en gran part va venir determinada pel seu gran èxit *Cien años de soledad*, escrita l'any 1967. Va estudiar Dret i va exercir de periodista a Colòmbia, França, Mèxic i Espanya —concretament a Barcelona, on va viure vuit anys, entre el 1967 i el 1975. Des dels seus inicis com escriptor, *Gabo* va endinsar-se en el realisme màgic, la poesia i, molt a pesar de la idea que Tom Wolfe sembla mostrar d'ell, la crònica periodística. Si bé és cert que aquesta sembla la vessant menys coneguda de García Márquez, el 1970 va publicar *Relato de un naufrago*²⁸, que segueix els mateixos patrons que la novel·la que va glorificar a Truman Capote.

El 28 de febrer de 1955, vuit membres del destructor A.R.C Caldas van caure precipitadament a l'aigua per les males condicions climàtiques, segons al·legava el Govern del dictador Rojas Pinilla. La realitat, però, és que el buc transportava mercaderia de contraband i el sobrepès va provocar que la càrrega trenqués els nusos i arrossegés al

²⁸García Márquez, G (1970). *Relato de un naufrago*. Barcelona. Tusquets Editores.

mar vuit tripulants, i en provoqués la mort de set. El relat va basar-se en l'entrevista a l'únic supervivent, Luis Alejandro Velasco, que va passar-se deu dies a la deriva esperant una ajuda governamental que mai no va arribar.

La història va publicar-se durant catorze dies en el diari *El Espectador*, on Gabo hi treballava. La denúncia dels fets va suposar la clausura del diari, la caiguda en desgràcia de l'anteriorment reconegut com a heroi nacional i el forçat exili de García Márquez a París. L'any 1970, tres anys abans de la sortida a la llum del manual periodístic de Wolfe, es va publicar el relat en forma de llibre. És fàcil, doncs, trobar paral·lelismes entre les dues històries de Capote i García Márquez, encara que l'ego de Wolfe encaselli al colombià com únicament un "Neo-Fabulista". L'any 1996, Gabo reprèn els seus inicis de periodista a *Noticia de un secuestro*²⁹, obra en la qual va treballar durant tres anys per donar veu al relat del segrest de deu persones —periodistes, polítics i familiars de polítics— a mans de sicaris del càrtel de Medellín, enmig d'un panorama de terror per l'anomenat narcoterrorisme que sacsejava la vida a Colòmbia. Tot això, amb un estil narratiu vibrant basat en les quatre regles sagrades del Nou Periodisme: construcció escena per escena, diàleg, punt de vista i detalls que conformen l'estatus social de vida.

Un bon exemple, i gran exponent del Nou Periodisme, és el treball del periodista Gay Talese a *Honrarás a tu padre*³⁰, en què va endinsar-se durant sis anys en les carns d'una de les famílies mafioses més rellevants de la dècada dels seixanta: els Bonanno. Talese va publicar l'any 1971 la història de Joseph Bonanno, donat per mort per la policia l'any 1964 i que, sorprenentment, apareix viu un any després i amb ganes de saldar comptes pendents. Aquesta *non-fiction novel*, a l'estil Capote, va servir com base per l'aparició de fantàstiques ficcions mafioses com les pel·lícules d'*El Padrino* (basades en el llibre de Mario Puzo, però que Francis Ford Coppola porta a la gran pantalla un any després del llibre de Talese) o *Los*

²⁹ García Márquez, Gabriel (1996). *Noticia de un secuestro*. Barcelona. Nueva Narrativa

³⁰Talese, G. (2011). *Honrarás a tu padre*. Alfaguara

Soprano, en què el fill de Joseph Bonanno, Bill, va participar-hi com a assessor³¹. Com Wolfe deia:

L'únic que pretenia dir a l'inici és que el Nou Periodisme no podia ser ignorat per més temps en un sentit artístic. De la resta em retracto ... Al diable amb això ... Deixem que el caos regni ... Més alta la música, més vi ... Al diable amb les categories ... El ball és obert per a tothom! (pàgina 56)

³¹Villanueva, D. (2011, 15 julio). Honrarás a tu padre. El Cultural.
<https://elcultural.com/Honraras-a-tu-padre>

Metodologia

La metodologia emprada és un recull pràctic de la informació expressada en el marc teòric. Tant les quatre regles de Wolfe, com les “regles inesquinçables per als periodistes literaris” i les “forces essencials del periodisme literari” (immersió, veu, exactitud i simbolisme) de Sims i Kramer i els 13 punts sobre l’etnografia de Laia Seró s’han tractat de plasmar en aquest treball.

Pel que fa a la recopilació d’informació, s’han usat dues vies: fonts personals i fonts documentals. El fet d’explicar històries personals genera que la immensa majoria de fonts siguin personals, i el mètode utilitzat per extreure aquesta informació és l’entrevista o la conversa.

La tècnica de relat de cada història s’ha decidit en funció de les característiques del cas, les possibilitats de concertar més entrevistes amb les fonts i la diversitat i riquesa de veus que nodreixen l’escrit. Als meus ulls, el més important és el que Wolfe definia com “treball del punt de vista”, perquè un cop es decideix com s’adopta aquest, el desenvolupament de les històries va coll avall. Les meves propostes han sigut les següents:

A la història *Un dimecres al Raval*, s’ha utilitzat una barreja entre la tècnica Rashomon i el Periodisme Gonzo, amb un pes molt més gran del primer mètode. La tècnica Rashomon consisteix a donar veu a diferents actors que participen d’un determinat fet per tal de conformar una visió única d’un fet a través de diverses veus. Diferents punts de vista, mateix fet. El primer gran exemple de relat amb tècnica Rashomon el va utilitzar el periodista John Hersey a *Hiroshima*, on relata la caiguda de la bomba atòmica a través de la veu de sis supervivents. Aquesta història li va valer el Pulitzer. Pel que fa al Periodisme Gonzo, el seu creador va ser Hunter S. Thompson amb el seu mític *Miedo y asco en Las*

Vegas. Aquest estil se centra en el punt de vista del periodista, que esdevé protagonista d'una història en què ell en un principi no hauria de ser-ho. L'estil, espontani i gens accidental, consisteix en una immersió total del periodista en l'ambient, l'emmarcament de la història en un context històric i generacional i el canvi de prioritats quant a la història, on el motiu principal deixa de ser important per atorgar a les peripècies i les reflexions personals del periodista el paper protagonista. L'objectivitat deixa pas a la subjectivitat.

A *Un dimecres al Raval* s'empren quatre veus principals en el relat, una de les quals és la del mateix periodista, i la història es desenvolupa en Rashomon fins a arribar al darrer capítol, on únicament s'adopta la veu i els pensaments del periodista en tercera persona. El canvi és subtil, per no contrastar de forma sobtada amb el relat previ. El punt de vista del Dani, al llarg de la història, té tocs crítics i afilats que evoquen la tècnica de Thompson.

A *Laura - Sindicat d'Habitatge del Casc Antic*, el mètode utilitzat és un punt de vista homodiegètic en primera persona. Això significa un únic punt de vista i a més, en primera persona. El cas de la Laura és extremadament complex i la seva predisposició a realitzar més d'una entrevista (vam fer-ne tres), va fer-me decidir per aquest estil. Les històries en primera persona sobre terceres persones són arriscades, però tenen molta força - sempre que el periodista tingui accés ràpid i fàcil a la informació. L'escrit, tot i tenir com a pedra angular els seus problemes amb l'habitatge, es recolza en la seva condició mental i la seva percepció de la societat i el sindicat.

A *Alejandro - Resistim al Gòtic*, la història adopta el punt de vista principal del seu protagonista, però és incapaç d'entendre's sense les explicacions de les dues altres veus. La veu principal aporta el context personal del protagonista i les dues altres aporten el context jurídic i situacional del cas. És l'escrit que més se situa a l'extrem del Nou Periodisme, ja que és en el qual més literatura i més diàleg s'hi presenta.

El comunisme de la banca privada és l'únic text en què no s'ha realitzat cap entrevista, únicament una conversa distesa amb un militant. La resta d'informacions s'han extret del seguiment del dia de l'acció i la inestimable informació de *background* de fonts documentals i de les organitzacions promotores, sense les quals no es podria entendre el context de l'acció i del problema.

A *Però ... el 3 o el 5?*, el relat s'explica en un format cronològic i en un punt de vista més informatiu que literari, com a *El comunisme de la banca privada*. S'empra de forma molt visible una el·lipsi, un salt temporal en què s'omet un fragment de l'escrit, entre els anys 2007 i 2020, separat entre els capítols I i II. Totes les històries tenen alguna mena de salt temporal, ja sigui també en prolepsi (endavant) o analepsi (enrere).

A *Retrat d'una militant*, l'escrit s'endinsa en la vida personal d'una jove militant. Es realitza un perfil clàssic, del qual no hi ha essència de Nou Periodisme, però que ajuda a entendre l'arquetip dels membres dels moviments assemblearis per l'habitatge. L'entrevista ha sigut el vehicle per aconseguir la informació.

Un dimecres al Raval

L'alarma sona a tres quarts de set. El Dani, que apura cada minut al llit, arriba just a l'hora que havien acordat amb el Salva i el Biel. Ells baixen junts al barri, fins al mercat. Els tres han quedat al voltant de les set del matí per anar-hi junts, però un cop el Dani s'ha acabat de vestir i es disposa a sortir de casa, rep un missatge del Biel, que l'avisava que arribaran entre un i dos quarts. Mig adormit, es descorda la jaqueta, s'asseu al sofà i fa temps amb el mòbil. Valora si esmorzar, ara que té temps, però és massa d'hora pel seu gust.

El Biel, que com el Salva havia sortit tard de casa, refusa esperar l'ascensor i es dirigeix a les escales teclejant el mòbil a la mà amb la mateixa diligència amb què descendia els quatre pisos que el separen del carrer. Mentre enfila Consell de Cent, la negror que es destil·la a la ciutat el confon. Tot i haver-se mig acostumat a sortir a aquesta hora de casa alguns dies a la setmana, la llum dels aparadors i dels fanals és insuficient per ajudar-lo a deixar enrere la sensació d'escalfor de la llar, però avui és important tenir aquest record present durant tot el dia. Com havia quedat amb el Salva a Urgell/Gran Via, decideix guanyar temps i anar a dos rodes fins allà. El temps passa i el Dani s'impacienta, així que envia un missatge tant al Salva com al Biel perquè l'avisin quan arribin a Gran Via, però tots dos estan en camí amb una bici del Bicing, el servei municipal de lloguer ràpid de bicicletes. El Biel havia deixat la bici en una parada en les proximitats de Gran Via i quan el Salva arriba, un petit lament travessa el seu cap.

- Què passa *Bielo*, com estàs guapo?
- Molt bé Salvador, vas a deixar la bici?
- Havia pensat baixar el parell de carrers amb la bici.
- És que just l'acabo de deixar - el Biel fa un lleuger gest amb la mà dreta, assenyalant direcció amunt.

- *Hòstia vale*, ara vinc doncs.

Mentre el Salva fa mitja volta amb la bici, el Biel obre el mòbil per avisar al Dani que ja són a Gran Via. La solitud d'una de les artèries principals de la circulació de Barcelona no deixa de sorprendre el Salva, acostumat a anar de bòlit i amb el temps com el principal enemic del seu dia a dia. El Biel, tranquil i pacient, contempla la calma insòlita que desprèn la ciutat adormida a qui encara no li ha sonat el despertador. Mai s'havia parat a analitzar l'entorn, encara amb lleganyes als ulls, quan sortia al carrer sobre aquesta hora. Barcelona li sembla un lloc amb moltes possibilitats i, a la vegada, una mica antinatural per fer una vida d'acord amb les necessitats psicològiques de l'individu. A aquestes hores, però, li sembla que ningú marca cap ritme i li fascina aquesta idea d'exercir una mica de personalitat pròpia a la ciutat.

El Dani, que en rebre el missatge del Biel ja havia abandonat el seu domicili, avança pel mig de la vorera amb especial atenció a la poca vida que es respira en les hores incipients d'aquell dimecres diferent. Un home que camina en sentit oposat des de l'altre cantó de la vorera, una dona que col·loca taules i cadires davant d'un comerç i un taxi que avança de forma pausada Viladomat avall. A la vora d'una de les cantonades del mercat, i encara amb pas ferm, el Dani veu com apareixen dues persones altes i amb cabell fosc que caminen l'una al costat de l'altra. El dia, que, com a tots tres abans, li costava treure el cap i s'amagava entre els llençols de la foscor, no deixa dilucidar les faccions d'uns rostres que només mostren la meitat superior. La llum tènue de les faroles enlluerna amb poca potència uns carrers desocupats i malgrat els esforços del Dani, distingir aquells desconeguts era com trobar boles de pebre en un plat de llenties passat. Els camins de tots tres convergeixen a la cruïlla d'Urgell i el Mercat, així que, sense perdre el ritme, el Dani i els dos desconeguts segueixen avançant fins que la curta distància il·lumina els tres transeünts i, com en una pel·lícula en què una banda d'atracadors es reuneix en un determinat punt de manera coordinada, tots tres s'ajunten sense minorar la velocitat.

- Ei què ha passat?
- Hi ha hagut un malentès - respon innocentment el Biel.
- Sabeu on anem exactament? - pregunta el Salva.
- Si, a una *callejuela* del Raval —respon el Dani—. Sabeu si vindrà algú més de l'esplai?
- Crec que la Mariona va dir alguna cosa ahir pel grup - diu el Salva, amb més dubtes que certeses.

El mercat de Sant Antoni ja quedava enrere i el Carrer Urgell dona pas harmoniosament a la Ronda Sant Pau. El Salva observa l'entorn i percep més vida al carrer a mesura que baixaven, i el Biel, que sent el seu cos remogut per les presses, les hores intempestives i l'expectativa del que es trobaria un cop arribessin, tracta d'estabilitzar ment i cos a parts iguals. El Dani, com el Salva, mira atent l'entorn i els comerços per tal de familiaritzar-se amb el carrers. S'havia autoimposat la responsabilitat de guiar els seus dos amics per aquells carrers a causa de la seva proximitat, domiciliària i anyenca, respecte el barri i sabia que havien de girar, venint des de Ronda Sant Pau, en el primer carrer a l'esquerra. Creuen el semàfor i entren pel carrer de la Cera per entrar, també, al laberint del Raval.

C/Cera s/n. Al mig de la calçada. 7:38 h

- A quin carrer és exactament? - pregunta el Biel, tan desubicat com el Salva i el Dani.

Mentre es miren desconcertats, un parell de bicicletes els voregen amb extrema precisió, els toquen el timbre i sortegen els altres vianants com en una cursa d'obstacles. La gent avança despreocupada amb la seva realitat, les seves obligacions i la seva vida i cadascú balla amb estil propi i divers, a ritmes més o menys desenfrenats, com en un engranatge on les peces mai col·lideixen quan estan sempre en moviment. Tot aquest trànsit de cossos es mou en un ordre imprevisible i inefable que només s'atura, a vegades, pel toc de queda. Però aquest ja

fa prop de dues hores que s'ha aixecat i el Salva, el Dani i el Biel se n'adonen que estan aturats al bell mig del carrer com un tràiler avariats.

El Dani mira al seu voltant, troba la placa del carrer de la Cera a la seva esquerra i avisa als seus amics de seguir endavant. Amb pas assossegat es col·loquen al lateral esquerre i perceben com un incessant centelleig blau marí rebota entre els edificis i, com el batec constant d'un cor, la llum es dilueix per les profunditats del carrer com la sang entre les venes. Sense saber-ne la procedència, els tres avancen i es topen amb la primera entrada. Carrer Salvador. El Dani sap que no és aquí i treu el mòbil, per confirmar el carrer exacte. El Biel i el Salva cerquen la placa del carrer, es miren i fan un somriure còmplice.

- Carretes és dos endavant a la dreta - etziba el Dani, amb els ulls concentrats al mòbil. Gira el cap, troba els seus dos acompanyants darrere seu i els indica amb el dit índex cap on han d'anar.

Canvien de vorera, per anomenar d'alguna manera els escassos centímetres que separen la paret de la calçada, passen per davant de Reina Amàlia i abans d'arribar a Carretes s'aturen, de nou, al mig del carrer.

- Doncs no hi ha massa gent - comenta el Biel, que s'havia avançat una mica respecte el grup.
- Aviam han convocat a les 8:00 h, suposo que arribaran més tard - diu el Dani, mòbil en mà.
- Però avui no era el del Top Manta també? - pregunta el Salva. El Dani cerca una mica més amunt en la pantalla del mòbil i troba la foto amb el cartell.
- *Hòstia* sí, però posa que és en data oberta fins el 15. Pot ser que no passi res i hi hagi gent fent guàrdies.

- On creieu que ens necessiten més? - pel Biel era important triar bé perquè era possible que un cop haguessin decidit, potser no podrien canviar de lloc.
- Això és un segon llançament - subratlla secament el Dani.
- A mi m'és igual - manifesta el Salva, intentant esbrinar quanta gent s'havia aplegat a Carretes.
- Jo em quedaria i si veiem que està tranquil i al Sindicat de Manters s'està *liant*, m'hi apropiaria. És aquí al costat - respon el Dani, mirant els quatre ulls a qui havia captat l'atenció.

La decisió encara no està consensuada i tots tres segueixen aturats amb la vista fixa a Carretes. Ningú més, a part de les persones que s'han apropat i que ja seuen a banda i banda del carrer, ha vingut encara. S'havien formats petits grups, amb gent dempeus, fumant o xerrant. El petit forn, perpendicular a Carretes, il·lumina amb intensitat el local i part del reflex s'escapoleix cap a l'exterior, cosa que permet distingir certes cares dels assistents. També deixa entreveure la incertesa de tots tres en una situació bastant calmada, de moment.

- *Venga pues. Aquí?* - el Salva mira a banda i banda i percep subtils gestos d'aprovació, així que finalment obre camí cap a una paret del lateral dret.

El Dani mira per últim cop el mòbil i troba un tercer cartell, informant que a Robadors també hi havia un. Dia de partit per la Brimo - pensa el Dani, que com el Biel, segueix el Salva i conformen, quan s'asseuen, el grup més proper al forn.

L'ambient nocturn persisteix per la presència d'uns núvols que eviten que qualsevol raig solar els travessi. Tot i ser octubre, i acostumat a matinar per agafar els ferrocarrils i anar cap a la primera classe de Psicologia de les vuit del matí, el Biel viu de forma estranya l'escena. El gris del cel s'extrapola en l'atmosfera de Carretes i repercuteix directament

sobre el cos i la ment del Biel, encara agitats pel vaivé d'emocions des que havia posat els peus al terra. Les converses, intranscendents i trivials, no el distreuen d'uns sentiments que vol allunyar per recuperar de nou el control. D'una porta verda, diagonal a la seva posició, surten un noi i una noia. Es fixa especialment en ells, per casualitat, i se n'adona que van carrer amunt, cap el seu cercle. Assegut entre el Salva i el Dani, contempla com avancen i a cada passa que fan un petit dubte l'envaeix. "Serà ell?", es pregunta. La distància és cada cop més escassa i per un segon pensa que s'està equivocant, però la sorpresa que l'inunda immediatament després el contradia i dibuixa un somriure a la boca, malgrat que ningú el pugui percebre.

- Però mira qui està aquí! - dispara ràpidament el Salva.
- Què feu vosaltres per aquí?
- Una mica de vandalisme —respon irònicament el Biel—. Com és que vens des d'allà, Cape?
- Tinc l'estudi allà, en aquella porta verda de la cantonada.
- *Que fino!* Allà és on fas tots els dissenys?
- Sí! Després si voleu us faig un tour. Nosaltres ara anem a comprar esmorzar en aquell forn, que tenen una oferta de cafè i tres croissants. Algú ve? - tots tres van negar amb el cap i el Cape i la seva amiga van dirigir-se cap el forn com mosquits seduïts per la llum.

Que l'alarma del mòbil soni a les set no l'ajuda a llevar-se. Que quan es llevi i per la finestra amb la persiana expressament pujada sigui tan fosc com hores abans en anar-se'n al llit, tampoc. Obre progressivament l'interruptor de la llum i busca per sobre la taula roba per vestir-se. Mentre es prepara per sortir al carrer, es planteja com pot anar el dia i una amarga imatge se li enquista en el cervell. Intenta pensar que avui pot anar millor que els altres cops, però el record persisteix. Sap que la por no pot ser un motiu per no acudir-hi i sap

també que, almenys, la Jana estarà allà. “Ai, la Jana”, pensa. Asseguda al llit, allarga el braç per mirar el mòbil i li apareix una notificació a dalt de tot. La petita acceleració momentània fa que, quan arriba a la porta, comprovi si s’ha deixat res. Obre la *riño*, veu que tot està en ordre i surt de casa.

Li seria molt fàcil tornar al llit, dormir una mica més i començar millor el dia. “Almenys elle està igual” jutja, fent una subtil mirada a la seva dreta. Des de l’inici del curs li havia costat trobar una rutina que li fes més fàcil el seu dia a dia, més enllà de les tres hores d’uni al dia, l’esplai i la militància. El toc de queda l’obliga a exprimir al màxim les hores de llibertat i sovint perdia la noció del temps com sorra entre les mans. Sense sortir en cap moment de Ciutat Vella, totes dues travessen uns carrers familiars fins pujar, en sentit invers al Salva, el Biel i el Dani, Ronda Sant Pau. Arriben a Cera, i a Carretes, s’aturen un moment, també, al bell mig del carrer per aprofitar la radiació clarivident del forn. Avancen uns metres i una alenada de seguretat li brota en forma de respiració. No se li deixa de fer estrany trobar-se’ls allà, en aquell ambient. No perquè dubti o desconegui la seva sensibilitat social sinó perquè, únicament, en el seu marc mental els situa en un espai molt diferent a aquest. Saluda a tots tres, es gira, li proposa seure amb ells, esdevenint la primària fila de tres en un poc menyspreable grup de set.

- En voleu? - després de fer la primera cullerada, el Cape els ofereix una espècie de iogurt d’un pot de vidre que havia tret de la seva motxilla.
- Què és? - pregunta curiós el Biel.
- És muesli *casero*.
- Va, sí, dona-me’n - el pot de vidre passa per davant el Salva i arriba fins el Biel. El Salva se sorprèn del gest involuntari que acabava de fer. La seva relació amb la cuina és especial, és una porta que sovint obre i que li ha fet plantejar-se moltes vegades la seva veritable vocació. Ara, havia refusat

tastar una obra experimental d'un amic i no comprenia què havia motivat aquella acció.

- Molt bo, Cape! - el Biel no dubta en degustar el muesli i seguidament li passa al Dani que, com el Salva, es desfà ràpid del pot de vidre i li cedeix a la Mariona. El Dani, a diferència del Salva, sabia per què havia fet allò i té l'estómac tan tancat que no es vol arriscar a un mal de panxa estúpid. La Mariona fa una cullerada i obre els ulls, com un mecanisme que s'activa amb el plaer, i retorna el pot cap a l'altre sentit. El muesli li havia despertat la gana i li proposa a la seva amiga esmorzar per amenitzar l'espera.
- Anem a per un cafè que si no menjo em desmaio - diu, decidida. La llum del forn seguia irradiant el fosc matí i atrau de forma irresistible la Mariona, com dos camps magnètics amb una alta càrrega elèctrica.

C/Carretes nº 2, Mur contigu al portal. 8:09 h

Ningú apareix i malgrat que el dia va guanyant vida, la foscor persisteix gràcies al cordó de seguretat que els núvols han creat. La gent ve i va, però no passa res important. Aquesta eterna i impertorbable espera és un dels pitjors moments per al Dani, que sent com la tensió li pren el comandament dels seus impulsos. Les converses dels amics, sobre temes totalment aliens a allò que els ha reunit a aquell estret carrer del Raval un matí qualsevol, ni li interessen ni li generen la falsa sensació de tranquil·litat que desitja. No la desitja en sí, però seria una forma senzilla de relaxar-se fins que tingués la realitat del perill davant els seus ulls. Entén que aquesta calma provenia de la manca d'informació i, ja sigui per deformació professional o per necessitat de control, li creava una angoixa que només es trauria de sobre sortint d'aquell espai. El Biel i el Salva cremen l'estona xerrant amb el Cape, que seu davant d'ells i a qui havien conegut durant la seva etapa de secundària a l'Institut Ernest Lluch. L'espera permet explotar els nexes de connexió entre tots tres i els

diferents interessos que mouen les seves vides, com els projectes que el Cape duu a terme a l'estudi o els amics comuns que el Salva i el Biel havien fet al curs de monitors de l'estiu.

Davant del Dani seuen la Mariona i la seva amiga, sense acabar de tancar la rotllana imperfecta que s'havia creat. La Mariona es distreu, momentàniament, amb l'oferta de croissants de mantega i cafè, la degustació de la qual vol estirar el màxim possible en el temps. No era plat del seu gust una situació que, en les darreres setmanes, havia anat normalitzant i que li generava molta fatiga emocional. En aquest primer trimestre del curs, en què tenia més temps lliure perquè s'havia deixat algunes assignatures del seu grau d'Escenografia per poder anar més desofegada, s'havia llençat de ple a la lluita a peu de carrer per l'habitatge. D'una banda, havia començat a militar al sindicat d'habitatge del seu barri i d'altra, acudia amb regularitat a desnonaments per mostrar, a la vegada, suport a les afectades i rebuig a una situació inconcebible per ella. Durant les darreres setmanes s'havia cremat molt i alguns dels desnonaments als que assistia, com el de Còrsega, esdevenien violents. En aquest carrer, sobre l'Hospital Clínic, la van treure a cops de la porta d'un edifici en què ella i altres activistes van jugar-se el tipus com a última línia de defensa. Una a una, com si la Brimo jugués a l'arrencacebes, cada persona asseguda era apartada del camí de la porta amb mètodes més que qüestionables i escortades fins a un pàrquing proper, fora de l'abast de les càmeres i d'aquells que s'havien quedat fora de l'encapsulament policial, per ser intimidades i identificades. Mossegada a mossegada i glop a glop, la Mariona tracta d'apaivagar el petit foc intern que li crema l'estómac i la tensió que s'apodera d'ella durant l'espera. Des que milita al sindicat del seu barri, coneix encara de més a prop una realitat que l'entristeix, l'enfada i l'esgota; però una força superior sempre l'acaba arrossegant cap aquests carrers en venda al millor postor. Malgrat l'experiència en les pròpies carns, la por i la tensió l'acompanyen en tot moment, com l'anhel d'un veritable canvi social.

C/Carretes nº 2. Mur contigu al portal. 8:26h

El temps passa i cada vegada s'hi aplega més gent. La normalitat regna i la penombra de la nit s'havia esvaït per deixar un gris que impregna d'escepticisme el carrer. El cel, però, segueix reclamant atenció, i la primera informació del matí arriba de forma basta a través d'un soroll incessant i mecànic que dirigeix totes les mirades més enllà dels edificis.

- És un helicòpter, això? - pregunta racionalment el Salva.
- Però què pinta això aquí?
- Estic flipant que per tres desnonaments al Raval treguin el *pajarito* - exclama al·lucinat el Biel.

El rebombori s'instaura i la serenitat prèvia es dilueix totalment entre els assistents al ritme de l'hèlix. Cada vegada hi ha menys grups asseguts i el neguit s'apodera de l'escena i s'escampa internament com un virus indetectable. La Mariona, que tenia més rang de visió de la situació, observa com alguns dels assistents es posen la caputxa i donen l'esquena a l'helicòpter. Altres criden i fan una conferència ràpida a la càmera de l'aparell sobre la defaitecció que els provoca la seva presència emprant el cor de la mà i, altres, com els seus amics, combinen les mirades desconcertants i confuses entre ells i el cel a la recerca de respostes. La situació és realment estranya per a tots, i la desconfiança i la falsa tranquil·litat que havia predominat abans s'evapora i es condensa en un únic punt sota els núvols. A baix al carrer, un home, un de tants, passa pel mig i un noi l'increpa.

- *Secreta*, fuera de aquí - crida un noi des de la porta. La seva veu atrau l'interès dels assistents i el clima s'enrareix un estadi més. L'home, que avança impertèrrit pel carrer, és assenyalat pel noi des de la distància i tothom contempla la curta escena amb la guàrdia ben alta, fins que l'home tomba cap a l'esquerra direcció al carrer Vistalegre.

C/Carretes nº 3. Porta de l'edifici. 8:41 h

L'alerta general activa el moviment dels aplegats i una persona s'encarrega de controlar cada una de les entrades del carrer. El Biel observa com a la cantonada amb Cera, on abans s'havien aturat ell, el Salva i el Dani, i posteriorment la Mariona, el noi deixa el seu lloc per avançar unes passes endavant i estirar el coll recolzant tot el seu pes sobre els dits del peu.

- Porta! - el crit ressona per tot el carrer i com un batalló, la dispersió generalitzada al llarg del carrer es converteix en una formació militar en defensa de la porta. La Mariona i la seva amiga s'aixequen ràpid i es col·loquen davant, mentre que el Dani, el Salva i el Biel van al costat de la porta. El carrer queda embotit d'una massa humana sincronitzada de paret a paret i cap d'ells té certeses del que estava succeint a Cera. El pla de visió perpendicular, tan gran com la distància entre les dues cantonades, els converteix en mers espectadors dels comerços i la poca gent que encara hi circula. La Mariona espera amb curiositat una resposta a totes aquelles presses i una suor freda recorre la seva columna quan comença a comptar els vehicles que passen: un, dos, tres ... fins a sis. "I aquests són els que han passat per davant", pensa.

La darrera furgoneta, es planta al mig del carrer i bloqueja la sortida. Un cop a la porta lateral per obrir, un altre per tancar i entremig el descens de mitja dotzena de mossos reforçats fins al coll amb la vestimenta d'antidisturbis i que formen una línia policial a l'ample del carrer. Les mirades creuades comencen, però els activistes no poden deixar d'observar el mosso que tanca la formació per la dreta des de l'angle dels manifestants.

- Però que fa aquell *colgao* armat? Estic flipant! - expressa el Dani, que se'n fa creus i mira atònit cada moviment del mosso. Les paraules li havien brotat inconscientment

del cervell i, de tant en tant, es gira enrere per comprovar si han tancat també aquella sortida.

- Què fas amb una metrallera? - la por no domina encara el Biel perquè sabia que hi havia una explicació sensata darrere. Tot i refugiar-se en la mentalitat d'un racionalista pur, no troba en el seu pensament raons que expliquin aquella situació, desproporcionada i il·lògica als seus ulls, per un desnonament del Raval. L'arma del mosso concentra la seva atenció i el conflicte intern s'agreuja cada cop que mira el gris del cel.

- ¡Vecina, despierta, desahucian en tu puerta!

Per fer-se forts davant el cos policial, els assistents inicien càntics. Al Dani no li surten les ganes de cridar i segueix constantment girant el cap enrere i pensant que, si fan el mateix dispositiu per darrere, la més de trentena de persones allà concentrades quedarien encapsulades i sense escapatòria.

- La Mariona on és?

- Allà - i amb un gest del Salva, el Dani resol el primer dubte del moment.

Des de més endavant, la Mariona dona la situació per perduda perquè són poques, estan acorralades i aquell carrer no és ara precisament un lloc de pas on poder tenir suport extern de passejants. Al contrari, pensa, aquí ningú se n'entera de res i els poden fer tot. I li sembla que anaven més que preparats per a aquesta empresa. La tensió externa augmenta, però ella tracta d'asserenar-se i busca, com el Biel, la lògica del moment. Els càntics i els crits de la seva amiga, que en situacions de tensió treu tota la ràbia, contrasten amb la mesura amb què la Mariona viu el moment. De nou, però, sense plantejar-se ni per un moment les raons, torna a estar a primera línia jugant-se el físic en cas que la violència policial esclati.

El Salva no perd de vista el policia armat, però tampoc al *jefe*. Després d'una estona aturats, la primera interacció entre els dos fronts es basa en un gest del *jefe*, un gest inequívoc amb el dit índex, apuntant als presents i demanant un apropament. El soroll s'accentua, els càntics són cada vegada més forts i la pretesa negociació s'enquista. El mosso, que havia avançat unes passes la línia que els seus companys havien delimitat, es creua de braços i contempla la situació sorneguerament. Espera, es gira, retrocedeix cap als companys i sembla explicar-los alguna cosa.

Des de l'instant del dit, el Dani ja és incapaç de dominar-se. Sent com els intestins se li cargolen i no fa ni l'esforç de participar de la conversa del Salva i el Biel. Només mira endavant, entre la munió de caps que el separen d'aquell policia, armat i impertèrrit, com un soldat a l'espera d'ordres. No gira el cap ni per escoltar què els havia de dir el seu superior, i com el Dani, només mirava impassiblement endavant.

- No tolerarem, cap més desnonament! No tolerarem, cap més desnonament!

El càntic ressona amb força i alguns veïns fan ús del seu seient VIP des del balcó per assistir en primera persona a la funció. De nou, el *jefe* fa el gest, aquest cop amb més insistència, i el Salva interpreta que alguna cosa es cou en un grup del principi. Un noi finalment s'apropa al mosso i es fa un silenci incert durant un segon. Quan comencen a conversar, tornen els càntics i la Mariona els acompanya per fer sentir la seva indignació.

El Dani, concentrat en els dos subjectes, no perd detall de la comunicació no verbal i se n'adona com el mosso fa un gest tenaç amb la mà directe cap als manifestants per després tancar el braç enrere i assenyalar amb el dit polze el seu vehicle. El Dani no acaba d'entendre aquell gest i si és el que es pensa, ningú els donarà cap facilitat per a que avancin. La intensitat dels crits descendeix progressivament i la Mariona sent com algú diu

que no venen pel desnonament. Escèptica i desconfiada, no li dona ni el benefici del dubte a aquella hipòtesi i segueix persistent amb la veu com la seva arma.

Després d'un parell de minuts, mentre el noi torna, tots els mossos pugen al seu vehicle i s'escolta, de nou, enmig d'un silenci sepulcral només distorsionat per l'helicòpter, el cop sec de la porta en tancar-se. Els tres amics, com la immensa majoria dels allà presents, mouen el cap per no perdre un àpex del moment i observen com, amb la necessitat de dues maniobres, el vehicle es difumina seguint el sentit de la circulació. La incertesa és cada cop major i arriben rumors que realment no venien pel desnonament, sinó que només volien passar per Carretes per arribar a Vistalegre, tombant el primer carrer a l'esquerra.

La Mariona deixa de mirar endavant per tractar de localitzar els seus amics entre la multitud, però es queda absorta amb el seguit de camions de la Brimo que travessen en la distància Carretes, amunt i avall, de dreta a esquerra. Com els llapis que tracen línies intentant resoldre el camí d'un laberint enigmàtic, la imatge de les furgonetes a tota velocitat pels carrers contigus de Carretes transporta la Mariona al moment que ho donava tot per perdut i la seva teoria sobre que podien fer tot el que volguessin sense conseqüències esdevenia cada cop més real. Li retorna la sensació d'estar atrapada, acorralada i vigilada, essent ella i els presents, els conillets d'índies d'una rateta i membres involuntaris d'un joc persecutori i macabre per part de l'helicòpter.

Tot és massa estrany per la Mariona. No para de donar voltes als fets, però la situació supera qualsevol mena d'explicació. Passen diverses furgones, la darrera es planta a la sortida del carrer, bloqueja la sortida, baixen un mossos, un d'ells metralleta a la mà i, després de xerrar amb un militant, marxen amb presses.

- Ara de sobte els *sudem*? No té cap sentit - es repeteix per a sí mateixa, amb la mosca sota l'orella.

Ara ja no són els dolents de pel·lícula quan en altres desnonaments, l'havien amenaçat amb multes de 600 euros i l'havien tractat de delinqüent. Res li guardava lògica. Tampoc al Salva. El Biel i ell també van estar al desnonament de Còrsega i van veure com, a escassos metres, treien a la Mariona amb una violència excessiva, i ara, de cop i volta, més preparats que llavors, no els interessava el desnonament. El Salva no pot catalogar el rumor com informació, però dubta de la seva veracitat perquè s'havia fixat, com la Mariona, en tot el dispositiu policial que es desplegava a tort i a dret Carretes avall.

- Anem a veure si estan on diuen?
- Jo aniria a treure el cap - respon amb curiositat el Biel.
- Okei, però amb compte que no paren de passar *furgonas* - avisa el Salva.

C/Carretes nº 16. Mur contigu al Condis. 9:12 h

La massa solidificada en aquelles dues parets es destensa i la gent es dispersa pel carrer com quan encara era fosc. Es formen una altra vegada diferents grups i molts ulls van a atrinxerar-se a Vistalegre, observant com la furgoneta que abans havia bloquejat Carretes se situa ara perpendicular a ells i talla Vistalegre per l'altra sortida, Riereta. El Dani comença a pensar que era possible que, realment, no vinguessin a per ells. Tant ell, com el Biel i el Salva, es recolzen al mur que separa les dues portes d'una franquícia del Condis tancada i havien escollit inconscientment aquell lloc perquè els permet tenir una visió plena de les tres direccions que emanen d'aquell punt. La tensió prèvia li muta cap a una tafaneria morbosa i el Dani tracta d'esbrinar si els obrers que treballen a la bastida d'enmig del carrer s'havien adonat de la presència de la policia. Estan pujant i baixant un cubell amb restes per llançar a través d'un sistema de cordes i, passats uns segons, el cubell s'atura al terra i l'obrer del carrer mira perplex com una horda d'autòmats entren a l'edifici de just davant seu.

- *Venga, va* - crida l'obrer sobre la bastida. El del carrer el mira, s'ajup, agafa el cubell i el vessa sobre el contenidor de residus d'obra col·locat al seu costat.

Sembla que hi ha una treva almenys en allò que atenia al desnonament, pensa el Biel.

Molta més gent s'aplega a la cantonada de Vistalegre, però no hi ha massa acció, només un mosso que custodia impàvid la porta i un parell de policies fent el mateix amb la furgoneta.

Tot i l'aparent predomini de la distensió, el Salva mira assíduament cap a la seva dreta per comprovar si les furgonetes segueixen creuant Carretes, però res.

- Cada mitja hora de vol costa 10.000 euros -. El Salva s'espanta a l'escoltar aquesta xifra de la veu d'una noia que conversa en els seus voltants.
- *Vaya pastizal* - diu incrèdulament el Dani, que també ha sentit la conversa.

La situació comença a avorrir al Dani i tracta de distreure's amb la feina dels obrers i el vol de l'helicòpter. Les seves oïdes s'han acostumat ràpidament a l'estridència del moviment i tracta de calcular-ne la distància fins al terra, fins a ell, però hi desisteix instantàniament. Els núvols no cedeixen ni una escletxa i l'amenaça de la pluja, com la del desnonament, és allà. Però tot està molt manso i la, falsa o no, sensació de tranquil·litat que tant havia desitjat abans, ja germina dins seu.

Minuts més tard, arriba el primer torrent d'informació versemblant. Des d'un grup proper, una noia amb el mòbil a la mà, llegeix amb els ulls i les celles en expansió, que hi havia una macrobatuda al Raval contra els narcopisos.

- *Hòstia* - diu entre riallades el Biel.
- *What?* - el Dani no es creu el que la noia acaba de dir i acudeix vertiginosament al seu costat per desxifrar el mitjà que havia publicat la notícia, i així trobar-la als

cercadors amb més facilitat. Treu el seu mòbil, sota l'atenta mirada del Salva i el Biel, i el primer que fa és verificar la dada. La notícia s'havia publicat feia poca estona i després de llegir-la en diagonal, li cedeix el mòbil al Salva que juntament amb el Biel li fan una ullada.

- *Que heavy* - manifesta el Salva mentre li torna el mòbil al Dani.

L'alleujament habita per primera vegada al pit de tots tres i el Biel s'ho pren amb una perspectiva diferent, com amb una mena d'autoconfirmació cap a la seva intuïció.

C/Carretes nº 7, Estudi del Cape. 9:25 h

Des del mur, tots tres veuen la Mariona pendent de Vistalegre i envoltada de gent desconeguda. El Cape apareix del no-res i els comenta de fer la visita a l'estudi que abans els havia proposat. El Biel i el Salva tenen moltes ganes de veure l'estudi i el Dani els acompanya per simple curiositat, ja que no té cap vincle amb el Cape i l'alternativa de quedar-se sol al carrer li fa bastanta mandra. D'aquesta forma, tots tres segueixen el Cape fent una fila deformada cap a la porta verda i mentre avancen, el Dani veu com la Mariona i la seva amiga parlen amb una dona gran.

L'estudi del Cape és un local de dues plantes, alt, fosc i antic que en el passat havia funcionat com a afilador. La part de baix sembla un espai sense vida, amb una única finestra lateral tancada a la part dreta i una bombeta que penjava d'un fil a banda contrària. La manca de llum aprofundeix en la percepció d'un ambient lúgubre i ombrívol que genera sentiments ambivalents als tres visitants. El Biel i el Salva segueixen el Cape amb misteri i emoció entre aquelles parets que, com els núvols a l'exterior, no deixen traspasar cap raig de vida. Al Dani la curiositat se li distorsiona ràpidament cap a estadis més propers a l'incomoditat i l'aversion, i trepitja amb cura aquell terra per evitar tocar res de les obres de

manteniment que s'havien fet a la part est de la planta. Les escales que condueixen al segon pis són altes, petites i estretes i tots tres han de recolzar-se a la fina però resistent barana per pujar-les a un ritme constant. La part de dalt és més agradable, tot i ser bastant disminuïda com espai d'habitabilitat. Té tres zones i aquestes es divideixen en un lavabo encastat, una sala gran amb una finestra i una màquina que ocupa gairebé un terç de la zona i una habitació amb un sofà llit, una taula amb ordinador, una taula de dj i una finestra que, justament, dóna a l'atapeït carrer Carretes.

- És petit però com a espai per *sobar* quan tornes d'un Apolo és perfecte - puntualitza el Cape, mentre el Biel tocava la taula de dj. El Dani, des de la porta, reflexiona sobre el comentari i intenta imaginar-se quan podrien tornar-hi, però no vol fer-se mala sang i segueix amb el seu posat taciturn.
- Encara segueixes amb la música? - pregunta el Salva mirant com el Biel analitza la taula.
- Quan tinc temps, que ara és poquet.
- És aquí on feies els vídeos durant el confinament, oi?

El Biel està seduït pel minimalisme de l'espai i la calma exterior s'havia cristal·litzat també dins seu, fent de la visita a l'estudi un petit oasi en el desert. Durant una estona li resta importància al desnonament i això li permet descansar del caos i la tensió anterior. La seguretat de tenir un lloc on guarir-se si venia la Brimo amb ganes de gresca també influeix en el seu canvi de perspectiva, així que decideix divertir-se fent una mica el turista a l'estudi de serigrafia del seu amic. El Cape els explica que la nova màquina que tenen a la sala gran els serveix per poder fer tot el procés d'estampació de samarretes des de casa, ja que abans havien de buscar un lloc on fer les planxes. El Biel percep cert orgull en l'explicació del Cape i tots tres observen una de les planxes amb què està treballant. A la planxa s'hi pot llegir "Sant Antoni Antifeixista" en un format diferent al tradicional de les samarretes reivindicatives que barris i pobles han adoptat, fet que no li agrada massa al Biel. No perquè

estèticament no fos atractiva, sinó perquè no troba una necessitat diferenciar-se de la uniformitat genèrica d'aquest tipus d'estampats i critica, dins seu, que algunes vegades intentin anar massa *de guais* per la vida.

Acabat el tour, baixen cap a la planta baixa i senten com algú pica a la porta. El Cape, davant de la fila, com abans, obre i s'abraça amb una noia molt emocionada per veure l'estudi. El Cape es queda amb ella i demana als tres que tanquin bé la porta al sortir, així que el Biel, en ser l'últim, tanca la porta amb un cop sec. La Mariona, que estava entre Carretes i Vistalegre, gira el coll i localitza de nou els seus tres amics abandonant aquella porta verda.

- Com puc acabar aquesta conversa? - es pregunta la Mariona, amb el pilot automàtic durant la conversa. Després d'observar les furgonetes de la Brimo amunt i avall i plantar la vista sobre Vistalegre, va quedar-se a cavall dels dos carrers amb un reduït grup de gent, amb la seva amiga i amics de terceres persones. No va participar molt de la conversa i es distreia, com el Dani darrere seu en el mur, veient les tasques que els obrers realitzaven. La vida del grup va ser molt efímera i va decidir fer una volta per veure on estaven els seus amics. En la seva cerca, va topar-se amb els ulls d'una dona que va percebre l'entrecruament de mirades com una invitació a parlar.

- Quina vergonya això dels desnonaments, no entenc com en pandèmia encara poden haver-n'hi. Per sort s'ha aplegat molta gent i ara la cosa està tranquil·la però, uf, quina por això de la Brimo. Creieu que han de venir amb una metrallera i muntar tot l'espectacle que han muntat? És una vergonya tot plegat i aquí ningú fa res per aturar els desnonaments, ni la Generalitat ni l'Ajuntament -. A la Mariona va costar-li molt entrar a la conversa i es va veure aclaparada per la veloç dicció de la dona, que era un sac de nervis contagiós. Va fer-li saber que estava participant activament amb una mirada atenta, però va adonar-se

ràpidament que la dona no volia una conversa, sinó que només volia ser escoltada. Malgrat tractar de seguir el fil del seu discurs, els diferents estímuls del carrer li ho impedièn. El soroll de l'helicòpter, els obrers treballant, les converses perifèriques, el cop sec d'una porta tancant just darrere seu, el Salva, el Dani i el Biel a pocs metres ...

- Però si no hi són. Fa no res eren aquí. On hauran anat? - es va quedar reflexiva per recordar quins moviments podrien haver fet, però va renunciar-hi. Tot i mirar novament a la dona, era incapaç de trobar en el cervell el moment immediat del seu abordatge.

Poc a poc es va anar situant en l'escena i, per sort, el soliloqui havia esdevingut una conversa. La seva amiga estava més posada en el tema i li va saber molt greu perquè era una dona simpàtica i amb molts coneixements sobre l'habitatge, però la Mariona percebia que aquell no era el moment ni el lloc adient per parlar d'això. Tot i saber que, com la immensa majoria dels que estaven allà, havia de fer temps per assegurar-se que ni la comitiva judicial ni la patrulla de mossos apareixia, no tenia el cos per debats densos i farragosos sobre la problemàtica de l'habitatge a la ciutat de Barcelona. La seva amiga estava com ella, sense entendre ben bé la situació i sentint-se més còmoda adoptant un paper secundari, a vegades invisible, que tot i així no els treia les ganes de finalitzar aquella conversa. Tots els pretextos que la Mariona trobava eren massa taxatius i contundents i no volia semblar maleducada, així que va seguir en el seu paper complementari.

Al seu darrere sent, per segona vegada, el mateix cop sec d'abans i gira el coll per detectar d'on ve. Es fixa en la tremolor de la porta verda i fa un gir sencer per saber qui ha sortit d'allà. Es relaxa una mica més i espera, pacientment, a que la conversa caigui pel seu propi pes.

C/Carretes nº 16. Mur contigu al Condis. 9:41 h

Al sortir de l'estudi del Cape tots tres retornen al lloc d'abans, entre les dues entrades del Condis. La Mariona encara xerra amb aquella dona gran i, recolzats en el mur, veuen des d'avall de Carretes com pugen cap a ells dos homes amb armilla, una groga fosforito i negra i l'altra negra també, però amb predominància de blau marí. Es planten davant del Condis, el de l'armilla fosforito treu un *walkie-talkie* i tots dos esperen davant el comerç. El Salva es fixa en les armilles i els homes li semblen agents no uniformats perquè les armilles no són de protecció, sinó d'identificació. Són clarament de diferents cossos, per això el Biel suposa que el baixet és dels Mossos i l'alt de la Guàrdia Civil o la Policia Nacional. Li fa gràcia aquella situació i s'imagina a tots dos a la recerca de proves incriminatòries, amb guants, *chivatos* on guardar els cabells recollits i triangles marcant cada possible pista. Amb la mateixa imaginació es munta una altra pel·lícula el Dani, amb els dos policies com protagonistes d'una *buddy movie* on formen la típica parella dispar; un alt i l'altre baix, un fort i l'altre fofo, un intel·ligent i l'altre no tant.

- Creieu que han d'entrar a algun pis d'aquí? - pregunta el Dani
- No crec, no semblen polis normals - manifesta el Biel. Tots tres els segueixen mirant a cinc metres de distància interessats en cada moviment o paraula.
- Si surto corrents el mosso no m'atrapa, ja t'ho dic - etziba amb mala intenció el Dani. El Biel fa una riallada involuntària i el Salva es col·loca bé la mascareta.
- Però no tots els polis són de carrer, n'hi ha molts que es passen el dia a despatxos. Són com els típics de proves i intel·ligència. O de blanquejament de diners.
- Sí, semblen els de casos importants - conclou el Salva.

Al cap d'uns intercanvis amb el *walkie-talkie*, apareixen dues persones migrants a qui s'aproximen, els pregunten si són les propietàries i les acompanyen dins del Condis un cop

han aixecat la persiana. El Dani sent una profunda desconfiança i aversió cap a l'actuació que està presenciant d'aquests dos agents. Sap que està a l'epicentre d'una macrobatuda de droga al Raval i dins d'aquest marc troba lògica la irrupció al local, però no deixa de pensar que la diligència està impregnada amb gotes de discriminació i racisme policial. Mai sabia, però, si el procés es fonamenta en unes proves substancials o en una decisió arbitrària basada en la procedència dels titulars de la franquícia. Perdut l'interès en el Condis, mira de nou expectant a Vistalegre amb la curiositat morbosa de veure sortir algun detingut, tot i que, fins i tot el treball dels obrers, està estàtic.

- Que la coneixies? - li pregunta el Salva a la Mariona, que ja havia deixat de parlar amb la dona gran i s'havia unit al grup de tres.
- Ni idea de qui era, se m'ha posat a parlar jajaja.
- Interessant almenys? - curioseja el Biel.
- Sí, però no estava en *mood* —diu passivament la Mariona—. M'ha dit que després hi ha un altre desnonament aquí al Raval, a les 11 o així.
- Sí sí, n'hi havia tres avui. També hi havia el del Top Manta - comenta el Dani, participant de la conversa.
- *Joder.*

La conversa amb la dona li havia donat una perspectiva de l'espai, i més aviat del barri. Era una dona molt informada i no havia acabat de desxifrar si era una militant d'un sindicat d'habitatge o una veïna molt conscient de la realitat dels seus carrers. Tanmateix, no desentona en aquell ambient. Dins el seu cap, la Mariona havia dibuixat un perfil de la persona que acudia als desnonaments o que militava als sindicats: persona jove, d'esquerres, no migrant i no racialitzada. El seu primer pensament, quan va girar el carrer entre les denses ombres de la nit i va fer una volta amb el cap per trobar cares conegudes, era que només hi havia una petita part del perfil de gent que ella associava a aquest espai. A mesura que el dia avançava, s'anava fixant més en la gent i a poc a poc, aquella

construcció inconscient que s'havia fet s'escapçava amb imatges a foc a discreció fins quedar tot reduït a simples runes.

Al Biel li envaeix el mateix sentiment mentre observava des del mur com els dos policies xerraven amb els propietaris del Condis. Va analitzar el seu entorn i li va sorprendre, com al Salva, els diversos perfils de gent que s'havien aplegat, sobretot quant a edats i ètnies. El Biel ja s'havia qüestionat abans la migració a l'Eixample, la forma amb què aquesta realitat es representa en el seu barri i la diferència amb altres zones de la ciutat. El debat intern es feia més viu a través de la seva experiència a la Xarxa d'Habitatge de l'Esquerra de l'Eixample perquè, tot i tenir casos de gent migrada, la realitat del barri és diferent i aquest perfil no és molt significatiu a l'assemblea. El contrast que percep al Raval era tan radicalment contrari, que va envejar aquesta capacitat de mobilització i va pensar, que, malauradament, com passa amb les grans reivindicacions de la societat, només es mobilitza aquell qui té necessitat de fer-ho.

C/Carretes nº 3. Porta de l'edifici, 10:03 h

Els dos policies surten finalment del Condis i marxen per on havien vingut sota la vigilància ocular de tots tres des del mur, atents i concentrats com corbs observant possibles perills. Des de davant del carrer, on abans algú havia avisat amb força per defensar la porta, s'escolta de nou un crit indesxifrable. Els quatre giren el coll alertats i se n'adonen de moviments generalitzats endavant. La dispersió es torna en concentració i ells reprenen el seu lloc previ, al costat de la porta. En el camí cap allà, els tres nois perden a la Mariona de vista i el Dani pensa que haurà retornat amb la seva amiga. El Biel i el Salva, que són els que més a prop de la porta estan, aprofiten la seva altura per albirar allò que succeeix i un cert sentiment de mandra els assalta.

Passada una estona, el Salva nota com s'està fent un passadís perquè algú passi i s'escora cap el Biel, per tal de fer pas. Una dona, molt decidida, es dirigeix cap a la porta, la qual està custodiada per una dona en cadira de rodes que ocupa gairebé la meitat de l'estreta entrada.

- Ana, bajad, han venido comitiva y mossos - a través de l'interfon, la dona espera fins que baixen varies persones i les escorta perquè vagin a parlar amb la comitiva.
- *Olé tu* - pensa el Biel, que repara en la dona en cadira de rodes quan la porta del pis s'obre.

Ell s'havia quedat molt estranyat amb els fets ocorreguts en el moment que els Mossos havien sortit del vehicle. No arribava a distingir les persones de la comitiva judicial i va quedar-se perplex quan la patrulla va demanar amb atípica determinació que el noi que abans havia anat a parlar amb la Brimo armada s'hi apropés. No van demanar que algú vingués, sinó que fos aquella persona. El Biel seguia atent els moviments del noi, que anava i venia entre els dos sectors i semblava xerrar especialment amb una dona que seguidament va entrar camp a través entre les activistes.

La Mariona havia tornat amb la seva amiga a primera línia del front i percep que aquest cop la policia no marxaria per voluntat pròpia. Mentre unes persones desenrotllen una llarga tela, els càntics comencen impetuosament des de darrere i ella gira el cap per tal de trobar l'origen d'aquella veu. Calcula la seva distància respecte la porta i es topa, per casualitat, amb els caps dels seus amics. Tot i la renovada tensió i les aparicions fugaces de mals records, vol ser propietària del seu cos, així que entona els càntics per fer saber a la comitiva, que allà, en aquell punt tan calent del barri amb més problemàtiques d'habitatge de la ciutat, totes les presents oposarien resistència en l'expulsió del domicili d'una mare i les seves tres filles.

- No tolerarem, cap més desnonament! No tolerarem, cap més desnonament!

La veu interior del Dani segueix el ritme del càntic, però és incapaç de treure força de dins per cridar. Havia tornat a estadis primaris de nerviosisme i angoixa i la por a la violència se li fa més extrema quan recorda la facilitat amb què els podien encapsular. Conscient de la seva inquietud, no fa ni l'esforç per expressar les reivindicacions i se n'adona, de nou, que l'única forma de serenar-se és sortir d'allà. L'entorn més proper també magnifica el seu malestar per culpa de diferents sorolls coetanis.

Un home i el seu gos s'havien col·locat al portal al costat de la dona en cadira de rodes per impedir qualsevol entrada. El Salva fixa els ulls en el gos, una espècie de Rottweiler, i dedueix que el seu propietari és veí de la dona del llançament.

- ¡Vecina, despierta, desahucian en tu puerta! ¡Vecina, despierta, desahucian en tu puerta!
- *Hòstia* quin pal estar a prop de l'altaveu - li comenta el Dani el Biel, que amb prou feines el va poder entendre.

El gos està cada vegada més neguitós i combina xiscles agressius i tristos sota la indiferència del seu amo. Just davant, una noia que no ha vinculat en cap moment al desnonament comença a iniciar càntics pel seu propi compte. És una noia que el Biel i el Dani situen en un altre sindicat i que compleix els paradigmes de gent amb què la Mariona associa aquests espais. Al Dani i al Biel els fa molta ràbia aquella situació, i el Dani li fa especialment mandra estar al bell mig d'aquell triangle de les bermudes del soroll. Malgrat els intents del Biel per comentar la jugada entre els tres, es fa impossible mantenir una conversa, així que tot esdevé un xarxa de comentaris sense continuïtat, però amb un fil conductor: ella.

El Biel no entén molt bé el paper d'aquella noia perquè tot i valorar prèviament molt positivament els diferents perfils de gent, ella arriba i vol ser la protagonista d'un cas que no és ni del seu sindicat. El Biel entra en contradiccions, ja que entén que algú ha de començar els càntics, però a darrere ja hi ha un altaveu que els comença.

- ¡Tenemos derecho, a agua, luz y techo!
- Però què fa? - expressa el Salva sense concebre l'escena.
- Que no li donin el micro perquè encara es creixerà.
- *Vaya person*, estic flipant.
- A part sempre és aquesta, té una veu terrible - diu amb extrema irritació el Dani.
- Que li donin el micro si vol el protagonisme - etziba el Biel.

La situació interna és cada vegada més tensa perquè dues veus cantants diferents col·lideixen i la gent no sap a qui ha de seguir. El Salva percep com una rivalitat entre les dues veus i creu, que o bé la noia no vol cantar el que l'altra veu canta o bé únicament vol ser ella qui dirigeixi. El Dani se n'adona que no només ells es percaten de la situació quan una noia se li apropa a ella amb el micro a la mà per cedir-li. La noia es gira, rebutja de mala manera l'oferiment amb un moviment bruscat de les mans i torna al seu cercle.

- No el vull per res, no m'agraden els megàfons. Tinc suficient amb els pulmons.
- Serà *gilipollas* la tia - el Dani prefereix no compartir aquest pensament amb veu alta i descobreix que la noia havia de tenir aquella veu tan esquerpa i aspra també en el seu dia a dia.

El Biel està molt còmode criticant, potser com un mecanisme intern per rebaixar la tensió i desfogar emocions inherents del moment. Cada cop que alça la vista cap a la patrulla, també es tranquil·litza perquè per ell és una victòria passar d'una Brimo amb metrallera i un helicòpter a solament dos mossos.

- ¡En el barrio del Raval, ya no manda la policía, ahora manda el sindicato! ...

La paciència del Dani feia estona que s'havia esgotat i valora seriosament allunyar-se d'aquella noia. Troba la Mariona endavant, a segona línia, protegida per una pancarta que després llegiria, signada pel sindicat de barri i que reclama en lletres vermelles:

Si només entenen de beneficis, els parlarem en pèrdues

Hi ha una opció i el Dani vol explorar-la. Els crits de la noia intensifiquen els del gos i la persona del micròfon no sembla tampoc acabar de cedir el protagonisme en la petita batalla que s'havia generat amb el micròfon, com si aquell carrer fos un aparador de la música urbana de la ciutat. Li proposa al Biel avançar, però amb un gest, senzill i clarificador, el Dani comprèn que és una tasca inviable perquè estan massa amuntegats els uns amb els altres.

C/Carretes nº 3. Porta de l'edifici. 10:14 h

Les negociacions entre els diferents agents se segueixen duent a terme amb distància de Carretes. El xivarri veïnal havia provocat que anessin a Cera a negociar, i ni el Biel ni el Salva observen com es desenvolupa l'escena. El Dani segueix sense poder controlar els seus impulsos nerviosos i torna la maleïda espera. D'aquelles negociacions dependria si la comitiva es determinava per tirar endavant amb el desnonament, el que suposaria molta més presència policial i grans possibilitats de violència o bé, en funció de les diverses característiques del cas —nombre del llançament, situació de vulnerabilitat, alternatives habitacionals i, sobretot, el factor més determinant: quantitat de gent aplegada— aplaçarien el llançament.

L'ambient també s'humiteja d'aquest desassossec i es reproduïx en els càntics, cada cop amb menys força i freqüència. Tot i no exterioritzar-ho, la Mariona és perseguida pels mateixos dimonis que el Dani. Creu que tot el que passa és una tàctica perquè la comitiva sap, des del primer moment que han arribat, de les dificultats d'executar el desnonament i l'únic que fan és allargar el temps de forma premeditada.

- A més són funcionaris —pensa—. A les 14:00 h a dinar i aquí no ha passat res.

El mateix noi que dues vegades abans havia cridat per anar a porta, fractura el silenci latent i perceptible per darrer cop. L'alegria desborda aquelles dues parets constretes i la celebració de la victòria ressona enèrgicament per les seves immediacions. Els aplaudiments fan revifar el Dani, que es desinhibeix i a qui li entren moltes ganes de fer tot el soroll que abans no havia pogut fer.

- Sindicat! Força Sindicat!

L'alleujament generalitzat es transmet en aquell càntic tan característic que tots quatre criden amb especial passió i orgull. El càntic s'havia iniciat des de molt a prop de la porta, però ni el Salva, el Biel ni el Dani concentren cap esforç en el seu origen i fan córrer la mala sang d'abans. El Salva segueix veient el cotxe de la patrulla i el Biel pregunta per si li han donat el *papelito*, conforme que el llançament s'atura. Tots tres decideixen fer temps fins que els mossos i la comitiva marxïn i es fixen, amb diferent aire, cap al grup de la noia de davant. Un dels seus amics té una motxilla Simond blava folrada gairebé en la seva totalitat per enganxines de diferents moviments socials i polítics.

- Quina és aquesta? - el Biel havia centrat els ulls en una doble bandera, una gran verda i una altra menor negra.

- És l'antifeixista andalusa - respon convençut el Dani. El Biel no s'acaba de creure la resposta del seu amic i el noi de la motxilla es dóna per al·ludit.
- És d'un passat obscur —el Biel li havia reformulat de nou la pregunta, però s'havia quedat igual amb la resposta —. És l'antiespecista - diu el noi, com pressionat per la falta de moviment a la cara del Biel.
- Segur?
- Bastant - respon el noi rient. El Dani verifica per internet la verosimilitud de les paraules del noi i li ensenya al Biel que no se n'havia anat tant del tema.
- Només varia l'estrella socialista al mig de la bandera verda - es justifica el Dani, com amb la necessitat de demostrar que la seva resposta tenia fonament.

El micro i l'altaveu es col·loquen al capdavant de la gent, just darrere la pancarta. La noia que abans havia picat a l'interfon per avisar que baixessin amb la comitiva li cedeix el micro a la dona que anava a ser desnonada, que expressa la seva felicitat i agraeix la presència de tothom. El Salva observa com la gent comença a desfilar i aixeca el cap per buscar el motiu al xamfrà de Carretes.

- Parad, parad, parad. Hay dos desahucios más en el Raval. A las 11:30 h, en la calle Robadors hay el desahucio de Hameed y la gente del sindicato de manteros necesita también nuestra ayuda - diu una dona amb el micro a la mà.

La gent ja havia començat a desmobilitzar-se i tots tres es troben amb la Mariona per anar fent via. Ara, els quatre, s'han aturat, per tercera vegada, al bell mig del carrer per consensuar què feien. Un petit *déjà-vu* creua el cervell del Biel durant un segon mentre escolta els arguments dels amics.

- A mi em fa una mica de mandra anar, estic bastant cansada i tinc uni després - manifesta la Mariona.

- A part que ens queda una bona estona per les 11:30 h.
- Dani vius per aquí a prop? - pregunta curiós el Biel.
- Uns tres minuts.
- Si! Anem a veure el *pisito*! - diu el Salva il·lusionat.

C/*** n^o*. Casa el Dani. 10:45 h

Els quatre havien deixat enrere Carretes i Cera per entrar a Botella, que dona a Sant Antoni Abat amb la plaça del Pedró. Al principi de Botella hi ha uns quants Mossos sobre un portal, xerrant i vigilant el carrer. Els miren inconscientment i, involuntàriament, els músculs de tots quatre es tensen. La Mariona sempre té aquesta por quan passa davant la policia, i tot i estar acostumada pel fet de creuar sovint la Prefectura Superior de Policia de Catalunya a Via Laietana, mai no sap com comportar-se davant d'algú que li transmet de tot menys seguretat. Malgrat que en aquell moment els "enemics" fossin els narcos, la Mariona concep com irreal que s'oblidin tan ràpid sobre què estaven fent ells allà, i sent les mirades menyspreadores dels guardians de la llei. Al Salva també li sembla molt pertorbador aquell desplegament policial en ple dia i veu els agents com un perill per a la seva pròpia salut, perquè intuïa que una possible lluita cos a cos seria tremendament desigual.

El Dani els mira, en gran part, per la curiositat de trobar tanta presència policial. L'amenaça de risc és immanent i percep en el moment, com el Salva i el Biel, que quan la policia es fixa en tu és perquè té motius per fer-ho. Fredament no pensa això, només els veu com animalons amb placa assedegats de poder i control. Però no els mira únicament a ells, sinó que també busca un element entre les parets on estan. Havia passat algunes poques vegades pel carrer Botella i el darrer cop que ho va fer es va percatar d'una petita placa gravada al mur. Era en honor de Manuel Vázquez Montalbán, ja que havia nascut i crescut

en aquell carrer que avui és assetjat. El Dani es pregunta, si els policies haurien sabut qui era si no fos per la placa.

- Algun estanc per aquí, Dani?
- *Hòstia* ni idea.
- *Venga* aparca des aquí al mig jajaja - comentava la Mariona, assenyalant les dues furgonetes enmig de la plaça.
- N'hi ha un a Tamarit, però no està aquí al costat - diu el Dani pensatiu.

El Salva veu un home assegut en un banc de la plaça del Pedró i s'hi apropa.

- Perdone, ¿sabe si hay algún estanco cerca?
- Claro hijo, subes esta calle y antes del primer giro a la derecha hay uno.
- Vale, o sea subo esta calle y lo encontraré, ¿no?
- Sí, San Antonio Abad para arriba y lo verás en la cera de la derecha.
- Perfecto, gracias!
- Nada, hombre.

Després de comprar tabac, van tots cap a casa el Dani. El pis, petit, senzill i pràctic, agrada molts als tres i la Mariona i el Salva aprofiten el balcó per estrenar la seva compra. Els quatre surten i es dediquen a xerrar d'ells, sobre com estan a la vida. Els desnonaments no tornen a aparèixer a la conversa, com un tema tabú sobre un passat recent incòmode i poc afable. Cap d'ells veta verbalment el tema, simplement que tampoc ningú busca cap pretext per treure'l.

- Què xulo aquest pati, és súper gran - expressa fascinat el Biel, assenyalant a sota.
- És una guarderia?
- No, és la part de dalt de l'associació de les famílies monoparentals.

- Ah, molt bé!
- És una llàstima perquè sempre he vist molta vida aquí amb els *bebès* i ara sempre el veig buit - manifesta llastimosament el Dani.

Tot i fer algun conat de pluja, el dia està perdent aquell gris plomís i el sol apareix vigorosament en primer pla. La llum no banya directament el balcó, però se'n reflexa des de les parets dels edificis contigus i proporciona molta llum natural a la casa. El Dani té molta curiositat per conèixer com estan el Salva i la Mariona a l'esplai, ja que són els nous monitors del grup que ell l'any passat havia portat. El Salva ja havia portat aquella edat fa dos anys i la Mariona està molt il·lusionada amb els infants. Li sorprèn especialment l'amor incondicional i la ràpida confiança que agafen amb els adults, i se sent molt a gust amb totes elles. Estan molta estona xerrant, i el Biel també participa de la conversa, perquè els infants que canviaven de grup eren els del seu primer any de *moni*, precisament quan va compartir grup de monitors amb el Dani.

Les dotze estan a la volta de la cantonada i comença la retirada. En sortir del pis, el Dani tanca la porta amb clau i el Salva espera l'ascensor davant la Mariona i el Biel. A la vegada, surten d'un pis de davant dos veïns grans que fan cara d'estranyats al veure al Dani i el replà ple de gent jove. El Salva ja havia entrat a l'ascensor, però surt per deixar-los passar. El Salva mira la dona, que amb la mà sosté la porta i amb el peu el carro de la compra, sense entendre què passa.

- Que no entren?
- No, no —diu la dona amb un gest sobtat—. Tira, tira, que això s'ha de ventilar.

El Salva sorteja el matrimoni i es dirigeix cap a les escales seguint la Mariona i el Biel. Un cop al carrer, s'acomiaden els uns dels altres perquè cadascú anava cap a una direcció

diferent. La Mariona, que es van endinsar pel Raval direcció a les Rambles, segueix atenta a tot el desplegament i es topa amb carrers tallats i policies a edificis.

C/Tamarit nº 162. Meitat del carrer. 11:38 h

El Dani es dirigia cap a casa dels seus pares quan un dubte quotidià s'apodera d'ell. Amb la sospita sota el braç, torna al Raval i al replà del portal es topa amb tres veïns, dos dels quals eren els de l'escena de l'ascensor.

- Ets el fill de la María José, oi? - diu la dona més jove i propera de la porta del portal, que conversava amb la dona que tant havia incomodat prèviament al Salva.
- Sí - diu el Dani de forma càlida.
- Què vius ara aquí?
- Sí, m'estic mudant.
- Ah, jo et recordava de petit quan venies amb el teu avi. Havia intuït que erets tu però clar has crescut tant! - comenta sorpresa l'altra dona, amb el carro ple de compra. El Dani somriu, però la mascareta no deixa entreveure aquell somriure sincer.
- Si, yo me acuerdo del señor Obdulio —diu l'home gran, sostenint la porta de l'ascensor—. Era muy buena persona y os cuidaba mucho a vosotros, tanto a ti como a tu hermano. Siempre hablaba de sus nietos. El señor Obdulio, ya me acuerdo yo de él... - la veu, melancòlica i nostàlgica, acompanya un lleuger gest de negació amb el cap, com si el fet d'evocar-lo despertés records i pors internes.
- On està el teu germà?Fa temps que no el veig - pregunta de forma directa la dona més jove.
- Està a França treballant a la collita de pomes. Ara al novembre tornarà - descriu el Dani, atalaiant les tres cares que l'escoltaven.
- Com estan els teus pares? Tot bé?

- Sí, sí, tot bé per casa.
- *Bueno*, això que tenim. M'alegro de veure't tan gran!
- Gràcies, jo també m'alegro de veure-us bé!

El Dani puja les quatre escales que condueixen a l'ascensor i saluda amb la mà l'home, a qui se li marca un somriure sota la mascareta, abans de dirigir-se a les escales de l'edifici. Escala a escala i pis a pis, el Dani viatja a velocitat de creuer en el mar de records que té d'aquella petita casa del Raval, i, sobretot, de les persones que l'han acompanyat en aquella màgica i meravellosa aventura que és la infància.

Laura - Sindicat d'Habitatge del Casc Antic

Recuerdo que cuando llegué aquí fue antes del verano del 2006, año de mundial. Llegué con mi hermano y me acuerdo que una de las primeras cosas que pasó cuando llegamos fue que en agosto todo estaba cerrado, tiendas y comercios. Para nosotros fue un impacto porque en Argentina no pasa esto. Vine porque tiempo atrás, con 20 años, conocí a un chico de Nueva Zelanda en mi ciudad, Mar de Plata, que había venido a hacer un máster en Literatura. Nos liamos, estuvimos juntos y viajamos. Él, después de acabar el máster, se iba a acercarse acá a estudiar un postgrado en Bolonia, y vine para verlo porque estaba cerca. Cuando llegué, ya no quiso verme. Me podría haber vuelto a Argentina, pero me quedé porque la sociedad argentina es como la de España 40 años atrás: retrógrada, machista y poco progresista. Yo nunca me sentí así, por eso me sentí más identificada viviendo aquí.

Cuando llegué viví en Aribau, después Sagrada Família, después Sants, después me fui a Menorca durante 3 meses porque tuve el sueño de ser camarera - nota: muy mal sueño. De Menorca volví a un piso de Sant Pere més Alt (en el Born), luego fui a plaça Universitat, de nuevo Sagrada Família. Me fui un tiempo a Irlanda, estuve por un par de sitios más y ya luego me vine otra vez al Born. Cuando llegué a Rec, mi primera casa, fue en septiembre del 2010. Estaba muy embarazada, y creo que eso me ayudó a entrar en el piso porque los propietarios, que eran un matrimonio de viejitos, querían gente seria, así que como me vieron embarazada se pensaron que era seria.

Calle Rec

Meses después nació Charlotte. Yo le quería poner Alfonsina, en honor a Alfonsina Storni, una poeta de Mar de Plata. Pero su padre no quería. Cuando yo era chica era súper

fanática de Buffy la Cazavampiros, y la actriz, Sarah Michelle Gellar, le puso Charlotte a su primera hija. Yo ya de chica decía que cuando tuviera una hija, le iba a poner Charlotte. Me había olvidado, pero después cuando estaba embarazada el padre me dijo que le quería poner Charlotte, como su madre, y fue entonces cuando me acordé de lo que dije de chica. Como me gustó el nombre, así se quedó. Después me enteré que era el nombre de su primera novia, en fin.

En 2015, antes que me vinieran los primeros problemas con la vivienda, también descubrí otra cosa sobre mí. Yo veía la serie Big Bang Theory y no entendía porque se reían del comportamiento de Sheldon, para mí era el personaje que actuaba de forma más normal. Como seguí con la duda, investigué. En alguna web leí que estaba inspirado en una persona autista y fue cuando me asaltaron las dudas. Siempre supe que era un poco rara, pero nunca me planteé que fuese por una condición médica. Poco tiempo después, ya me diagnosticaron autismo.

Cuando llegué estaba como ilegal, así que el grado de psicología que me saqué en Argentina no me sirvió acá. Entonces decidí aprender inglés e informática por mi cuenta. Estuve unos meses trabajando para Schneider Electric y como pagaban muy poquito, decidí emprender mi propio proyecto, por eso fui a Barcelona Activa para que me ayudaran. Yo hablé con ellos porque investigué y descubrí que en el área de la Barceloneta no había ninguna juguetería en una zona con tres colegios, lo que quiere decir un montón de niños. La tienda duró unos cinco o seis meses abierta pero nadie se interesó mucho por ella, sobre todo los adultos. Es muy raro porque hoy en día sigue sin haber ninguna juguetería y en cambio sí que hay muchas tiendas de ropa para adultos, salones de uñas y de cuidado del cuerpo, restaurantes, etc. Entonces te das cuenta que los padres prefieren gastarse el dinero en ellos mismos.

La juguetería me supuso muchos problemas económicos, así que como me quedé sin ingresos acudí a servicios sociales. Para hacer frente a las deudas, me vi obligada a coger un crédito para también comer, porque no tenía ningún ingreso. Fui también a l'Oficina de l'Habitatge y les conté mi situación. Ellos aceptaron hacerse cargo de mi deuda con un tiempo máximo de seis meses. Esta ayuda viene subvencionada porque entienden que cuando vós encontrás trabajo, podrás seguir pagando el alquiler. Te la facilitan en función de tu experiencia laboral y tus estudios y se la dan directamente a la propiedad. A los tres meses, encontré trabajo para Airbus.

Bueno, para una empresa *outsourcing* de Airbus, que tiene tres puntos de actuación: la parte militar, la parte de helicópteros (como los de la OTAN) y la comercial (aviones de aerolíneas). Yo estoy en el servicio técnico de la parte comercial y me encargo de solucionar los problemas informáticos internos de los trabajadores de la empresa. Soy el primer filtro de los problemas. Desde los ingenieros de la India que hacen el software responsable del avión hasta los trabajadores de la fábrica de Inglaterra donde se imprimen las pegatinas que lleva el avión me llaman si les surge un problema. La clase de trabajo que hago es muy estresante porque durante el periodo de *training*, nos hacen exámenes y hay que cumplir con los requisitos técnicos. Nos miden también el tiempo que hablamos, nuestros descansos, cuánto tardamos en solucionar los problemas, etc.

Con este trabajo empecé a pagar las mensualidades, pero siempre iba tres meses atrasada, el periodo que tardé en encontrarlo desde que cerré la tienda. Pese a seguir pagando el alquiler, la ayuda de Habitatge no llegaba. La ayuda también obligaba a los propietarios a que me prorrogasen la vivienda por un año, y después de este año, cuando ya les llegó la ayuda, no me renovaron. Los dos años de demora en la ayuda de Habitatge supusieron que arrastrara la deuda durante el mismo periodo, y también significó la pérdida de la confianza de los propietarios del piso para renovarme. Yo no creo que sean malas personas, eran viejitos que no conocían toda la situación y la inmobiliaria podría haber tenido un poco más

de empatía, pero ni desde Habitatge ni la finca que gestionaba los pisos hicieron nada para mediar. La finca pensó que yo mentía y no quería pagar, pero no es verdad. Yo no soy una persona que tiene gran comunicación, ni que se le dan bien los trámites administrativos, y la realidad es que desde Habitatge me podrían haber ayudado y no quisieron, solo tenían que crear comunicación entre ellos, los dueños y la finca. Al no existir esta comunicación, tuve que dejar mi casa. Supongo que desde la inmobiliaria yo les era un problema, porque tenía un alquiler antiguo en medio del Born, de 700 euros por tres habitaciones. Al fin y al cabo, ellos solo ven dinero.

Pensé en comprarme el piso, porque para mí fue muy duro dejarlo. Viví ocho años en Rec, en mi cabeza aún pienso en Rec como en mi casa. Aquel piso fue donde llevé a mi hija del hospital, donde tuvo su primer baño, donde aprendió a caminar, donde tenía su espacio en el mundo. Son esas cosas que hacen “casa”. No creo que sean conscientes del daño psicológico que me hicieron, que no se tiene en cuenta. Mi experiencia me ha confirmado que la salud mental no le importa a nadie. Una vez por semana voy a visitar la casa. No por dentro, que eso es ilegal. Sino que me quedo fuera, la miro y pienso en ella. Cuando estoy estresada, hago paseos mentales por la casa para relajarme y reconstruyo todo: el ambiente, los pasillos, la forma de las luces, todo.

Calle Gombau

En agosto del 2018 entré en Gombau, donde ahora vivo, pero no creo que esta sea mi casa. Nunca llegué a ver el contrato, que era por cinco años, y en él ponía cosas como que multaban por hacer ruido o que no se permitían animales. Yo tenía, y tengo, un gato y dos cobayas, que son parte de mi vida. Con los animales, las personas neuroatípicas tenemos una visión diferente. Es como una especie de conexión, una forma más fácil de comunicarse porque no se necesitan palabras y un sentimiento que va más allá de la

empatía. Aunque parezcan temas poco relevantes, para mí son muy importantes. El día del desahucio pensé mucho en ellas, porque las tres son muy viejitas. Me angustiaba mucho que acabaran su vida con otra persona. Un par de días antes del desahucio me dijeron que los animales irían directos a una protectora, y casi me muero cuando lo comprendí.

Mis primeros meses en Gombau fueron muy complicados porque aún arrastraba muchos problemas económicos de la juguetería. Ya tenía un crédito para pagar esas deudas pero como la ayuda de Habitatge no llegó, me vi obligada a tomar un nuevo crédito. Con el trabajo en Airbus no me daba para vivir porque pagaba 900 de alquiler y cobraba 950, así que decidí alquilar una de las tres habitaciones. Primero hice un Airbnb, puse un anuncio en Internet y me funcionó un tiempo, pero como recibí muchas quejas de la comunidad busqué otra alternativa. A través de una empresa me postulé para acoger niños franceses de intercambio, pero las quejas siguieron. Yo seguía yendo a servicios sociales, y me tiraron en cara lo del Airbnb. ¿Qué iba a hacer, no comer? También me tiraron en cara que Charlotte vaya a un cole concertado. Traté de decirles que con las ayudas y las becas, pagaría lo mismo en un público, así que no iba a cambiar a mi hija de su entorno más seguro. No me escucharon mucho, creo que no les interesaron demasiado mis argumentos.

En la comunidad, por entonces, se hacían muchas fiestas en pisos de Airbnb (yo, obviamente no), así que la finca decidió contratar una portera para que pusiera “orden”. Es una mujer terrible. Hay personas que cuando trabajan se creen que son los dueños y se lo toman muy a pecho. Yo creo que es algo de su personalidad. A todo el que entra en el edificio lo acribilla a preguntas personales. Hablo con mi vecino de enfrente, que es argentino también, y me dice que a veces le agarra la correspondencia. Lo peor es que moleste a mi hija, que es una niña.

Con la portera el malestar con la propiedad empeoró y hace cosa de año y medio me avisaron que no me iban a renovar el contrato de alquiler que tengo hasta el 2023. Me

dijeron que me iban a echar porque traía muchos problemas. Iba a servicios sociales (¡en mi tiempo libre porque tenía que seguir trabajando!) y seguían con la mierda del Airbnb. El estrés de las deudas, las presiones de la portera y la propiedad y el sentimiento de desamparo por parte de la administración me agudizaban los problemas de sueño, que son muy comunes en el autismo. No podía más con esa situación. Fui a la médico de cabecera, le conté mi situación, presenté todos los papeles de incapacidad y me dio la baja.

La baja

“¿Para qué voy a pagar si me van a echar?”, pensé. Si no pago al menos podré ir más desahogada. Así que dejé de pagar. La médico me derivó a través de servicios sociales al Centre de Salut Mental d'Adults Ciutat Vella, a Via Laietana. Fue el primer psiquiatra al que fui e iba mientras aún trabajaba. El recuerdo es terrible, no me sirvió para nada. Bueno sí, para engordar 20 kilos. Como me veían estresada, lo que hicieron fue medicarme y a mí las pastillas no me sentaron nada bien. Esto me creaba un nuevo problema porque si soy pobre no me puedo comprar ropa, y encima era responsabilidad de ellos. Pero les daba igual, seguían recetándome solo pastillas. Cuando me mudé acá, empecé a no despertarme porque la medicación me tumbaba y no tenía tiempo de adaptarme a ella porque cada mes me la cambiaban. La médica de cabecera me daba bajas de un mes para que me acomodara en la medicación, pero me la volvían a cambiar...

Tiempo después ya me dieron la completa, de año y medio. Seguí yendo a Via Laietana durante varios meses una vez a la semana, pero la psicóloga era una inútil. Tenía dudas acerca de mi diagnóstico porque al ser psicológico, es muy difícil demostrar la incapacidad. Incluso los profesionales asocian el hecho de ser una enfermedad invisible a que puedes mentir, pero yo no sé mentir. Esa maldad inherente al ser humano nosotros no la tenemos y aunque vós puedas ser una persona sumamente inteligente, vivís en una sociedad donde la

mentira es fundamental, ¿Cómo sobrevivís sin mentir? Y cuando entendés eso, es más difícil. En general, yo no tiendo a pensar en la mentira y cuando alguien miente, veo como toda la información empírica que tengo en mi cerebro se destruye por una respuesta, y eso me genera confusión.

Yo solo he mentido de adulta y de forma voluntaria. Básicamente en dos situaciones: una que es supervivencia y la otra por amor. Cuando vos tenés un hijo, sós una maquinaria de mentir. Por ejemplo, cuando Charlotte era más chica yo le empecé a decir que existían los dragones. Alguna gente me decía que le mentía. Ya, como con los reyes Magos, Papá Noel, como con el Ratón Pérez - claro que no había ningún ratón en mi casa. Esas son mentiras que dices abiertamente a la cara de tu hijo, y yo pues me inventaba otras mentiras que me gustaban a mí. Me parecía muy raro que la gente me criticara por esas mentiras que yo me inventaba pero luego no pensaban en toda la otra mierda que les decimos. Mentís en todo a los nenes. Por ejemplo, a Charlotte de chica le gustaba esconderse siempre en el mismo sitio y yo me hacía la sorprendida pese a que ya sabía donde estaba.

- “Oh, ¿dónde está Charlotte? Ah, estás ahí”. Ella reía y ya estaba contenta.

Creo que me salieron solas esas mentiras, pero así yo lo pienso como que le estoy mintiendo. Las personas normales ni siquiera se plantean según qué mentira, y a mí me parece muy raro porque como no es verdad, es mentira. No hay mucho más. A la otra persona a quien le mentía era a mi abuela para que no sufriera. En el trabajo o por cosas así quizás alguna vez, pero tampoco he mentido mucho. No me gusta mentir, me lo pienso y me siento mal.

Por eso, me da bronca que la gente piense que miento. La psicóloga podría haberme pedido tranquilamente toda la documentación si tenía dudas, pero en vez de eso me derivó al Hospital de día de Numància contra mi voluntad. Tampoco me contaron mucho más. No

es que yo quisiera quedarme allí, el sitio ese era una mierda, pero más vale malo conocido. Durante varios meses estuve viendo al psiquiatra una vez a la semana, y él sí que me pidió los papeles del diagnóstico. Ella no hizo ni eso. ¿Si no tuvo ni la voluntad de pedirme un papel y leerlo, cómo me va ayudar?

En Numància estuve unos cuatro meses. La experiencia en el centro de día fue horrible también. Todos los profesionales con los que me encontré eran unos inútiles. Yo tengo un imán. La primera vez que fui, toqué el botón del timbre y vi dos hombres hablando. Charlaban y ni se fijaban en que yo estaba en la puerta. Solo tenían que tocar un botón para abrirme. Pero nada. Me tuvieron 20 minutos en la puerta y encima cuando entrás y pasás a su lado, te das cuenta que están hablando del fin de semana. A parte de que mi tiempo vale igual que el tuyo, estás trabajando, colega. Para mí eso es maltrato, y ya entrás jodida. El mismo día, uno de los compañeros del psiquiátrico se me tiró encima porque, a ver, es un psiquiátrico y como estamos todos juntos, hay algunos más locos que otros. Pero igualmente, eso no hubiera pasado si se hubieran tomado la molestia de acompañarme la primera vez.

En Numància me propusieron ingresar en el centro de día pero no me convenció porque yo ya sabía como funciona mi cerebro. Mis estudios de psicología no me han ayudado a entender mi discapacidad, porque estudiar la salud mental no significa poseerla. Creo que me ha ayudado para entender a los demás, pero básicamente los problemas del autismo no son entender, sino percibir. Mi suerte fue tener un psiquiatra muy bueno, nada más. A priori, los dos psiquiatras tenían las mismas capacidades porque tenían el título (que no es más que una objetivación del saber), pero en este caso, el psiquiatra había vivido en otro país, también tenía una formación esotérica-oriental y a escala humana me podía entender mejor porque se interesaba más. Hace poco me dieron de alta, y he acabado porque se me ha pasado el tiempo, no porque esté súper bien.

Con el tiempo valoro mejor Numància, creo que me han ayudado, pero no creo que el sistema funcione. La principal dificultad del autismo es la comunicación, y como cada autista tiene sus dificultades, el problema es más individualizado. Y encima, en estos lugares, nos meten a todos en el mismo saco. Por ejemplo, una vez estábamos haciendo un taller y la dinamizadora empezó a hablar en catalán. Aunque su responsabilidad era incluir a todos en el ejercicio, yo no me enteraba de nada porque el catalán aún me cuesta. Cuando se lo dije, me contestó:

- “Ah, és que jo sóc molt catalana”.
- Y yo muy psiquiátrica, le dije.

¿Para qué vengo si no me entero de nada? Yo si vengo acá para hacer terapia es para que me sirva. Después, investigando por mi cuenta, descubrí que había dos personas autistas más: una chica catalana que sólo hablaba castellano en casa y un chico que sólo hablaba catalán. Si vós atás clavos, te vas encontrando autistas con problemas con el idioma y te preguntás, ¿soy yo o somos todos?

Con Habitatge y la asistenta social tuve la misma sensación, me di cuenta de que no nos entendíamos pese a hablar el mismo idioma. Es un error conceptual de la sociedad entender la traducción únicamente a las personas que no hablan el idioma y no a alguien que ya lo está hablando. Y además, la indiferencia que transmiten, como cuando iba sola y presentaba mis papeles de incapacidad mental. Me he sentido muy maltratada y ha sido todo muy inútil. Nunca me han dicho nada aprovechable. Me di cuenta que perdía mi tiempo libre, porque con Charlotte y el trabajo tenía que hacer muchos malabares para poder ir. Algo fallaba. Solo por ser discapacitada me tenían que dar las ayudas, pero siempre ponían pegos. No recibía ni consejos, ni información para gestionar mi situación, no me daban nada.

De hecho, desde que estoy en el sindicat he cogido mucha perspectiva de las cosas, sobre todo respecto a la administración. Cuando trabajé en Schneider Electric solo estuve unos pocos meses porque no podía con todo, ya que me tocó un turno de noche y además pagaban poquito. Antes de empezar ese turno, acudí a la asistente social para que me aconsejara. Trabajar de noche significaba no poder estar con Charlotte, así que fui a mi asistente social y ella me dijo que diera a mi hija en una familia de acogida. Para trabajar. Dar a mi hija en una familia de acogida para trabajar. No podía creer lo que me decía. Ahora, con una nueva asistente social, la solución que me dan para poder compaginar mi vida con el trabajo es la misma. Si esto no es el maltrato a la clase obrera, yo ya no sé que lo es.

Hace cosa de un año, volví a la asistente social. Antes de entrar a la visita, vi una mujer árabe que no entendía el idioma acompañada por una chica francesa que le hacía de traductora. “¿Si la está ayudando a traducir a ella, porque no me busco a alguien que me ayude también a traducir a mí?”, pensé. Así que me acerqué y le expliqué mi situación. Se quedó flipada porque, como toda la sociedad, nadie asocia la traducción para el mismo idioma. Me habló de los sindicatos de barrio, que esta gente ayudaba a las vecinas a mantener su casa y me dió el teléfono de una chica que conocía y yo, pues llamé.

Hace unos pocos meses, ya en el sindicato, fui con Paula a Servicios Sociales. Cuando te dan las opciones de vivienda, no las hay pensadas para gente que trabaje o que no sean normales. Se fijó en Paula y le dijo:

- “Le pueden abrir un piso”.

Me dio mucha impotencia y bronca, porque ellos desde una institución pública te están mandando hacer algo que está penado por la ley y si luego todo se trunca, no van a decir que ellos tuvieron nada que ver. Y yo, soy autista, quiero decir que esa parte de maldad

humana inherente al ser humano, yo no la tengo. Si a mi me dicen que haga algo, voy y lo hago. Yo no soy idiota, sólo soy más inocente. Si yo no estuviese muy cuidada, me metería en un follón. Lo que pasa es que ellos están completamente cubiertos porque no se graban las visitas, ni hay nada donde tú puedas demostrar que te han dicho eso. Habría que empezar a exponerlo porque a mí me incitaron a delinquir.

Cada vez que salía de las visitas de servicios sociales o Habitatge me quedaba muy mal. Cuando estás tan en la mierda, no tenés tiempo de pensar en nada. Ahora me doy cuenta de la aberración que me dijeron. Es para denunciarlo. Y esas son cosas de las que te das cuenta cuando hay gente que de verdad te ayuda, por eso son importantes los sindicatos.

La Laura va venir fa un any al sindicat i va estar molt de temps callada, sense explicar res del seu cas. Simplement estava allà escoltant. Un dia va explicar que havia deixat de pagar el lloguer i vam fer el seu grup de suport per afinitat. En assemblea, però per afinitat amb ella. Ens vam activar tard, quan ja tenia data de desnonament pel 17 de desembre del 2020 i, malauradament, no vam poder contactar amb la propietat (Sindicat d'Habitatge del Casc Antic).

El desahucio

La semana del desahucio empezó mal. El jueves tenía el desahucio y estaba muy nerviosa, y justo esa semana tenía que ir a renovar mi medicación psiquiátrica. Es una receta de larga duración y generalmente te la dan anualmente. Fui a la farmacia y me dijeron que en la aplicación del CatSalut salía como un error y no la podía recoger. Aunque trate de no tomar las pastillas son una red de seguridad por si algún día tengo insomnio. El hecho de no tenerlas me aumenta el estrés, porque significa que no tengo nada a que aferrarme si una noche no puedo dormir, y eso sí que me trastorna totalmente. Como yo soy como los abuelitos, que son amigos de los farmacéuticos, allí ya me conocen. Por suerte, ellos saben la clase de medicación que tomás y cómo ésta te puede afectar, ya que no se puede cortar de raíz. Con buena fe el farmacéutico me dio dos pastillas y ahora, con el desahucio, decidí reducir drásticamente su consumo para tomar pastillas naturales con principios de cannabis y melatonina. Éstas, al ser homeopáticas, sí que las puedo tomar cada noche y me ayudan a dormir, porque sino no dormiría.

La noche anterior al desahucio, el miércoles, vinieron Candela y Maria a dormir a casa. Para celebrar que venían de forma tan íntima, ya que me cuesta horrores conectar con las personas, decidí hacer un pastel de Oreo. Tampoco sabía qué les gustaba, así que con Charlotte hicimos una quiche de jamón y queso y eso cenamos. Odio profundamente cocinar, pero como soy mamá no puedo no hacerlo. A veces me da un poco de miedo cocinar porque al no saber el estado de la carne no quiero intoxicar a Charlotte. ¿Cómo sé yo que esa carne está en buen estado? Cuando cocino para mí no tengo ese problema porque a los 12 años dejé de comer carne - tiempo después descubrí que es bastante común entre los autistas. Esa fue mi primera decisión consciente. Cuando era chica me obligaban a comerla, sobre todo cuando iba a visitar a la familia de mi mamá, que es de campo. Mi abuelo me decía que señalara el animal que quería y ese mismo día nos lo comíamos después con un asado. A ver, soy argentina, esos asados estaban de puta

madre pero a mí esos animalitos me daban pena, no quería comérmelos. Fui muchos años vegetariana y, como con el paso del tiempo cada vez me hacía más asco la leche, los huevos o el queso, decidí hacerme vegana. Yo crecí sin comer carne por decisión propia, así que creo que Charlotte tiene todo el derecho del mundo de escoger lo que quiere o no comer.

Después de cenar, hablamos y traté de cuidar a Candela y Maria como hago con Charlotte, así que les puse a ellas también la crema. Esta crema se pone a la altura de las sienes porque es un punto por el cual pasan muchos torrentes sanguíneos. A menudo se la pongo a Charlotte cuando está muy nerviosa y así, poco a poco, coge la rutina de cuidarse a sí misma, como con el lavado de los dientes o la ducha. Una también aprende a cuidarse a sí misma y tener esa rutina a mí me funciona muy bien.

Para Charlotte fue como un *pijama party* y cuando le dijimos de ir a dormir, no quiso. Las chicas se pusieron una peli y Charlotte secuestró el mando porque quería conseguir quedarse con ellas en el comedor, pero al final lo devolvió y durmió conmigo en mi cama. Con la crema y la pastilla natural dormí muy bien y tener a Candela y Maria en casa me dio mucha tranquilidad, tenía plena confianza en el sindi y las chicas.

Por la mañana lo pasé realmente mal. No había bebido ni comido nada y mi nerviosismo iba creciendo gradualmente. Tuve hasta arcadas de los nervios. Recuerdo que yo sólo quería una espada porque tenía mucho miedo, pero no me la quisieron dar. La parte del sentido común que las personas neurotípicas tienen, las personas con autismo no lo tienen, por eso los cambios nos chocan mucho. Por ejemplo, una vez en la oficina, una oficina con gente sentada y donde sólo ves el tronco superior de las personas, noté que mi jefa se había cambiado de zapatos. Le estaba dando muchas vueltas en mi cabeza así que entré en su despacho y le pregunté por qué se había cambiado de zapatos. No lo entendía y me molestaba que lo hubiera hecho. Ella se quedó incrédula y me dijo que era la única que se

había fijado. A veces me preocupo mucho por el detalle y no veo la gran imagen, y esa falta de perspectiva, como con cosas que me pasaron con Habitatge o servicios sociales, también me pasó el día del desahucio. Ese día yo únicamente quería saber cómo era la gente de la comitiva judicial.

Cada mañana, como durante los últimos dos años, viene la trabajadora familiar a casa. La TF es un servicio que da el Ayuntamiento para los papás que tienen que trabajar y no pueden estar con sus hijos cuando estos van al cole. Aunque he tenido cuatro, ésta última ya la tenía en Rec, desde que hacía el turno de noche en Schneider Electric. En aquella época yo salía de casa a las seis de la mañana y la TF cuidaba a Charlotte las horas que yo no estaba y después, a las nueve, la acompañaba a la escuela. Ahora, desde que trabajo en Airbus, la TF llega a las ocho menos diez, le abro, se queda con Charlotte y luego la acompaña al colegio. Desde el sindicato me propusieron que Charlotte estuviera presente cuando llegara la comitiva porque cuando hay menores, es más difícil que te echen. Aun así, yo no quería hacer pasar a mi hija por el mal trago del desahucio, así que quise que fuera un día normal para ella y que fuera a la escuela. Me lo volvieron a decir pero yo me negué desde el principio. Cuando tenés las decisiones claras, no hay que ser agresivo. Yo soy una persona dulce y simpática, pero cuando decido algo es como chocar con una pared. Considero que mi hija ya tiene suficiente en su mochila como para encima añadirle más, así que cuando llegó la TF se llevó a Charlotte al colegio. Luego me dijeron que en la escuela lo pasó muy mal, estaba muy nerviosa y triste pero yo intenté que fuera como normal para ella. Charlotte es la única persona que realmente sabe cómo soy. Mi relación con ella es muy diferente a las demás porque yo a veces necesito estar mucho tiempo sola y puedo llegar hasta a estar encerrada durante horas, pero ella lo entiende y lo respeta.

Antes de que llegara la comitiva vino Anna al piso. A Anna la conozco desde hace muchos años, casi desde que llegué. Éramos compañeras de piso en Sant Pere més Alt y estaba de Erasmus aquí. Es muy curioso porque las dos, cuando llegamos a Barcelona, teníamos

edades similares pero dos vidas totalmente diferentes. Ella ha tenido oportunidades y facilidades que yo no he tenido, como por ejemplo, poder ir al médico tranquila, ya que vine de ilegal. Aunque Anna estuviese en el piso, no me relajé porque estaba hecha mierda. Yo soy igual con todo el mundo, y con ella no tengo que actuar porque ya me conoce.

Al cabo de un rato Maria bajó del piso y subió después con un par de personas. Me dijeron que eran de la Siphó, y aunque ya me habían hablado de ellos, no me acordaba de quienes eran. Estaba tan abrumada por la situación que en ese momento no vinculé las cosas. Me pidieron el pasaporte de Charlotte y yo me negué, esa mujer era una desconocida. Las chicas trataron de explicarme que eso era bueno pero pensaba que me podían quitar a mi hija y consideraba que si les entregaba el pasaporte, les estaba entregando lo único que tenía en este mundo. Me afectó mucho que en esa situación de estrés me vinieran a pedir un papel tan importante y cuando me calmaron, consiguieron que les entregara el pasaporte contra mi voluntad. Un rato más tarde, la misma trabajadora de la Siphó me devolvió en persona el pasaporte porque me vio que estaba muy mal.

Pese a que no tardaron mucho más en decirme que el desahucio se paraba, yo únicamente quería ver la comitiva. Estaba confundida porque me agarré al detalle de la comitiva y estaba mentalmente preparada para verlos, y al no verlos, me cogió desprevenida. Cuando entro en un bucle me cuesta mucho salir porque mi cerebro tiene mucha rigidez y el estrés acentuaba esta condición. No me importaba que me dijeran que mi desahucio se había detenido, yo solo quería ver a la comitiva. Por suerte, las chicas sabían que era una situación nueva para mí y me cuidaron mucho, por eso no me sentí nunca sola.

Segundo lanzamiento

En enero de este año me llegó la notificación del segundo lanzamiento para el seis de mayo. Bueno a mí no, a mi abogada, porque no sé porqué en un determinado momento dejaron de llegarme a mí las notificaciones. Aún así, estoy positiva por dos motivos: el primero es porque creo en el trabajo que hacemos desde el sindi y eso se ha reflejado en que mi situación administrativa ha cambiado. Ahora ya estoy en la mesa de emergencia después de estar registrada como chico, soltero y víctima de violencia de género. Otra cagada de Habitatge porque yo presenté mi documentación con el NIE. Entrar en la mesa de emergencia supone que, si el desahucio del seis de mayo se lleva a cabo, tendré si o si una alternativa habitacional de acuerdo con mis ingresos. También tengo los papeles del psiquiatra que dicen que no puede vivir en cualquier lugar, así que eso debería influir.

La entrada en la mesa de emergencia te la tienen que dar cuando llega la notificación del desahucio, pero a mí, durante mucho tiempo, no me dejaron entrar sin motivo aparente, y ahora junto a mi grupo de suport del sindicat ya he conseguido entrar. No entiendo por qué me tuvieron tanto tiempo en espera si el primer desahucio lo tuve en diciembre y tiempo atrás ya presenté los papeles. De hecho, cuando iba sola nunca me dejaron solicitar la entrada en la mesa de emergencia y ahora presentaré un recurso para que me justifiquen el motivo por el cual en primera instancia no me dejaron entrar.

El segundo motivo que me da esperanza es que pese a que me quieren desahuciar, en el bloque siguen habiendo tres pisos vacíos, lo que hace que intuya que no necesitan dinero. Además que tienen una trampa legal montada en el edificio. Hace unas semanas fui con Clara al registro de la propiedad, al lado del Ikea de Hospitalet, a unas calles de los juzgados. Es un edificio grande, bonito y dónde hay poca gente. No entiendo porque tuve que ir dos veces, no trabajan bien aquí en general. Ahora lo podrían tener todo informatizado, y en cambio, tenés que ir y esperar tres o cuatro días para una fotocopia que

sale que cuesta tres euros. La primera vez vas y pagás, y a la segunda ya te dan el papel. Cuando la mujer me dio el papel, ni se inmutó. Es una situación donde las personas normales se sienten mal porque están pidiendo información particular, pero yo lo pienso diferente, como una transacción, A ella no le importa la propiedad, ella me da la información y ya está.

En el mismo edificio leí el papel con cuatro folios que me dió. Empecé a leer nombres: F.J de M.B (titular de una sexta parte indivisa) proveniente en herencia. C de M. F., C. de M. F., Z. de M. F., A. de M. F., M. de G. de M. P. titulares, todos, de una decimoctava parte. Todos con los mismos apellidos y herederos de los pisos. Cosas que quedan en familia, supongo. En el primer párrafo describían el domicilio con un espacio de 11.579 palmos, es decir, 437,701 m2 de "casa". Miré extrañada a Clara, y me dirigí a la mujer del registro:

- “Esto está mal porque mi piso es como de ochenta metros”
- “No, no, el papel está bien. Está todo registrado como una casa”.

“¿Y así registran la propiedad?”, me pregunté. Es una trampa porque todo el bloque figura como una sola casa, por eso su propiedad está dividida entre 16 personas, cada una con un piso. Clara también se sorprendió mucho cuando vio los cuatro folios y la forma de registrar la propiedad. Investigando con el sindicat, vimos que los propietarios, la familia Montagut, son unos grandes tenedores que especulan con la vivienda. Lo más curioso es que mi piso está a nombre de un cura del Opus Dei. Mi plan es intentar contactar con el propietario, quien tal vez no sepa ni que tiene este piso ni quién vive, para hacerle saber mi situación. Yo me aferro al voto que, como cristiano, un cura no puede dejar en la calle a nadie. Él es un misionero del Opus Dei que está en Brasil y mi intención es contactar con él, y para hacerlo quiero empezar concertando una cita con un cura de la Barceloneta que conozco para que me guíe hasta él.

La propietat és una comunitat de béns, on tot el bloc és de la mateixa propietat i cada pis està dividit en vuitens o setzens perquè la família s'ha repartit els pisos per evitar constar en la nomenclatura de "grans tenidors" (més de 9 pisos). En el bloc de la Laura hi ha molts pisos buits perquè quan vam anar allà a buscar una nota simple al registre de la propietat per saber qui era el propietari (hi vam anar per un altre pis), vam començar investigar i vam veure que hi havia tot un entramat de persones i empreses que arribava fins a membres de l'església i de l'Opus Dei (en el cas de la Laura el propietari és un missioner brasiler). La Laura ha mogut fils per parlar amb persones de l'Opus perquè no poden fer fora la gent del seu pis. A la carta del segon llançament posava que la Laura havia d'entregar el pis a una altra dona, que no era ningú de la família Montagut. Les dues opcions que contemplem són que, o bé s'han venut el pis, o bé que sigui una "testaferro". Ara mateix estem fent recerca i estem en contacte amb l'advocada de la Laura per veure si podem plantar un recurs.

(Sindicat d'Habitatge del Casc Antic).

Futuro próximo

Pero mientras sigo trabajando en mi caso, necesito mis rutinas. Son imprescindibles en mi vida, ya que a veces me olvido de comer o beber. Es como que no me doy cuenta y por eso no me encuentro bien a lo largo del día. Los cambios nos afectan muchísimo y mi discapacidad también es perceptual, de los estímulos, y eso me complica las relaciones con el espacio. Y aunque me cueste, crear rutinas hace que me estabilice.

Ahora trato de hacer una rutina combinando lectura, estudio, trámites administrativos, el sindicato y la comida porque si no se me olvida. Actualmente leo un libro de Temple Grandin sobre el autismo y voy aprendiendo cosas sobre mi condición, como por ejemplo por qué me cuesta acordarme de las caras. Parte de los problemas sociales de las personas autistas se basan en que nuestro cerebro reacciona diferente, con menor estímulos a las personas, en cambio con los animales nuestro cerebro se estimula más.

Otra cosa que aprendí es que las personas autistas suelen tener una esperanza de vida más corta, ya que hay tasas muy altas de suicidios y de accidentes, porque también somos un poco torpes. Así que como yo ya superé mi expectativa de vida, puse en el centro de mi vida mis intereses y me decidí por el diseño. Voy por el segundo curso de Diseño en la UOC y ya me ha faltado tiempo para pelearme con todos. Ellos quieren que diseñe como una persona normal, pero yo quiero ser yo misma y diseñar como una persona autista. Mi objetivo es tener el título y trabajar para sitios como la casa de Carlota en Barcelona, que es una empresa de diseño y activismo que tiene muy claro que no todo el mundo es igual y que, por lo tanto, no todo el mundo diseña igual.

Hasta hace poco también tenía como parte de mi rutina semanal la visita al psiquiatra de Numància, pero como ya he pasado los cuatro meses de visitas me han dado de alta. Me han alargado un poco el tiempo porque hace un año que tenía que hacer la revisión del tribunal pero vino la pandemia. El tribunal médico viene de parte de la seguridad social, ya que es un mecanismo estándar para todos, y determinarán si estoy capacitada para volver a trabajar, o no. Con las bajas me dijeron que una vez has pasado el tiempo de baja, la empresa tiene la obligación de reincorporarte durante dos años, ya que no les cuestas dinero porque no son ellos quienes te pagan, sino un tercero.

De cara a la vuelta al trabajo me genera ansiedad pensar que ahora, con la pandemia, mucha gente hace teletrabajo y quedarme sin casa sería como quedarme sin trabajo. Hace

tiempo que no trabajo y si vuelvo y comienzo con problemas de asistencia, en cuanto puedan me echarán porque no les saldría a cuenta. A mí no me molestaría nada volver a trabajar, no quiero tener una incapacidad permanente, pero tampoco quiero volver con toda la incertidumbre de la vivienda.

Gracias al sindicato estoy mucho mejor que antes. Ahora, cuando me levanto, no tengo que pasar la mitad del día juntando fuerzas para no suicidarme. No me siento tan sola. Antes me sentía muy dejada por todos, tanto desde la sociedad como de la administración. Ahora hay gente que me cuida, que me da herramientas para mejorar. Yo sabía que podía aguantar, pero no sabía que podía no sufrir tanto, no estar tan mal. Me di cuenta de que no sólo necesitás una casa, si no que, si nunca te pasa nada, necesitás vecinos y una red de apoyo. También soy capaz de salir de mi barrio y hacer actividades con otros colectivos, por ejemplo ahora estoy en contacto con colectivos autistas. Buscando por internet encontré asociaciones, como Orgullo Autista, de donde me derivaron a una asociación de mujeres autistas, muy nueva y en proceso de crecimiento (estamos revisando los estatutos actualmente). El problema de las personas autistas es que cada una tiene unas necesidades diferentes a la otra y es muy difícil agruparse. Hay muchas personas dentro del espectro que son trans, y que tiene poco que ver con mis necesidades como madre soltera. Para mí, en lo que respecta a la enfermedad, lo peor ha sido no tener tiempo para estar tranquila y afrontarla con todas mis capacidades. Hace ya más de cinco años que descubrí que era autista y no he podido conocerme todavía, lo poco que sé es por cosas que he leído. Me gustaría que me dejaran de crujir por todos lados y empezar a centrarme más en mí.

Si hoy sigo viva, es porque he encontrado un lugar y una gente que me han ayudado a crecer y me han dado fuerzas para salir adelante. Las personas del sindicato son personas que ante la adversidad, eligen combatir. Hay una parte de revolucionarios en la historia personal de cada una. Son chicas jóvenes, que por un lado tienen las cosas típicas de la

edad pero por el otro tienen muchísimas cargas de vidas de otras personas encima que no deberían recaer sobre jóvenes de 20 años. Yo con 20 años no tenía esta sensibilidad, no sé si es por el momento histórico o por la mierda que les han dejado a escala social con toda la pobreza, la precarización y la violencia. Con 20 años no te deberías dedicar a salvar las vidas de otras personas y encima, te ayudan con una sonrisa en la boca, con alegría. Tienen una sensibilidad social increíble, y además, son mis amigas.

EPÍLOGO

El 27 de enero cumplí 38 años. Era un miércoles. Los jueves son los días de reunión del sindi así que durante esa semana se cocía alguna cosa. Aparentemente fue un error técnico mío porque le dije a mi hija que quería tener una fiesta sorpresa y ella, que ahora tiene teléfono, habló con los del sindi para hacerme una fiesta. Cuando hay cumpleaños en el sindi trato de hacer tartas porque hay cosas, como las celebraciones, que no se deben perder. Hay mucha gente que, como yo, tiene la familia lejos o que están solas y este tipo de detalles gustan a todos. Un día de esa semana quedé con las chicas y me preguntaron cosas, cosas que yo no entendía.

- ¿Laura, te gusta el chocolate? Es que no sabemos si eres vegana o vegetariana.
- ¿Por qué? ¿Qué les hace tanta gracia?

Yo no me entero de las intenciones, pero si se ríen sí que lo percató. Fue una sorpresa para mí porque el jueves, cuando acabamos la reunión, me hicieron esperar fuera. Charlotte me dijo que no entrara y yo veía como cada vez había más gente dentro y empezaba a olerme algo. La espera me puso muy ansiosa y cuando salió Mireia le dije que no quería entrar y que me quería ir, pero ella me dijo que me estaban preparando unas cosas. “Tenés que

aguantar”, me dijo. Yo seguía queriéndome ir porque cuanto más nerviosa estoy, más rígida me pongo.

Fue un gran *fail* porque había mucha gente y me dolían los oídos. Yo sé que ellos me quieren pero claro, soy autista, como me ven normal a veces se olvidan. Esa situación me hizo pasar por un estrés increíble y al mismo tiempo yo sufría porque sé que lo hacen con amor pero es que a mi me duele, me duele físicamente. Luego me dijeron que entrara y vinieron con el pastel. Yo estaba ya muy nerviosa y gritaba "no puedo soplar, hay Covid". Son momentos en que los paso mal y trato de aparentar normalidad. Además, mi cumpleaños fue el día anterior. Mi cumpleaños fue el día 27, no el 28, queda un año para mi cumpleaños. Yo les repetía que mi cumpleaños no es mi cumpleaños.

Ahora, con las personas con las que más acostumbrada estoy, soy capaz de dejar que me toquen. Pero otras personas no. A las personas que son nuevas ni les hablo porque necesito mi tiempo. De las personas que había allí dentro, no todas eran iguales para mí. Cuando todo el mundo se fue y me quedé con mi círculo de confianza, ya me serené un poco. No es solo la gente de mi *grupo de suport*, también hay otra gente que entra en mi espacio.

Alejandro - Resistim al Gòtic

El centre de Barcelona és un lloc on, un dilluns a les sis de la tarda, és inevitable trobar moviment. Creuar Les Rambles fins l'avinguda del Portal de l'Àngel, ambdues incloses, és un exercici de precaució i una quimera si es pretenen respectar les distàncies de seguretat. El mar de vida atapeït que flota enfront la platja fa impossible veure la vora, però un cop es deixa enrere Portal de l'Àngel, les onades minoren i moren als peus. És fàcil, doncs, observar des d'una zona segura, encara amb els peus en remull, la quantitat ingent de peixos que es capbussen en les agitatedes aigües d'un dels punts més neuràlgics de la capital catalana. El tacte suau de la sorra es percep quan es remunta Duran i Bas amunt i uns pocs metres endavant i a la dreta, en forma d'edifici, un rètol identifica l'anelhada vora.

La Sandra només té mitja hora abans que comenci la reunió de l'assemblea del sindicat on milita, Resistim al Gòtic. Com està al pati del Casal de Joves de Ciutat Vella, una zona espaiosa amb arbres, taules i cadires, es treu la mascareta i comença a *liar-se* una cigarreta. Tot i no ser nadiua del Gòtic, fa 21 anys que viu en aquest barri i és en aquesta zona on té casa seva, on el seu fill està creixent, on treballa. Bàsicament, on hi té la vida.

- Farà cosa de tres anys, el meu pis va ser comprat per un fons d'inversió i tatatata, lo típic, i vaig anar a *petar* a Resistim al Gòtic per assessorar-me com a persona afectada. *Pintava* que ens feien fora i és una cosa que passa sovint quan no estàs posada en el moviment de l'habitatge i penses, que clar, *me quedan tres meses en esta casa*.

La Sandra està formada com a tècnica de llum i so i es dedica al món de l'espectacle, anteriorment fent llargues gires i *bolos* per la nit. Després de la maternitat, fa 12 anys, va decidir prémer el fre i actualment treballa com a organitzadora d'esdeveniments per a

l'Institut de Cultura de Barcelona (l'ICUB), la institució pública que organitza esdeveniments com les Festes de la Mercè, la Cavalcada de Reis o els Festivals de Poesia.

- Milito aquí i a l'AFA de l'escola del meu fill hahaha. Hi ha molta feina, eh. L'escola està a Via Laietana, és l'escola Baixeras. Vaig començar la meva participació fa uns anys i vam aconseguir un pati que no teníem aquí a Ciutat Vella.

Tot i ser primer de març, la primavera sembla tan lluny com mesos enrere. La foscor cau ràpidament i el vent comença a fer estralls en la cigarreta de la Sandra, que es dona per vençuda. La manté entre els dits i, malgrat intentar encendre-la, amb el pas de l'estona desisteix perquè, a part del vent, té moltes coses a explicar sobre el cas de l'Alejandro i la seva companya, l'Anabel.

- L'Alejandro i l'Anabel van venir a l'assemblea aquesta tardor passada ja amb un ordre de desnonament amb data per principis d'octubre. La treballadora social que tenen a casa, ja que ells tenen l'ajuda d'una senyora, els va parlar de Resistim al Gòtic i van venir a consultar i demanar ajuda. Aquest primer desnonament s'atura, el segon també i ara en tenen un tercer amb data oberta per a la segona quinzena de març.

Com sap que el cas és complex, la Sandra tracta de fer un mapa general de l'escena i un relat cronològic dels fets.

- Tot comença fa qüestió de tres o quatre anys, quan una sèrie d'esdeveniments tràgics fan que l'Alejandro perdi els dos fills i la dona per circumstàncies diverses i molt dramàtiques, i cau en depressió. El pis està a nom de la seva dona i no fa el tràmit administratiu de subrogació del contracte perquè estava hospitalitzat amb problemes de salut. No presenta els papers en el termini legal, vaig dir quinze dies

per la tele, crec que em vaig equivocar, però és igual. La qüestió és que la propietat demana una ordre de desnonament. En aquest nou punt, ell i l'Anabel acudeixen a l'assemblea en cerca d'ajuda i es crea una comissió de suport centrada en el seu cas, en què jo hi formo part.

Aquest és el primer cas en què la Sandra hi participa com a membre d'una comissió de suport. Les comissions de suport estan formades per determinats militants de l'assemblea que decideixen portar el cas d'algun/a veí/na, per tal de tenir un contacte més proper i gestionar-ne les particularitats. Com els sindicats d'habitatge treballen amb diferents casos a la vegada, aquestes comissions són espais essencials per poder funcionar de manera òptima.

- El primer llançament, com he dit a l'octubre, s'atura a porta acreditant vulnerabilitat i manca d'alternativa habitacional, gràcies en part a què no hi havia Serveis Socials. Es manté un contacte directe amb l'Alejandro i l'Anabel, la qual acudeix sovint a les assemblees perquè l'Alejandro és una persona amb mobilitat reduïda. L'Alejandro, les vegades que ha pogut acudir-hi, ha manifestat explícitament el desig de seguir vivint a casa seva i rebutja l'alternativa de Serveis Socials (proposada després del segon llançament) de traslladar-lo a una llar d'avis a causa de la seva vinculació i arrelament al barri, fet que es demostra amb la gran quantitat de veïns i amics que es van apropar el dia del llançament. La seva vida és baixar a fer el cafè i la *partidilla* i si li treuen això, li treuen l'alegria de viure.

De cara al segon llançament, des de Resistim es fa campanya per explicar el cas a les xarxes socials i a la premsa interpel·lant a la propietat, la família Urpí Anglada, naturals de Sant Jaume dels Domenys. La família és propietària d'una empresa vinícola del Penedès amb terres i cellers que no és considerada com a "gran tenidors" perquè en comptes de tenir deu propietats, xifra a partir de la qual canvia la nomenclatura, en tenen nou.

- El seu negoci també és immobiliari perquè el pis de l'Alejandro no el volen més que per a especular. No tenen cap necessitat envers aquest pis, el volen fora, *punto pelota*. Abans del segon llançament, Serveis Socials contacten amb mi i em diuen que li estan buscant una plaça a una residència i jo, a viva veu, he escoltat l'Alejandro dir diverses vegades que "a mi em posen en una residència i em maten". Jo els vaig explicar a Serveis Socials que si es presentaven el dia del desnonament amb una alternativa, l'Alejandro ha de marxar sí o sí a la residència contra la seva voluntat. El dia del desnonament no ho van fer i la veritat, és que aquell dia Serveis Socials es va comportar.

El segon llançament es torna a aturar a porta al·legant la manca d'alternativa habitacional. Però dies més tard, quan arriba la notificació de tercer llançament, Serveis Socials truca la Sandra explicant-li que no podran tornar a ajudar-los, i hauran de proposar l'alternativa de la residència si el llançament s'executa. El tercer llançament és encara més recargolat, és en data oberta per a la segona quinzena de març. Un desnonament en data oberta significa que, legalment, poden expulsar l'Alejandro el dia que vulguin entre aquestes dates.

- És un drama. Pensem que el jutjat que li ha tocat és el pitjor del pitjor i el procediment judicial, a ulls del seu advocat, no té cap mena de sentit. És pura malícia i acarnissament. La jutgessa no ha mostrat ni un àpex de solidaritat i l'escenari és un atzucac, no sabem per on tirar. A partir d'aquí es planteja a l'assemblea seguir fent pressió a xarxes socials i mitjans, però la propietat ni es despena, sembla que no els afecta.

Paral·lelament, s'intenta una negociació amb la propietat a través de l'advocat de l'Alejandro, però els contactes no arriben a bon port perquè només volen una cosa:

l'expulsió immediata de l'Alejandro del pis. Entre el segon llançament i l'inici en data oberta del tercer passen només sis setmanes.

- Personalment estic molt desanimada i l'Alejandro ho està vivint amb molta angoixa perquè tot i ser una persona gran lúcida, no té molta capacitat de gestió, ja que l'Anabel és qui li porta tota la burocràcia i els papers. Els dos estan angoixats. La situació s'ha accentuat molt i han rebut dos *hòsties* en quatre dies.

La tarda es torna obscura del tot amb les paraules de la Sandra i arribats els dos quarts de set, marxa dins per reunir-se amb l'assemblea. Llença la dèbil cigarreta a la brossa i es prepara per explicar, davant de les companyes de sindicat, el trencament de les negociacions amb la propietat i la difícil realitat que l'Alejandro, amb els seus 83 anys sobre l'esquena, ha de viure les setmanes que vindran.

II

L'ambient primaveral que respira Barcelona a escassos dies pel canvi d'estació es percep com una crida a la vida, un frec a frec contra la reclusió personal i social a què ens veiem abocats. La bellesa del bon temps fa florir un sentiment dolç de regeneració interna i el cos demana llogar gratuïtament aquelles hores de benestar reparador. Fins i tot el centre de la ciutat es converteix un espai agradable on estar, un lloc en què la calidesa del dia es reflexa en el front dels pocs transeünts que es desplacen amb les jaquetes a les mans, driblant les zones mancades de llum com l'artista argentí més famós de la ciutat.

Portal de l'Àngel, el yin i el yang depenent el moment del dia que se'l decideixi travessar, liquida el carrer Santa Anna i en la seva extensió neix el carrer Comtal. Com els forats d'un formatge emmentaler, les entrades a carrerons estrets i curts són la característica principal

de Ciutat Vella. El primer carrer a l'esquerra de Comtal, paral·lel a Portal de l'Àngel i que desemboca al carrer Fontanella, és el carrer d'Estruc. Al número 12, i des de fa més de mig segle, hi viu l'Alejandro, segurament de la forma més alleugerada en mesos després de ser avisat, un parell de dies enrere, que el seu tercer llançament s'aturava.

L'edifici és antic, no té ascensor i les escales estan encotillades en unes parets que no donen possibilitat a gaires maniobres. A la porteria hi ha una taula amb dues columnes de llibres capitanejades per una nota que avisa els veïns que si volen, poden agafar el que els agradi. Tot i viure en un tercer, són cinc els pisos que separen el carrer de la llar de l'Alejandro i l'Anabel.

- Es como si fuera un quinto - comenta escales avall i entre riures l'Anabel, recolzada sobre la barana del replà.

Des de la porta s'entreveu que el pis, com si fos una còpia del model de ciutat que es dibuixa a Ciutat Vella, és un carreró recte amb diverses entrades laterals que finalitzen en el dormitori. El menjador se situa a l'altra punta del pis, al costat de la porta i a la punta més oposada del dormitori hi ha un balcó per on hi entra molta llum natural. El menjador consta d'una butaca, un sofà per dues persones, una porta que condueix a una altra habitació, un moble gran de saló enfront els sofàs i una televisió dins el moble.

- Passa, passa - diu l'Alejandro, assegut a la seva butaca amb un barnús i unes sabatilles d'estar per casa mentre no perd pistonada del que diuen al programa Al Rojo Vivo de LaSexta.

L'Anabel s'asseu en una cadira en diagonal a l'Alejandro i li recorda el motiu de la visita.

- Uf, vols saber la meua vida? Jo vaig néixer aquí a Barcelona, al Carrer Bifredo (Guifré). Prop de Joaquim Costa, entre el carrer de la Lluna, carrer Cardona, Ferlandina, Tigre. M'enrecordaré sempre: carrer Bifredo número 2 1r 1a. Hi havia la cuina, el menjador i la sala, on hi havia dues habitacions, una era *l'alcoba* i l'altra un dormitori. Aquí vivíem els meus pares, la meua germana petita i jo. La meua germana viu a Cervelló i no sé si tinc dos o tres nebots (mira en diagonal, cap a l'Anabel, que li mostra tres dits de la seva mà dreta). Tres, doncs. Per telèfon xerrem i ara ja fa temps que no hi pujo cap allà perquè ja no val 10 cèntims (riu).

L'Alejandro es va veure obligat a créixer a passes forçades. Amb 7 anys, la seva mare va morir i va haver d'assumir responsabilitats que per edat no li haurien de tocar. Per poder donar-li una educació que malauradament l'Alejandro no va tenir, els seus tiets, que vivien a Palau d'Anglesola, van endur-se la seva germana cap a Lleida.

- Al morir aviat la mare ens vam quedar tots dos sense res. Ens vam quedar un temps amb el pare, però ell treballava molt. El meu pare era sabater "de lujo" per a senyores, feia a casa sabates de dones de les fines. De les bones. Tenia una taula quadrada, amb el tamboret i la llum i allà hi treballava. El dia que li donava començava a treballar a les vuit del matí i eren les dotze de la nit i encara seguia treballant. Hi havia dies, en canvi, que a les dotze o una del migdia s'aixecava a fer el dinar. Quan ell treballava, jo me'n cuidava del menjar. Ell el preparava, però jo anava amunt i avall ajudant-lo.

L'Alejandro es va quedar, doncs, únicament amb el pare. Com ell treballava molt i no es podia costejar l'educació del seu fill, l'Alejandro va iniciar-se com aprenent al món laboral poc després de la mort de la mare.

- Jo he treballat tota la meua vida de forner, des dels 14 quan vaig anar a Gràcia. Això són més de 50 anys perquè em vaig jubilar als 65.
- Porque no le explicas cómo entraste tú en el mundo de la panadería, que es muy interesante - comenta l'Anabel, que tot i haver sentit les històries més d'una vegada, segueix interessada en les explicacions de l'Alejandro.
- *Bueno*, doncs la meua mare era una persona religiosa i va fer-se molt amb els propietaris de la forneria de sota de casa. Ells eren també molt religiosos i quan la mare hi anava, que era sovint, els deia: "ai quan em mori, què farà el meu fill". Ells li responien: "no s'amoïni, si té edat ja l'agafarem". Així doncs, vaig començar com a aprenent al forn de la barriada al mateix carrer Bifredo, sota casa, quan tenia 7 anys. Jo mai he tingut una forneria, jo era oficial de primera.

S'incorpora una mica, s'inclina cap a la seva dreta i cerca els ulls que el segueixen atentament. Esbossa un somriure sincer i comença a parlar d'una feina, que per ell era més que una jornada laboral.

- He treballat més de 50 anys com a forner, des dels 14 quan vaig anar a Gràcia. La dona del forn de sota de casa era molt bona i amb 7 anys em va ensenyar a fer servir les màquines, fer les barres, enfornar el pa, posar les barres dins el forn. Jo havia de fer alguna cosa perquè el meu pare, com treballava molt, anava molt a la seva i jo clar, *me quedé como el gallo de Morón, sin plumas y cacareando* (riu). Almenys menjar teníem. Després d'estar cinc anys a Gràcia, volia seguir aprenent com anava *el asunto* del pa, fet que em va portar a treballar al manicomi de Sant Andreu, on tenien un forn gran i maco per bastir de pa tota aquella zona. Amb nosaltres venia a les cinc de la matinada un intern del manicomi i quan portaven llenya, ja et dic que un tècnic no ho hauria fet millor que ell. Com no el deixaven sortir, venia a ajudar-nos i així es distreia. Cada dia venia a les cinc del matí i estenia

les lones que necessitàvem per assecar les barres de pa. Sempre estava amb mi i em deia:

- “Alejandro, i les dones, què?”.
- “Ui, hi ha cada una”, li deia jo
- “Ah, sí?”
- “Sí, jo tinc una germana”
- “*Ostias* ... I és guapa, amic meu?”

El riure acompanya cada una de les anècdotes de l’Alejandro. La vida li ha tret de forma cruel molta felicitat, però l’humor, l’enginy i l’agudesia persisteixen entre les cavitats del seu cos i exterioritzen el seu actual relaxament, tant a nivell físic com mental. El neguit dels secrets de la cocció del forn el van dur a diferents llocs, on va aprendre noves tècniques per progressar i conèixer amb més profunditat la professió.

- Vaig treballar a dos llocs més: a Ronda Universitat i a un forn del carrer d’En Roig. El forn de Ronda Universitat encara hi és i allà vaig estar uns 20 anys, fins que em vaig retirar. Abans, vaig estar al carrer d’En Roig, prop del carrer del Carme. Allà, que era un forn de família, vaig aprendre a ser forner de veritat: a saber portar la pala per posar el pa dintre, fer bé la pasta del pa i ocupar bé l’espai.

S’ajuda de les mans i gesticula a l’hora d’explicar la tasca de forner, amb més energia que abans. La passió amb què es refereix a tot allò que envolta la forneria sembla transportar-lo a una època de benestar i plenitud que fa que els seus ulls semblin més vius.

- El forn tenia forma de mitja lluna i amb la pala omplies tot l’espai de pa fent voltes, les havies d’anar movent (allarga progressivament el braç en forma de mitja lluna, com un aspensor). Normalment perquè el pa sortís bé i maco havies d’anar ràpid per poder arribar a l’altra punta de la mitja lluna i començar a treure’l. Si algun dia anava una mica adormit havia d’afanyar-me per treure el pa i buidar la banda. I així m’he

passat tota la meua joventut i l'adulthood. Jo sempre he treballat, no m'ha agradat dependre d'altres persones. Fins i tot durant les vacances algun dia que el *dueño* m'ho demanava hi anava. Per això sempre he anat bé.

El fet de tenir dues feines també van ajudar-lo a anar bé econòmicament. Pels matins l'Alejandro treballava com a forner i a les tres de la tarda començava la seva jornada com a lampista i electricista a Sarrià. La feina consistia en arreglar les bombetes, les fugues d'aire o les aixetes.

- De jove, un amic del meu pare que també vivia al carrer Bifredo em va ensenyar primer a moure *el asunto* del coure perquè llavors tot era plom. Ell em va ensenyar a soldar i em va ensenyar una cosa que molts lampistes no saben: soldar plom i coure junt. A mi a vegades quan algun oficial de primera em veia soldar es quedava *pelat*, com escoltes. Al no saber com es feia, jo els ho explicava: mira, es talla una mica més amunt d'on hi ha *l'escape*. Llavors agafes la meitat, que era coure, i li posaves el plom a dins estrenyent-lo fins al coure i a la vegada, el vas netejant per dins. També per fora. Llavors calentes més el coure que el plom, perquè si calentes les dues coses a la mateixa temperatura et quedaràs sense plom! (riu)

A Sarrià va estar prop de quatre anys i en aquell barri de la zona alta de la ciutat va poder connectar amb una de les seves grans passions: el futbol. En aquella època, el Reial Club Deportivo Espanyol de Barcelona disputava els seus partits al camp de Sarrià i l'Alejandro aprofitava per anar-hi.

- Quan podia hi anava. Jo anava de gratis perquè tenia un conegut del carrer Bifredo que em convidava. Tothom era del Barça, però jo no en sóc perquè ja n'hi ha masses, jo (s'assenyala a si mateix), de l'Espanyol. Mira - assenyala a la part alta de la paret. Un quadre d'un periquito blanc-i-blau amb una pilota entre les ales comanda el menjador amb posat orgullós, el mateix orgull que l'Alejandro mostra quan parla del seu equip.

Després de deixar la feina a Sarrià, l'Alejandro va treballar a una lampisteria darrere de la Catedral de Barcelona, a menys de cinc minuts de casa seva. El temps lliure que li quedava de les dues feines, la vida familiar i el futbol l'emplenava amb la seva altra passió, la natació.

- Jo feia natació lliure. M'anava a la Barceloneta i arribava fins a la bota, no sé quants metres endins. Un cop hi havia una dona que estava mar endins cridant i jo vaig anar i, sense tocar-la, vaig dir-li:

- "Posa't tranquil·la"

- "I què faig?", em va dir.

- "Tu belluga els peus" i quan va veure que s'aguantava dempeus ja va tornar. Estava molt endins i es va pensar que allò era *jauja* i quan va arribar que ja no veia la platja va pensar: "ai hòstia i ara què?" (riu). A mi em va fer riure perquè es volia enganxar a mi.

- "Sht, tu saps nadar?", li vaig preguntar.

- "Una miqueta".

"Doncs ves bellugant els peus i ara les mans" i així, poc a poc, va anar sortint sola. Jo només l'acompanyava.

L'Anabel s'aixeca i es dirigeix a la cuina per fer-se un cafè, però l'Alejandro no hi para atenció. Setmanes enrere, la Sandra explicava que des que es va jubilar l'Alejandro en el seu temps lliure anava al bar de sota casa seva a fer "el cafè i la partideta" i "si li treien això, el mataven".

- Aquí abaix hi ha un bar. Van canviar de *dueño*, però jo hi segueixo anant. Sempre havia anat aquí amb els amics i m'agradava perquè sempre havia estat a prop.

També si un dia anava més passat tornava per la mateixa cera (riu). Jo al barri sempre he estat bé, la gent em coneixia i mai vaig tenir cap xoc amb ningú.

A la seva joventut, a l'Alejandro i els seus amics els agradava molt sortir a ballar. Anaven al Matadero, al final del carrer Joaquim Costa, a la mateixa illa del cine Goya.

- La penya dels Matarifes que treballaven a Monumental, estaven primer a Sants. però després van venir al carrer Joaquim Costa (riu). Per allà anaven també les dones de la vida i els diumenges sobretot, alguns dissabtes a la nit també, anàvem a ballar amb una orquestra i l'entrada valia deu *peles*, dos *duros* (riu). Allà vaig conèixer a molts amics i la dona. La meva primera *novia*, abans d'ella, la vaig conèixer al ball també, al Matadero. Un dia, jo vaig anar a ballar i estava ella allà, ben guapa i *ben feta*. Jo ja marxava cap a casa meva i ella venia darrere meu:

- "I on vas?" li vaig preguntar.

- "Contigo".

- "Ah sí, ¿y dónde vas?".

- "Contigo!".

- "Ah bueno pues va, vamos". Vam entrar a casa i vam pujar, i jo pensava que si el meu pare estava despert, ens fotria a ella i a mi al carrer (riu).

L'Anabel torna de la cuina amb una tassa de cafè i s'asseu a la seva cadira, al costat de la televisió.

- Estábais tocando un tema y he llegado yo, y habéis callado. ¿Que ha explicado cosas que no debo oír?
- No, nono - respon innocentment l'Alejandro

- Porque él tiene una lengua ...
- Bueno eso tampoco se lo he dicho a él porque estas cosas son íntimas (riu).
- Vaaaale,vaaale,vaaale, vale.
- Claro, es que me está aquí ...
- Shhhht.
- Quan treballava per mi i anava per la Diagonal, carretera de Sarrià i tot això, més d'una (mira a l'Anabel i fa una pausa). Veus (fa un gest d'orgull amb la cara). Yo no me tengo que esconder de nada!
- Mmm calla (riu).
- Si lo tengo que explicar, porque no puedo explicarlo (riu). Tu te has puesto aquí a primera fila para saber lo que digo (riu).

L'Alejandro va conèixer la seva dona, la Encarnación, al Matadero, on anava a ballar amb els amics. Van estar un temps junts vivint al carrer Guifré amb el seu pare i quan els seus sogres van enterar-se que s'anaven a casar, van decidir llogar el pis d'Estruc per a tots quatre. La vida a Estruc amb els sogres no va ser molt llarga perquè al cap d'uns pocs anys, tots dos van morir i l'Alejandro i la Encarnación van quedar-se amb el pis. Malgrat que la mort hagi estat, malauradament, una companya de fatigues de l'Alejandro, les vides que comencen demanen pas i no s'aturen. Amb 24 anys l'Alejandro va casar-se i amb 25, ja era pare de l'Olga. Un any després va néixer l'Alejandro, el seu segon fill.

Com se sol dir, l'Alejandro ha viscut entre quatre carrers. Ciutat Vella, primer el Raval i després el Gòtic, aquesta és la crònica de la seva vida, on el desenvolupament i el creixement personal s'ha vist complementat amb l'evolució i el progrés dels barris de la zona.

- A mi sempre m'ha agradat viure aquí, perquè si mai em passa res, ja et trobes a casa, com si diguéssim. Vaig néixer a la Maternitat i després em van portar al carrer

Bifredo. I aquí, *si te despistas* una mica estàs perdut. I allà (assenyala amb el braç, en referència al Raval), encara més. Els barris han canviat molt i en tots els sentits: des del temps d'estraperlo, el temps de *robo*, el barri *Chino*. El *Chino* sempre ha sigut un barri perillós. Només s'hi podia entrar pel matí, que és quan tots els *xoriços* i tots els *mangantes* estaven dormint. A les 12, cap a casa (riu). Qui passi, que *s'apanyi*. Entre ells també se les pegaven i alguna ganivetada, també. Antigament als barris estàvem barrejats amb mala gent i a la gent que armava *fol·lón* van fer-la fora, per això tots els barris han millorat. Abans havies d'anar amb les mans a les butxaques i tocant-te per tot arreu per comprovar si et robaven. També he de dir que, quan portava al Gòtic tres o quatre mesos, els mateixos que robaven em protegien. Al ser jo de casa, tenien consideració. Quan jo tenia 14 anys ja es va començar a notar el canvi, pel carrer veies menys merder i podies caminar tranquil·lament.

L'Alejandro va deixar la feina d'electricista a Sarrià un temps després que naixessin els fills, i va trobar feina per les tardes a una lampisteria ubicada darrere La Catedral de Barcelona. S'encarregava d'anar a cases de particulars i arreglar els contratemps mecànics que llums, aixetes, portes o finestres provoquessin.

- Jo el Gòtic me'l conec tot, fins i tot m'avisaven quan hi havia *movimiento*. I per mi el barri significa tot, tot, tot, tot. Ara, quan els genolls em deixen i fa bon temps, vaig a prendre el sol als bancs de la Catedral. Aquí em coneix quasi tothom, i allà (assenyalant al Raval), també. Els meus fills i la meva dona també han estat sempre bé aquí. Els fills anaven al col·legi Baixeras abaix de Via Laietana. Mai vaig tenir cap queixa d'ells des del col·legi.

La gestualitat augmenta, la seva conversa és més fluïda i els riures i les anècdotes se succeeixen. Una nova vitalitat s'apodera de l'Alejandro. Que el barri ha canviat és una realitat, però potser l'essència humil i modesta de gent com ell no ha desaparegut. I potser les seves decisions, tampoc. No deixa de ser curiós, doncs, que mig segle després

d'escolaritzar els fills a l'escola Àngel Baixeras, la Sandra dugui el seu al mateix centre escolar. Casualitat o no, el sentiment de barri pels dos és el mateix. Tots dos veïns adoptats del Gòtic, tots dos amb problemes amb l'habitatge, tots dos amb una vida senzilla en un dels barris més accelerats de la ciutat. Tots dos, amb el barri com a nexa d'unió.

III

Quan es van casar, l'Alejandro li va proposar a la seva dona, ja que hi havien de viure, "posar la casa una mica més maca". Juntament amb un cosí germà seu, amb qui va viure un parell d'anys al carrer Guifré, van fer obres al pis. Aquestes reformes, que van agradar molt al procurador del pis, van consistir en posar rajola al terra, enderrocar la cuina per fer-la de nou i posar un lavabo perquè la casa no en tenia.

- El meu fill va néixer en aquest pis, a l'alcoba. Totes les nostres festes les celebràvem aquí.
- Cuando hacía buen tiempo, comían arriba. Se juntaban muchos y montaban un buen *jaleo*.
- Sempre he estat molt bé en aquest pis. A l'edifici de davant jo tenia un amic que només el coneixia pel balcó, si el veia pel carrer ni el coneixia (riu). També tenia uns amics, d'aquells que eren una mica *mangantes*, a l'edifici d'aquí el costat. Com que ja ens coneixíem, pujàvem al terrat a prendre el sol i a *petar la xerrada*. Per Sant Joan, uf, llançàvem molts coets. Quan els meus tiets i la meva germana venien de Lleida també es quedaven aquí. En aquesta casa ha viscut i dormit molta gent perquè el pis és gran i té moltes habitacions. Cabia tothom, si érem tres matrimonis doncs cabíem els tres.

Al menjador, al costat del balcó, hi ha una porta que condueix a una habitació tancada on ningú no hi entra. Aquí hi dormia l'Olga, la filla gran de l'Alejandro, que va morir el 15 de febrer del 2015 a causa d'un càncer fulminant. Sortint del menjador queda a mà dreta la porta del pis i just davant, el lavabo. La sala és extremadament petita i l'Alejandro està especialment orgullós d'aquella feina, perquè no era gens fàcil encabir l'inodor entre la pica i la paret. Avançant pel passadís, a mà esquerra, hi ha una finestra doble que dóna a un pati interior i on tenen els fils per estendre la roba. Al costat, diversos llibres i col·leccions omplen de records aquella prestatgeria. L'Alejandro era, de jove, un gran aficionat a la col·lecció de segells i monedes i durant més de 20 anys va acaparar una bona quantitat de mostres i exemples d'arreu del món. Davant els prestatges hi ha l'habitació de l'Alejandro, el seu fill petit, que va morir el 12 de desembre del 2015, nou mesos després de l'Olga. L'Alejandro va tenir dificultats respiratòries i va agafar una pulmonia doble i a causa de les complicacions, finalment va morir. El seu pare en guarda tots els records a l'habitació i ara l'utilitza com un espai on poder-se canviar i tenir part de la seva roba. Uns metres endavant en el passadís, i a mà esquerra hi ha la cuina, i davant seu, una altra habitació. És el lloc on, malgrat els dubtes de l'Anabel, l'Alejandro guarda en muntanyes de bosses les pertinences de la seva dona. Finalment, el passadís convergeix en el que era el dormitori de l'Alejandro i la Encarnación, la qual va morir el 22 de juliol del 2016, set mesos després que el seu fill i un any i mig després que la seva filla. Malgrat no tenir cap patologia física, la desaparició de l'Olga i l'Alejandro va causar-li un dolor tan insuportable que no va poder seguir endavant. La Encarnación va morir de pena, de tristesa, perquè no només les malalties fan que el nostre cor deixi de bategar.

- Ho vaig viure molt malament, no es pot explicar. De venir a casa amb dues o tres persones, a que no hi hagués ningú i passar-me tot el dia aquí sol, ja m'explicaràs quin canvi. I a més, *fol·lones* com érem tots, cantant i cridant, sempre hi havia moviment a cada cantonada. Ara, la senyora (mira a l'Anabel) s'encarrega que no hi hagi moviments de terra (riu).

- Alejandro estuvo un tiempo en el hospital.
- Vaig estar poc temps, un mes com a molt, però anava entrant i sortint d'allà. A última hora em van dir que estava bé i vaig marxar. No tenia il·lusió per res. La gent ha de tenir una il·lusió i si no en té cap, *tarari que te ví*. I això et va matant. Arriba un moment que tant se te'n fot verda, que vermella, que negra. Ni t'hi fixes. La soledat mata la gent, i això és així diguin el que diguin. Una persona sola si no té alicient, malament rai. Va arribar un moment que jo ja no sabia ni on estava. Baixava al carrer i no m'enrecordava per què havia baixat. M'oblidava de les coses, i així he passat temps. Aquí hi ha moltes coses, molts records, i comences a pensar i no acabes mai: els fills, la dona, la vida al cap i a la fi. Et trobes tan sol que poc a poc la soledat et va abaixant els fums i arribes en un moment en què et dius, i ara què? Menys mal que vaig conèixer una noia i que va venir cap aquí (riu). Ara estic bé i tranquil, perquè sinó una dona que corre per aquí em fot la bronca (riu), perquè ara tot és diferent de tranquil·litat i de benestar. A l'entrar la dona és una altra cosa, ja que no estàs sol. I ara, ja estic bé. La prova està en què dormo més que mai.

El pis de estava al nom de l'Encarnación i com era un lloguer de renda antiga, la llei obliga a comunicar en el termini de tres mesos la defunció del titular del contracte per tal que es pugui subrogar al marit o la dona del titular. La Encarnación va morir al juliol del 2016 i cap a finals de l'any, el procurador va anar a veure l'Alejandro per comentar-li que no l'havia avisat de la mort de la seva dona. L'Alejandro no era conscient que havia de comunicar el canvi de nom i al març del 2017, la propietat va interposar una demanda per resoldre el contracte, ja que s'havia incomplert una de les condicions.

Matías Griful és l'advocat de l'Associació de Veïnes del Gòtic i explica, a través d'una trucada telefònica setmanes després de la suspensió cautelar del tercer llançament, que l'expedient de l'Alejandro va iniciar-se el 20 d'abril del 2017.

- Nosaltres el que contestem a la demanda és que, efectivament l'Alejandro no comunica la mort de la seva senyora. Això és un fet que no es pot negar perquè és així. El que demanem al jutge és que tingui en compte la situació personal, física i anímica de l'Alejandro, que el va impossibilitar per comunicar aquesta circumstància. El jutge, però, dóna la raó a la propietat en primera i segona instància i no atenen als nostres arguments.

En aquest cas, jutgessa. El jutjat de primera instància n°27, de la mà de la jutgessa Ana María Hernández Alonso, va decretar que no hi havia cap causa que justifiqués la incapacitat mèdica de l'Alejandro per no comunicar la mort de la seva dona, i malgrat el recurs en segona instància a l'Audiència de Barcelona, la mateixa jutgessa va confirmar de nou la sentència conclouent que el contracte quedava resolt. A partir d'aquí, s'iniciava l'execució de la sentència, que consisteix en intentar fer-lo fora. Això significa, ordres de desnonament.

- Com més gran et fas, més t'afecten les coses —comenta l'Alejandro, amb una postura més rígida que abans—. Jo on collons aniré ara? On vaig? Tot això ho he d'abandonar. Jo pensava que havia de deixar el pis, va haver una setmana que gairebé no vaig dormir a la nit. Quan estàs malament en un *puesto* el que vols és fotre el camp per estar millor, però quan estàs bé en un lloc ... A mi mai m'ha entrat al cap que, tot i pagar, em vulguin fer fora. Si jo no pagués, seria el primer que aniria al carrer perquè no em mereixeria tot això. Ara, jo pagant, per què em volen fotre al carrer?

El primer i el segon llançament de l'Alejandro van aturar-se a porta acreditant manca d'alternativa habitacional i entre un i altre, transcorren cinc mesos.

- L'estómac era un nervi, no tenia ganes ni de dir hola. Però clar, sorties al balcó i veies tota aquella gent que s'havia aplegat, i t'emociones. I quan baixes abaix, encara més. Al veure tanta gent vulguis o no, la cosa canvia. Ja no et trobes sol, en aquell moment tots els pensaments negatius desapareixen. Després poden tornar, perquè això m'ha passat a mi.
- Llegamos a Resistim a través de Beni, la trabajadora social de Alejandro - expresa l'Anabel, amb posat pensatiu.
- Sí, jo no en sabia res.
- Yo fui a la reunión y la primera vez que vas te quedas muy asustada. Te das cuenta de lo realmente importante que son estas organizaciones. Hay casos, como el que yo estoy viviendo con Alejandro, que están fuera de lugar. Él está un poco al margen de lo que se hace en el sindicato, no lo vive tanto.
- Si és un bon sindicat, no pots dir res perquè ells t'ho arreglen. Tu vas, t'expliques i hi ha gent, que com tu, té problemes amb l'habitatge i penses que hi ha algú que pot ajudar-te i fer-te bé. Et trobes més protegit. No són desconeguts, són els teus veïns.
- Ellos te pueden ayudar porque tienen una serie de relaciones con abogados, medios de comunicación, administración, etc, que una persona sola, por ágil que sea, le cuesta mucho. A los grupos de personas que se organizan se les escucha y la gente, cuando les dices que vienes de tal sitio, saben quienes son y ... *cuidadín*.

En aquest període de cinc mesos, des de Resistim s'aposta per explotar totes les vies: fer campanyes a través de les xarxes socials, contacte amb el Servei d'Intervenció en situacions de Pèrdua de l'Habitatge i/o Ocupacions (SIPHO) de l'Ajuntament de Barcelona i Serveis Socials i mantenir negociacions amb la propietat. D'aquestes gestions s'hi encarregava l'advocat, en Matias. Tot i el seus intents per trobar una solució que pogués contentar a les dues parts, l'advocat de la propietat va deixar-li molt clar que els seus clients només volen una cosa: recuperar l'ús del pis. Malgrat l'inici dels procediments judicials, l'Alejandro seguia pagant el lloguer.

- Jo pagava i anava tirant.
- El problema no es que él no quisiera pagar, sino que ellos no querían cobrar, ya que le devolvían los recibos - puntualitza l'Anabel.
- Ah veus, jo amb aquestes coses no ...
- A Matías, durante la negociación, le dijeron que Alejandro tenía que pagar todo lo que no habían cobrado. Oiga, yo *ahora* estoy en contra de eso. Si ustedes no cobraron fue porque ustedes no quisieron, no porque él no pagara. Con lo cual yo eso no tengo que pagarlo. Yo soy economista y conozco la legalidad, por eso no pueden decirte que pague tanto cuando yo ya lo he pagado. Ustedes no lo han querido, ¿y a mí qué me cuenta? Lo que se acuerde ahora será a partir de ahora, porque era un montante increíble. Es un dinero guardado, pero quizás ahora sí que lo va necesitar por si hay que hacer algún arreglo en casa o le surge una nueva necesidad, no para pagar a una persona que cuando se lo dio no lo cogió.

Només sis setmanes després del segon llançament, la notificació del tercer llançament avisa que es produirà en data oberta de la segona quinzena de març. Si aquest s'executa, Serveis Socials avisa a Resistim al Gòtic que tenen una alternativa habitacional per a l'Alejandro a una residència.

- Ja no penso ni en la residència, és que si a mi em treuen de casa, on em portaran? Jo ja sé què hi ha en les residències perquè he tingut amics que han anat a parar allà i en quatre dies se n'han anat *camino que chincha*, que dic jo. Per molt bé que pugui arribar a estar a una residència, no deixa de ser una residència diguin el que vulguin. I jo per això, tinc a la noia (mira a l'Anabel seriosament). Sort d'ella, perquè sinó no hagués estat aquí.
- Yo, aunque viva con este señor (assenyala l'Alejandro), sigo pagando una hipoteca. El problema es que mi piso está al lado del Carmelo, que tiene unas cuestras

terribles, y es inviable llevarlo ahí. Pero también es inviable llevarlo ahí porque este señor (assenyala de nou a l'Alejandro), pertenece a este barrio y sus amistades están aquí.

El tercer llançament s'atura per un procés que en els darrers mesos molts sindicats d'habitatge han utilitzat: la intervenció de l'ONU³². L'Organització de les Nacions Unides, en la majoria de casos el seu Comitè de Drets Econòmics, Socials i Culturals, fa un estudi preventiu sobre la informació que els arriba dels sindicats, en el qual s'acredita la situació de vulnerabilitat i l'existència d'una ordre de desnonament, i decideixen si validen o no la informació. Si aquesta és acceptada, exigeix l'aturament del desnonament mentre s'analitza el cas i seguidament comunica el seu posicionament a l'advocacia de l'Estat, que ho fa arribar als jutjats corresponents.

Aquest procediment, però, no és el *Sant Grial*. Les exigències de l'ONU no són vinculants a la pràctica perquè, tot i que l'Estat espanyol va ratificar el protocol internacional que regula aquests drets, encara no ha adaptat la llei a aquest ordenament més garantista. Per això, en interpretar-se com a no vinculant, la decisió final depèn del jutge o jutgessa. Tanmateix, l'ONU contempla l'execució del desnonament sempre que s'aporti una alternativa habitacional d'acord a les necessitats de les persones o el nucli familiar afectat.

El dau té encara diverses cares, però mentre l'ONU investiga i demana informacions a l'administració, l'Alejandro pot seguir vivint al seu domicili amb certa tranquil·litat perquè el procés pot durar mesos o, fins i tot, anys.

³² Cobo, D. (2021, 10 maig). El rerefons de la intervenció de l'ONU per aturar desnonaments a Barcelona. Tot Barcelona | Notícies i Informació d'actualitat a Barcelona. <https://www.totbarcelona.cat/habitatge/el-rerefons-de-la-intervencio-de-lonu-per-aturar-desnonaments-a-barcelona-121805/>

- Ves, yo no hubiera sabido eso. Ahí está el sindicato. Es muy importante que existan personas que puedan hacer esto. Nos avisaron por teléfono que se suspendía y prácticamente dormimos dos días seguidos, con unas siestas muy largas.
- Ha sigut un descans molt gran, *no es lo mismo tener cuatro peras que ninguna*. Jo sempre estava en tensió i els nervis ja s'han esvaït. Aquests mesos ho passes molt malament.
- Ha pasado solo un mes y medio del segundo desahucio al tercero. Todavía no has superado lo que has pasado que te están diciendo que te vuelven a echar. Eso debería estar prohibido. Te deben dejar respirar un poco.
- També ho ha passat bé ella, també.
- Yo no entiendo que los propietarios tengan esa ansia con el montón de pisos vacíos por la falta de turistas. ¿Quién te lo va a coger, el piso?
- Això no hauria de ser així perquè jo he treballat tota la meva vida, sempre m'ha agradat treballar per tenir deu *duros* a la butxaca. Fins i tot quan estava fent la mili em buscava coses a fer per guanyar quatre *quartos*, i ara et trobes d'aquesta manera i em pregunto, què hauré fet jo? Quina culpa tinc? Jo només vull viure, si tinc cinc *duros* i me'ls he de gastar me'ls gastaré, però si me'n puc gastar quatre, ja en tinc prou (riu). Et trobes en una situació en què no saps per on navegues, no saps si vas al mar o al riu (riu). Però quan et comences a trobar a *flote* i veus la vora del mar, el mateix cos es destensa i l'ansietat deixa de dominar-te. El cos també ho nota i al cap d'un temps comences a patir. Quan estàs fart de patir arribes a un punt en què deixes de preocupar-te, que passi el que hagi de passar. Va, anem a dinar o anem a prendre una copa i *viva la vida*, s'ha acabat el patir.

Fa gairebé quatre anys, els camins de l'Alejandro i l'Anabel van trobar-se de forma poc usual. En els passadissos d'una residència on ingressaven l'Alejandro i l'Anabel visitava a una persona, les seves mirades van creuar-se.

- Yo estaba visitando a una persona y ...
- Llavors vaig passar jo i me la vaig mirar.
- Simplemente su sonrisa, a mí eso ya me llevó. Siempre lo digo
- Ahhh sí! Mi sonrisa (fa un somriure sorneguer i riuen).
- Que yo apareciera fue un salvavidas para él.
- Bueno, sí, un salvavidas.
- O una buena pesca.
- No, no de pescar no eh.
- Sí, tu eres un buen pescador.
- No, no.
- Fue un salvavidas. Estaba totalmente abandonado física y mentalmente. Desde que estoy aquí, Alejandro ha mejorado mucho físicamente porque ha cambiado toda la alimentación. Comía muchas frituras. Cuando llegué yo le dije: "Sht, se ha acabado". Como no soy cocinera solicité que le trajeran la comida a casa y hay más variedad de lo que él comía. No mucha, porque está hasta el gorro de los vegetales. Ahora camina más derecho, ha cambiado su modo de vestir, ha perdido más 20 kilos, es otra persona. Ahora parece hasta más joven. Quién te ha visto y quién te ve.
- Jo mateix noto el canvi. Pero no he perdido tanto.
- Sí.
- He perdido algo, pero no 20 kilos.
- Algo?
- Bueno pues yo que sé! No lo sé.
- Pregunta a todos los que te conocían del barrio, todos lo decían.
- Bueno, pero que estoy mejor está claro.
- Hombre, claro!
- No te jode (riu). Jo estava molt malament. Sol, no vegis tu. No m'explico encara com he arribat a trobar algú amb tants anys.
- Para mí, una sonrisa. Cada día es bonito tener una sonrisa y no un grito.

- Jo no m'ho esperava, la veritat sigui dita. Sempre pensava, i ara, a qui busques? A qui trobes? *A lo millor* trobes una bona persona i no passa res, però si trobes una *manganta* d'aquestes que *corren por ahí* ... Mare meva, em deixarà com *un gallo sin plumas* (riu). Ara ja ni hi penso, ni hi deixo de pensar. Estic la mar de feliç.

En aquests darrers dies, les visites de mitjans locals i internacionals a casa l'Alejandro han estat una constant. La seva història ha tingut molta repercussió i les notícies li han acabat per atorgar una mediatització que li genera molta ambivalència i que viu amb sentiments estranys. Per si encara li faltava fama al barri.

- A mi m'ha agradat que expliquin la meva història, però jo cada cop que l'explico tinc l'estómac que em va amunt i avall perquè és una cosa que t'ha passat a tu i això se't queda aquí (assenyala al pit), i amb por, que no sigui qüestió que tornin a venir i et tornin a amargar la vida. Jo encara estic amb l'ai al cor. Les coses així no són d'un dia ni de dos, són de mesos. Tu mateix veus pel carrer o la tele que hi ha gent que l'han fotuda al carrer i penso, on anirà ara aquesta gent? I et poses en la seva situació, i només pots anar sota un pont, que està *a la orden del día* (riu irònicament). No, és que és així.

IV

Després d'aixecar-se per agafar un got d'aigua a la cuina, l'Alejandro torna a la butaca i activa el volum de la televisió. Des del plató d'Al Rojo Vivo a Madrid, Antonio Ferreras entrevista en pantalla dividida a Jaime Palomera, portaveu del Sindicat de Llogateres, fent una desconnexió en directe a l'Avinguda Mistral, al barri de Sant Antoni de Barcelona.

- 12:52 h Jaime Palomera es el portavoz del Sindicato de Inquilinos de Barcelona.
Jaime, buenas tardes, bona tarda.
- Buenas tardes, Antonio.
- A ver Jaime, vamos por partes para que la gente lo entienda. Vuestra posición respecto a esta propuesta, esta ley que está presentando ahora mismo el ministro de Fomento, José Luis Ábalos, porque no entra directamente a, digamos, el control de los precios de los alquileres.
- Sí, bueno, esta propuesta, de consumarse, sería un gran fraude democrático. Un fraude democrático, básicamente, que estaría incumpliendo un acuerdo, que yo quiero recordaros que no es un acuerdo entre PSOE y Podemos, no es únicamente un acuerdo de Gobierno, a ese acuerdo se llega tras años de lucha de las organizaciones sociales y es que hace unos pocos meses más de 9.000 organizaciones sociales, económicas y culturales nos plantamos en el Congreso y logramos que se rubricara ese acuerdo de gobierno para regular los alquileres. Y no solamente es un fraude democrático porque se daría la espalda a las organizaciones, es que se estaría dando la espalda a millones de familias. Ahora mismo hay más de tres millones de familias que viven de alquiler, que están viendo en plena pandemia, esto está pasando ahora, que te dicen: "oye, estás pagando 400 euros de alquiler, pero el mes que viene o me pagas 1000 euros de alquiler o te vas de casa". ¿Sabéis lo que es irse a la cama sin saber qué es lo que va a pasar con tu vida, cómo vas a hacer para afrontar ese precio inasumible, qué vas a hacer con tus hijos que van a la escuela en el barrio? Eso es lo que está pasando. La pregunta es, ¿por qué se le da la espalda a toda esta gente? ¿por qué se condena a millones de familias a este sufrimiento? y ¿para beneficiar a quién? Porque realmente, esto serviría únicamente para que los que ya ganan mucho sigan ganando más.
- Pero Jaime, mi pregunta es: esta propuesta de desgravaciones fiscales para conseguir bajar el precio de los alquileres, ¿no creéis en ella?

- Es que, Antonio, las desgravaciones fiscales ya existen desde hace mucho tiempo. Ahora mismo, los propietarios de viviendas en alquiler, en general, no tributan el 60% al IRPF de lo que ganan. Y los grandes propietarios es que ya están bonificándose el 95%, prácticamente. Por lo tanto, ahora mismo ya prácticamente no estaban pagando impuestos los propietarios de viviendas en alquiler. ¿Y de qué ha servido esto? No ha servido de nada, al contrario, en los últimos años, a pesar de estas bonificaciones, los precios del alquiler han subido como nunca. Y además, esto nos hace daño a todas y todos, no solamente a las millones de familias que viven en alquiler. ¿Por qué? Porque cada año perdemos mil millones de euros, que los propietarios de viviendas en alquiler no pagan en impuestos, y son mil millones de euros que perdemos para la sanidad, la educación, la vivienda pública. Es no solamente una medida injusta, sino profundamente ineficaz.

Assegut a la seva butaca, escolta amb atenció les paraules del portaveu del Sindicat de Llogateres. L'Anabel l'ha d'avisar dues vegades, perquè a la primera estava totalment absort, i l'Alejandro mira seguidament cap a la porta, sostinguda per l'Anabel.

- Tothom que ve aquí amb bona fe és benvingut, això mateix vaig dir-li a una noia fa un parell d'anys - mira l'Anabel, somriu, saluda amb la mà i els ulls tornen a la televisió.

Avui, segurament, és un d'aquells dies que l'Alejandro hauria anat pel matí a prendre el sol a la Catedral i a fer una volta pel seu barri. Un dia assolellat, un dia "maco", que diria ell. Un dia per anar a la platja, nedar fins la *bota*, gaudir del tacte salat de les onades embolcallant-li el cos, navegar amb ple control sobre les aigües sense preocupar-se per la distància respecte la sorra, sentir-se a *flote* i retornar a terra quan es desitgi. Un dia per estar a la vora del mar, amb les onades repicant als peus i mostrar-se, mútuament, la sintonia de benestar.

Però ... el 3 o el 5?

Amb l'arribada del canvi de segle, el Javi s'estava decidint per fer ell també un canvi a la seva vida, tal com un parell d'anys abans havia fet el seu germà gran, el Diego. Deixar enrere la vida a la seva Argentina natal i creuar mig planeta per desenvolupar-se a escala laboral i personal i conèixer altres formes de vida li generava moltes expectatives. Amb 20 anys no es plantejava el futur, vivia el present mentre en el calendari els dies, mesos i anys se'n desprenien de les seves arrels com fulles a la tardor. I quin millor lloc per viure, que una metròpoli en expansió com Barcelona.

El seu germà, l'any 2002, un any abans que ell arribi a la ciutat, va comprar un pis al barri del Raval en un dels tants carrers pròxims a Ronda Sant Antoni. Un quart sense ascensor, d'un edifici antic i estret amb el número 5 incrustat sobre els murs. El projecte de futur del Javi era cada cop més real, i en arribar a Barcelona, el germà va acollir-lo al seu pis i aquest ja va ser el primer pas per sentir Barcelona com a casa seva. Tots dos germans van viure junts durant prop de 12 anys, fins que el 2015 el Diego decideix retornar a l'Argentina, on actualment viu amb la dona i els fills.

La primera veïna amb qui el Javi va trobar-se va ser la Paqui, propietària del segon. La Paqui va arribar a l'edifici el 1986 amb un contracte de lloguer i 13 anys després va decidir-se, juntament amb la seva exparella, a comprar-li el pis a un home d'origen nòrdic, de la qual la seva empresa, Decorona, n'era la propietària. La inversió, prop de quatre milions de pessetes (uns 24.000 euros), encara era assequible per a la classe treballadora. Avui dia, la Paqui creu que el seu pis pot valer fàcilment cinc vegades més del que li va costar.

En aquell llunyà 1999, el Javi encara no havia arribat d'Argentina, però el Diego ja feia un any que era inquilí de la finca. Als voltants del 2003, quan arriba el Javi a la ciutat, el Diego es decideix per comprar el pis i mesos més tard, el propietari de la finca, Decorona, de la mà del seu director, l'escandinau Jan Kolstad, els proposen reformar-lo. Al seu pis, a tots els del bloc i a l'edifici sencer, el número 5, així com els seus dos contigus, el 7 i el fictici 3. Fictici perquè a l'administració estava registrat com un solar en venda que no té llicència de bloc d'habitatges, però que la seva estructura exterior així ho sembla. El vincle d'unió entre les tres comunitats, dues a la pràctica, és l'administració de les finques, i amb la intenció de renovar els edificis, se'ls va oferir als veïns tres opcions. El més rellevant de la proposta acordada és la segregació dels pisos del cantó esquerre del número 5, on la Paqui i el Javi viuen, per crear tot un bloc nou que esdevindria el número 3, amb dues escales. Per poder validar el projecte semifaraònic, Decorona va aconseguir la creació del número 3 i tant la Paqui com el Javi van accedir-hi perquè significava una reforma de la façana, les zones comunes (com ara la implantació d'un ascensor) i els seus propis habitatges.

- Incluso hablamos que, cuando vinieran a hacer las obras, nos buscarían un sitio donde dormir. Acordamos que el precio sería sobre la base del coste proporcional de las mejoras - explica el Javi.

Un projecte de segregació de pisos consisteix a modificar el registre d'un immoble, seleccionant-ne una part i separant-lo, creant un nou immoble independent. En aquest cas, l'acord es va formalitzar en una cessió de la meitat de la propietat del pis estipulada en el temps que les reformes s'allarguessin, i un cop aquestes acabessin, la totalitat de la propietat del pis tornaria de nou a mans dels cedents, en aquest cas la Paqui i el Javi. Decorona només va haver de fer aquest procés amb ells dos, perquè els altres dos pisos del bloc ja eren seus.

El novembre del 2007 el Javi i la Paqui van signar els documents davant de notari i el projecte va començar a caminar. En un termini de setmanes, les obres van ser denegades per l'Ajuntament de Barcelona i el propietari de Decorona, Jan Kolstad, va morir. La propietat va passar a la filla per herència, que no va voler saber res de les obres ni de la comunitat de veïns i, en un lapse curt de temps, l'empresa va caure en bancarrota.

- Creo que lo denegaron porque el edificio figura como patrimonio histórico de la ciudad - comenta el Javi.

L'edifici era una antiga casa fàbrica, un model mixt entre habitatge i lloc de feina que es remunta als segles XVIII i XIX i que va ser molt popular a tota Ciutat Vella. L'any 2017, l'Ajuntament de Barcelona va catalogar aquests tipus de construccions com a d'interès patrimonial protegit i va suspendre 38 llicències d'obres que aleshores tenien el vistiplau per realitzar-se³³. L'edifici consta d'un local a la base, anteriorment utilitzat com a fàbrica, totalment abandonat i que va estar ocupat per un home durant deu anys. Les escales condueixen a un únic domicili per pis, ascendint així fins al 4t. Sobre casa el Javi, en una espècie de golfes o sala de manteniment, un altre ocupa, va viure-hi durant tres anys fins que els veïns de les dues comunitats, del figuratiu 3 i els del 5 van aconseguir fer-lo fora.

- A mi no me molestaba, era, bueno, un buen ocupa - expressa rient la Paqui.

Sobre aquestes golfes, hi ha un terrat, al qual la Paqui mai no ha accedit, que cau a trossos i que està recobert amb una lona verda per evitar despreniments. La lona sobresurt en alguns trams per la façana exterior, la qual està molt malmesa i denota la llarga vida del bloc. En la finestreta de les golfes, dalt del petit balcó del Javi i a poc espai respecte del límit

³³ Les cases fàbrica del Raval, patrimoni protegit. (2018, 23 febrer). Ajuntament de Barcelona.
https://ajuntament.barcelona.cat/relacionsinternacionalsicooperacio/ca/noticia/les-cases-fabrica-del-raval-interes-patrimonial-protegit_617783

superior de l'edifici, diversos coloms s'aposenen diàriament sense cap mena de preocupació ni inconvenient per més tard alçar de nou el vol.

II

Les bones dades de la pandèmia havien fet de l'estiu postconfinament una bombona d'oxigen en temps d'ofec. El setembre encara respirava del mateix aire que l'estiu i malgrat les restriccions, Barcelona es preparava, d'aquella forma, per les festes de la Mercè. Cap a meitats de l'encara calorós mes a la ciutat comtal, el Javi iniciava el curs escolar com a professor fent una suplència a l'escola Augusta i un dia, va topar-se amb una novetat a l'edifici. Pujant per les escales va adonar-se'n que, al tercer, la porta anteriorment tapiada per evitar que entressin ocupes havia estat restaurada per una nova de trinca. Estranyat, va baixar cap al segon:

- Hola Paqui, ¿has visto lo de la puerta del tercero?
- No, no, yo nunca subo más allá de mi piso. ¿Qué han puesto?
- Pues una puerta nueva.
- ¿Ah, sí? Que raro.

Amb la mosca darrere l'orella, el Javi vol esbrinar què pot haver passat i decideix investigar pel seu propi compte. La tasca no era fàcil, havia de remenar entre l'espessa densitat que conforma tota la informació que l'administració pública gestiona. Al contrari de la pobra visió que Kafka tenia de l'home envers la màquina burocràtica, percebuda per ell com un dels aparells fonamentals en el procés de destrucció de l'individu i de mecanització de la societat, el Javi troba una escletxa en el BOE. El Boletín Oficial del Estado, el que seria un malson als ulls de Kafka, li proporciona la informació essencial i descobreix que l'any 2012, Decorona és comprada per una altra empresa immobiliària: Checkfull.

El 29 de setembre, en una Barcelona encara de ressaca per les festes de la Mercè, la Paqui i el Javi reben una carta judicial. En la notificació se'ls avisa que els han denunciat per ocupació i que els porten a judici.

- Cuando leí la carta busqué por Internet para saber si tenían alguna sede en Barcelona porque les quería (a Checkfull) quemar el edificio entero —expresa el Javi—. Incluso los niños me dijeron que me calmara porque así no iba a ningún sitio. No tiene sentido. Creo que les timaron o nos querían timar a nosotros.

Tant el Javi com la Paqui valoren dues hipòtesis: o bé l'empresa venedora, Decorona, va vendre l'edifici sense mencionar que hi havia pisos que no eren de la seva propietat, o bé que Checkfull, tot i saber que hi havia pisos que no eren de la seva propietat, els volien fer fora emparant-se en què el bloc del número 3 ningú no hi figura com a propietari perquè està registrat com un solar.

De cara al judici, celebrat al febrer d'aquest any, la Paqui recopila tota la informació que ha acumulat durant els 34 anys que ha viscut a casa seva per tal de demostrar que ella n'és la propietària. Li presenta al seu advocat els documents de la segregació del seu pis cap a Decorona i ell detecta l'error. Ni l'empresa, ni la Paqui, ni el Javi havien fet el registre dels contractes de segregació de l'any 2007.

- Esas cosas son muy técnicas, ¿cómo voy a saber yo que tengo que registrar esos papeles? - manifiesta la Paqui.

El Javi, després de baixar pulsacions i refredar la ment, decideix trucar a un amic seu que està posat en temes d'habitatge. Tot i viure a Rubí, li comenta que al seu barri hi ha un sindicat (n'hi ha dos, de fet), i descobreix el Sindicat d'Habitatge del Raval (SHR). Li explica

a la Paqui i tots dos acudeixen a una reunió per explicar el seu cas. Des del sindicat els diuen que esperin, que si tenen els papers que demostrin que eren propietaris dels seus pisos era molt complicat que es tirés endavant amb els desnonaments. A la Paqui no li va generar excessiva tranquil·litat el missatge de les militants del SHR, ja que ni elles ni el seu advocat podien manifestar amb tota seguretat que es podrien quedar al pis, malgrat tenir les escriptures de la propietat.

- Yo lo digo muy en serio, si hace falta me encadeno a mi piso, pero a mí de allí no me sacan - aclareix la Paqui.

A mesura que el judici s'acosta, la Paqui i el Javi van gestionant el seu cas per dues vies, tant pel sindicat com pels seus respectius advocats. Van anar un parell de dies més a les assemblees i van agregar-los a tots dos al grup de Telegram del SHR, des d'on avisen de convocatòries de desnonaments. Durant els mesos d'hivern, abans i després del seu judici, la Paqui va acudir a alguns desnonaments al seu barri.

- Fui un poco para dar mi apoyo porque esa gente a mí me ayudó. Recuerdo que hacía un frío, y yo ahí de pie jajaja. Tengo que ir más, es una cosa que tengo pendiente - assenyala la Paqui.

El judici li surt favorable a la Paqui. El seu advocat va citar com a testimoni a la filla de Jan Kolstad, hereva de la immobiliària Decorona, que va dedicar-se a culpar a tres altres directius de l'empresa.

- Me recordó a la Infanta. Sólo decía: “no sé”, “no me acuerdo”, “eso no fue así” - apunta la Paqui.

El Javi, per la seva banda ha d'esperar fins al juny i té pressa per tancar definitivament tot aquest despropòsit. Li han ajornat dues vegades el judici, el primer cop al febrer, quan també el tenia la Paqui, perquè al seu advocat li coincidia amb un altre i el segon, a l'abril, perquè l'advocat de Checkfull va contagiar-se de Covid-19. La data definitiva, si no hi ha cap altre imprevist, és el 2 de juny. Tot i estar confiat de la més que probable resolució a favor seu amb el precedent del judici de la Paqui, vol resoldre ja un tema que se li ha quedat enquistat com una estella en el dit.

III

- Yo no sé si hacer obras en el piso. Tengo las ventanas que no me encajan y tengo dinero ahorrado para arreglarlas, pero y ¿si un día me dicen que las obras se hacen y me tiran todo abajo? —es pregunta la Paqui—. Tengo el piso que parece una cueva, pero es mi cueva.

Les dues cases tenen molts desperfectes i alguns problemes no es poden solucionar tot i els esforços i la mà esquerra del Javi.

- Por ejemplo, yo tengo un problema con mi techo. Entonces voy a mi seguro y les comento esto, pero claro, me dicen que ellos sólo cubren mi piso, y las obras del techo se deberían hacer en el cuarto de arriba. La ducha es otro ejemplo. Yo pensaba que mi ducha iba tirando más o menos bien. Pero un día subió Paqui a casa y me dijo que le caía agua del techo. “Pero si no vive nadie en el tercero” le dije. “Ya, es que es tuya” me dijo. Me quedé muy sorprendido y bajé a echarle unas capas de pintura al techo del baño y traté de arreglar lo que fallaba de mi ducha. Y por suerte tenemos agua, que la pagamos a la otra comunidad - indica el Javi.

La situació per tots dos encara és complicada a escala administrativa. La Paqui, quan va anar al registre de la propietat per presentar els papers de cara al judici, va veure que ella no està registrada enlloc com a propietària. Per una banda, en el número 5 no apareix el seu pis, no hi ha el fictici 2n 1a, per contra del Javi, el qual apareix com a titular del 4t 1a del número 5. Per altra banda, el número 3 sencer apareix com un solar.

- Es como que para nadie soy propietaria. Javi aún aparece por algún lado pero yo ni eso - subratlla la Paqui.

El Javi, amb el pas del temps, ja havia decidit que el seu futur, almenys fins a la jubilació, transcorreria a Barcelona. La meitat de la vida a Barcelona i l'altra meitat, partida en dues etapes, a Argentina. Però la pandèmia va arribar i el confinament se li va fer especialment dur, tres mesos en què va sentir-se molt sol i amb nostàlgia de la seva gent, dels d'aquí com dels d'allà. Els problemes del pis van aprofundir aquest sentiment de distància i l'han fet replantejar la seva decisió de quedar-se a Barcelona, ja que té tota la família a Argentina: pares, germans, nebots ... Més d'un any de malestar, neguit i inquietud que no acabarà amb el judici del juny.

- Barcelona ha cambiado. Se ha vendido. Cuando llegué, la ciudad no era así. Era diferente, era de la gente. Es como que la ciudad ya no me quiere - lamenta el Javi.

El dubte que queda és: va ser l'empresa Checkfull timada o timadora? Mentre l'enigma transita pels decrepits murs del número 3, o la figurativa escala esquerra del 5, com vulguin dir-li, la Paqui i el Javi no tenen empara administrativa. Què pots fer quan no surts ni com a propietària del teu propi pis? Com dos ratpenats, tots dos han de seguir vivint a l'ombra d'una cova, però una cova que és seva. I si algun dia un voltor els vol fer fora, saben que, tal com els van dir les seves veïnes del sindicat, tindran altres ratpenats defensant-los a la porta de casa seva, en el número 3 o 5.

El comunisme de la banca privada

Raval se cita a les 9.30 h del matí davant l'edifici de l'escola Massana per anar cap a Sant Andreu conjuntament amb Gòtic, amb qui han quedat a tres quarts al metro de Liceu. L'espera fa que els militants de Raval Rebel i el Sindicat d'Habitatge del Raval surtin sobre tres quarts de la Massana i abans de les 10 h, es troben a l'estació de metro de Liceu amb veïnes del Gòtic per anar totes plegades. Entren al metro i fan transbord a l'estació de Catalunya, on canvien de línia, de la verda a la vermella. Arriben passats uns minuts de l'hora establerta a l'exterior de l'estació de Sant Andreu, la Plaça Orfila, lloc on s'apleguen una cinquantena de persones. L'ambient és distès, hi ha salutacions, abraçades entre cares amigues, converses i alguns riures, però després de l'espera de cortesia, al voltant de les 11 h, es comença a mobilitzar a les reunides.

Un dels carrers adjacents de la Plaça Orfila és Malats, on avui es durà a terme una acció dins el marc del #PLASAREB. Els concentrats remunten Malats amunt fins a arribar al número 36, on hi ha una seu de la immobiliària Solvia. S'obre la porta del local i algunes persones hi entren, mentre altres ocupen carrer i carretera, tallant el sentit de la circulació dels vehicles. Un parell de persones es col·loquen al trencant del carrer de dalt per forçar el gir dels vehicles, s'escolten alguns clàxons, algunes queixes des de la distància, però particulars i transportistes acaben cedint i es desvien. A la vorera contrària del número 36, i entre dos arbres, es col·loca una pancarta escrita en vermell i negre on es llegeix:

Si el deute de la SAREB és públic, els pisos també

Enfront de la pancarta, d'esquena al número 36 i en el límit de la carretera i la vorera, es munta una taula plegable i dues persones apropen cadires per seure, deixant la tercera

cadira buida. A la seva esquerra, en diagonal a la pancarta i també entre dos arbres, en pengen una altra:

Recuperem el que és nostre, la SAREB és de totes

II

A la SAREB se la coneix com el banc dolent, però la seva naturalesa no té res a veure amb la d'un banc. És un entramat legal creat l'any 2012 pel ministre d'economia espanyol, Luis de Guindos, per gestionar la comercialització dels actius financers del rescat econòmic dels bancs.

L'esclat de la bombolla immobiliària va provocar que desenes de milers de persones no poguessin pagar el deute que havien contret amb els bancs, així que per retornar part del deute, van vendre els seus béns immobles. El sistema financer, rescatat per l'Estat, va esdevenir propietari de centenars de milers de pisos i solars. L'any 2012, les institucions europees temien que els bancs espanyols no poguessin pagar part del deute que tenien amb altres bancs europeus i que la situació a Espanya es contagiés per Europa com un virus invisible, així que el Consell Europeu va obligar Espanya a crear un tallafoc que evités la caiguda del sistema financer. Aquest tallafoc era la SAREB³⁴.

Europa va concedir un préstec de 50.000 milions d'euros a l'Estat espanyol amb l'obligació d'emprar-los per pagar els deutes que els bancs havien contret, esdevenint l'Estat avalador del préstec tot i no ser accionista majoritari de la SAREB. La participació de l'Estat es cristal·litza a través del Fons de Reestructuració Ordenada Bancària (FROB), entitat pública propietària del 45% de la SAREB. La resta, el 55%, és capital d'origen privat. El caràcter

³⁴ Gabarre, M. (2019). *Tocar fondo: La mano invisible detrás de la subida del alquiler* (1.a ed.). *Traficantes de sueños*.

privat de la SAREB respon a la voluntat d'evitar tots els controls de l'administració pública per vendre i desfer-se amb legítima opacitat dels seus béns. Les conseqüències finals, essent l'Estat avalador del deute de la SAREB, és la de ser responsable de les pèrdues de la SAREB si aquesta no era capaç de sanejar els comptes dins el termini de vida de 15 anys que se li havia atorgat.

III

La rapidesa de l'acció talla immediatament la circulació i dues persones custodien la porta de la seu de Solvia mentre altres companyes xerren dins amb els treballadors. Alhora, diverses persones es reparteixen cartells i davant els vidres de l'aparador, es planta una persona amb una mopa humida. Amb gran destresa i celeritat, unta d'un líquid llefiscós els vidres i les companyes que estan darrere seu, aprofiten els espais humits per enganxar cartells sota el lema del #PLASAREB:

No volem pagar una vegada més les vostres pèrdues

Exigim que tots els habitatges de la SAREB passin a ser públics

Que aturin tots els desnonaments

Que deixin de fer negoci amb les nostres vides

Després de l'encartellada, les presents aplaudeixen i es comença a fer una mica de xivarri. Immediatament, com una exhalació, surt un home de dins de Solvia i es dirigeix al vidre dret de l'entitat amb la intenció d'arrencar tots els cartells penjats. La criatura, de més de metre noranta i 100 kilos embolcallats en uns texans blau cel, camisa blau safir i armilla blau marí, no perd ni una gota de gomina tot i el bloqueig d'algunes de les presents. Aconsegueix

arrençar un parell de cartells i en el forcejament colpeja una persona que s'havia col·locat davant seu, per quedar-se finalment acorralat amb l'esquena sobre el vidre humit. L'home vocifera i la tensió de l'ambient creix. S'hi aproximen més presents, els insults ressonen en les dues direccions i l'home es troba encerclat per una massa a escala individual més petita que ell, però a escala col·lectiva més organitzada i més nombrosa. Després d'uns segons on mira a banda i banda, reclusa, abandona el vidre i se'n torna cap a dins. La gomina està intacta, en canvi l'armilla té un nou model, blau marina per davant i, darrere, blau marina també i amb unes llunes blanques que regalimen esquena avall.

IV

La SAREB ha tingut dos models de gestió dels actius financers. Els primers dos anys, les mateixes entitats a qui SAREB havia comprat els actius financers eren les encarregades de vendre'ls, però el 2014 van abandonar aquest model de gestió i van adjudicar, de manera opaca, aquest servei a quatre intermediaris en el marc del *Projecte Iber*. Les empreses, vinculades al sector financer, són: Haya Real Estate, Altamira Asset Management, Servihabitat i Solvia, les quals gestionaven 169.200 immobles i préstecs.

Les quatre empreses són el viu retrat del model immobiliari a Espanya. Haya Real Estate és una gestora del fons voltor novaiorquès Cerberus Capital Management —recordin el nom de Cerberus— que va fer-se amb el 40% de la comercialització dels préstecs de la SAREB i que va designar a José María Aznar Botella com el seu conseller a Espanya, curiosament quan la gestió de la SAREB va canviar el model. Altamira Asset Management, amb el 29% dels actius financers (béns immobles i préstecs) de la SAREB, era originàriament la immobiliària del Banco Santander i des del 2014, quan el banc va vendre la immensa majoria de les accions, la immobiliària ha passat per mans de fons voltors dels Estats Units, Itàlia i finalment Japó. Servihabitat era la immobiliària de La Caixa i va rebre la gestió del 18,7% de la cartera de propietats de la SAREB, per després vendre-la, comprar-la de nou i

vendre-la per darrer cop a un altre fons voltor estatunidenc. Solvia era la gestora del Banc Sabadell que va rebre l'encàrrec de gestionar 42.900 actius de Sareb, el 12,6% del valor dels actius totals de la SAREB. A finals del 2018, el Banc Sabadell va vendre Solvia a un fons voltor suec, Intrum, els quals es dediquen principalment al recobriment de deutes impagats.

V

Després del moment de tensió amb el treballador de la immobiliària, una noia, amb una samarreta vermella identificativa del Sindicat de Barri del Poble Sec, agafa el micròfon i explica per què estan allà. Deixa clar, també, les demandes del moviment: negociació col·lectiva de tots els casos de la SAREB, que les cases de SAREB passin a ser parc públic d'habitatge i la darrera, de molta urgència, és l'exigència de l'aturament de tots els procediments judicials oberts.

L'espera s'amenitza amb converses fluides entre les assistents i amb música de fons, amb especial protagonisme del grup barceloní de rap combatiu *Tribade*. Al voltant de dos quarts de dotze, des de la cantonada d'on el tràfic es desvia, apareix una patrulla de Mossos d'Esquadra i un policia surt del vehicle i s'acosta. Abans d'entrar al local, tres noies se li acosten i comencen a xerrar en un to reposat. L'aparició en escena de l'agent genera descontent i animadversió entre els concentrats, que es cristal·litza en xiulets i crits contra la seva presència. El policia, que feia esforços per tractar de sentir allò que les noies li deien, fa un gest on es col·loca el dit índex a l'orella i nega amb el cap, per seguidament pujar tots quatre a la cantonada contrària d'on es troba el vehicle.

Arriba el primer equip de premsa, de BTV, amb un càmera i una periodista. Es dediquen a xerrar amb algunes de les assistents i altres, en sentir l'enfocament de la càmera cap a les seves faccions, donen l'esquena a la lent. La mateixa noia de la samarreta vermella, torna a

agafar el micròfon per recordar el fet succeït amb el treballador i comenta, per engrescar una mica l'ambient, que d'aquí no es mouran, fins que trobin una solució per les més de 68 famílies que es veuen afectades per la SAREB. La resta d'assistents aplaudeixen el discurs i comencen alguns càntics:

“Sindicat, força sindicat”

“De norte a sur, de este a oeste, la lucha sigue cueste lo que cueste”

“Cómo quieres que me calle si me echan a la calle”

Cap les 12 h, s'atura la música i una noia jove amb samarreta blanca agafa el micro i informa que les negociacions estan estancades. Les manifestants demanen la presència d'algun directiu de la SAREB o de Solvia, per tal de fer-los saber les seves peticions, però de moment està sent infructuós. La noia també comenta que els Mossos li han avisat que, ja que tot està tranquil, de moment no demanaran reforços i expressa que en breu es produirà la roda de premsa.

VI

A mitjan setembre del 2020, el Grup d'Habitatge de Sants i el Sindicat d'Habitatge de Gràcia decideixen treballar conjuntament per fer front a l'elevada xifra de desnonaments i denúncies que els han arribat de famílies i particulars en cerca d'alguna mena d'empara. Totes, amb la mateixa propietat com a demandant: La SAREB.

L'empenta inicial que el Sindicat d'Habitatge de Gràcia i el Grup d'Habitatge de Sants volien injectar a la seva lluita contra la SAREB es va veure diluïda per una altra campanya,

l'anomenada *Guerra a Cerberus*. Cerberus és un dels majors fons voltors de la ciutat de Barcelona, amb el sobrenom legal de Socimi, acrònim de Societats Anònimes Cotitzades d'Inversió Immobiliària. Les Socimis són societats que tenen l'únic objectiu de llogar o vendre béns immobles i que van créixer exponencialment després de 2014 - quan el model de gestió de SAREB va canviar i quan el Partit Popular va desenvolupar un marc jurídic pel qual les Socimis s'estalviaven el pagament del 25% dels seus beneficis per l'impost de societats amb l'objectiu d'incentivar les compres d'actius financers provinents de la banca privada. A finals 2018, les Socimis tenien una cartera d'habitatges valorada en més de 4.500 milions d'euros, en bona part concentrada a Madrid i Barcelona. El 2019, les Socimis dominaven el 10% del lloguer espanyol, i, a Barcelona, aquesta xifra ascendia fins al 25%, ascendint també, en aquesta època (2014-2019), un 51% el preu del lloguer a la capital catalana.

El 2021, més grups d'habitatge sumen esforços als de Gràcia i Sants i, paral·lelament, a Madrid agafa molta força el moviment #PLANSAREB. A finals de març s'inicien les primeres accions organitzades a través de la PAH, grups de StopDesahucios i el Sindicat d'Inquilines i, en aquest cas, la primera gran acció a la capital espanyola va consistir a ocupar la seu del Fons de Reestructuració Ordenada Bancària (FROB)³⁵, l'entitat d'origen públic que té el 45% de la participació de la SAREB. L'ocupació va iniciar-se amb l'entrega d'un document als treballadors del FROB amb l'adhesió de 95 famílies afectades per pisos de la SAREB amb l'objectiu d'obrir una taula de negociació col·lectiva entre el FROB i el moviment per l'habitatge. La pressió popular va dur a la presidenta del FROB, Paula Conthe, a comprometre's per escrit a fer una sèrie de reunions amb data límit del 8 d'abril (la reunió va ajornar-se un mes fins al 17 de maig) amb dos punts essencials: la negociació col·lectiva de tots els casos de la SAREB i que les cases de SAREB passin a ser parc públic d'habitatge.

³⁵ Vargas Martín, J. (2021, 24 març). Decenas de personas se encierran en la sede del FROB y exigen al Gobierno alquileres justos con las casas de la Sareb. Público. <https://www.publico.es/sociedad/sareb-encierro-afectados-exigir-gobierno-negocie-alquileres-justos.html>

Setmanes més tard, la lluita es disseminava pels països catalans i València i Catalunya s'impregnaven amb força. Manresa, Sabadell i Barcelona començaven a incidir en la problemàtica i la primera gran acció a la ciutat de Barcelona va ser una empaperada arreu de la capital a mitjan abril. La complicitat dels sindicats d'habitatge durant la primera acció els va dur a endurir més el seu missatge i cap a finals d'abril s'organitza una acció similar a la de Madrid amb el suport de més d'una dotzena de sindicats.

VII

L'ambient està totalment calmat i no hi ha cap indicati que es reprenegui el nerviosisme anterior. L'espera es fa llarga, algunes de les organitzadores ultimen els preparatius per la roda de premsa i mentre s'espera, sona música i, de tant en tant, ressonen càntics per les parets dels edificis:

“Sindicat, força sindicat”

“Qué pasa, qué pasa, que no tenemos casa”

“De norte a sur, de este a oeste, la lucha sigue cueste lo que cueste”

“Tenemos derecho, a agua, luz y techo”

“Cómo quieres que me calle si me echan a la calle”

“Vosotros por dinero, nosotros por amor”

A cada càntic que es llença, la música s'atura, perquè qui l'incita ho fa a través del micròfon. La música segueix ambientant i sona *Just Can't Get Enough* de Depeche Mode, que activa a moltes de les presents. Hi ha algun conat de ball alhora que es taral·leja la cançó i, a la tornada, moltes veus la versionen amb el càntic "esta casa se defiende hasta el final".

VIII

El 23 de març del 2021, l'Eurostat, l'oficina estadística de la Comissió Europea, va obligar el Govern espanyol a reclassificar com a públic el deute de la SAREB malgrat ser investida, sobre el paper, amb capital majoritàriament privat³⁶. L'Eurostat requereix que, perquè una empresa sigui considerada pública, ha de tenir més de la meitat del seu capital en mans governamentals, però en vista de les exponencials pèrdues que fan impossible salvar el deute abans del 2027, la UE va decidir tallar l'hemorràgia.

La SAREB va ser constituïda amb un capital de 4.800 milions d'euros sumats als 50.000 milions que va rebre de la CE per comprar els actius tòxics dels bancs³⁷. D'aquests prop de 55.000 milions d'euros, la banca privada només va posar 2.500 milions, i les seves pèrdues només repercutiran en el capital invertit. El passat juny, la SAREB va tancar amb un patrimoni negatiu de 6.935 milions d'euros, i el deute total de l'entitat ha ascendit fins als 35.000 milions d'euros. Com ara el deute és públic, aquest passa del 117,1% al 120% del PIB d'Espanya.

³⁶Allendesalazar, P. (2021, 23 març). La Sareb elevarà en 35.000 milions el deute públic a l'Estat. El Periódico.

<https://www.elperiodico.cat/ca/economia/20210323/sareb-elevara-35-000-milions-11604202>

³⁷Álvarez Barba, Y. (2021, 24 març). La deuda de la Sareb de De Guindos nos explota en la cara. El Salto.

<https://www.elsaltodiario.com/sareb/banco-malo-de-guindos-deuda-120-pib-explota-cara>

IX

La roda de premsa s'està preparant i apareixen a escena dos mitjans més: EFE i l'ACN. Els tres càmeres se situen estratègicament davant la taula i les tres cadires i les periodistes de l'ACN i BTV col·loquen un micròfon del respectiu mitjà al límit de la taula. Vora les 12.20 h comença la roda de premsa i seuen tres dones a les cadires de davant la taula. A l'esquerra, una de les principals impulsores dels càntics, amb samarreta vermella identificativa del Sindicat de Barri del Poble Sec i companya de la noia que havia agafat el micròfon a l'inici de l'acció per avisar sobre els motius d'aquesta. La dona explica que viu des de fa vuit anys al Poble Sec en un pis propietat de la SAREB i que ha tingut sis ordres de desnonament. A la seva dreta, i enmig de les tres, s'asseu una dona amb una camisa verda i es presenta com a portaveu de la Plataforma Antidesahucios, la PAH, el sindicat que va posar al debat públic la problemàtica de l'habitatge. I a la seva esquerra s'asseu la noia de la samarreta blanca, que prèviament havia informat sobre la posició dels mossos i la futura roda de premsa, com a portaveu del moviment #PLASAREB. Diversa gent s'aglutina darrere d'elles, i sobre els seus caps sobrevola una pancarta on es llegeix nítidament:

“Las socimis no pagan impuestos —Divarian, Solvia, Cerberus, Anticipa, Azora. Sin embargo, ¿la “deuda” de SAREB es pública? Por esto la SAREB es nuestra”

- A veces, con la ayuda de los sindicatos de barrio, los logramos parar. Bueno, parar no, aplazar, y seguimos viviendo en un sinvivir esperando cuando van a volver a echarnos de nuestras casas. Con ciudades como Madrid, Manresa, Valencia o Sabadell nos estamos organizando con el #PLANSAREB para exigir una solución para todos los afectados. Para exigir alquileres sociales que se ajusten a nuestras posibilidades, para que las administraciones hagan lo que esté en sus manos para que los pisos de la SAREB pasen a ser vivienda pública, para que paralizen ya todos

los procesos judiciales, para que nos dejen ya de sacar de nuestras casas porque si la deuda es nuestra, las casas también - exposa la dona de la samarreta vermella.

- La SAREB, como sabéis —diu la dona de la samarreta verda, després de rebre el micròfon— es la inmobiliaria que se creó para socializar las pérdidas de los bancos de esta estafa hipotecaria. Su gestión ha sido muy opaca y desde la PAH, en su día ya reivindicábamos esto de que la SAREB es nuestra y sus pisos también. Exigimos a la SAREB no solamente sus viviendas, sino también que paralicen los desahucios y, sobretodo, pedimos responsabilidad al Gobierno del Estado, ¿qué está esperando para poner a disposición de todas nosotras estos pisos?

Finalment, el micro arriba a la noia de la samarreta blanca, la més jove de les tres, que l'agafa i es disposa a llegir un manifest expressant les idees centrals de la campanya, les mateixes que les seves companyes han comentat. També critica, com la portaveu de la PAH, la posició de les administracions públiques, a qui insta a aturar el benefici privat de la SAREB i recorda que la SAREB s'ha saltat la moratòria per evitar desnonaments de famílies en situació de vulnerabilitat.

- L'acte d'avui pretén iniciar una negociació directa amb algun dirigent de la SAREB. Seguirem aquí fins que no ens donin una resposta clara! - conclou la noia.

S'arrenquen uns aplaudiments i la gent entona càntics de nou.

“Què farem, què farem, guanyarem, guanyarem!”

A mesura que les hores avancen, la força de l'acte disminueix amb la marxa d'alguns dels assistents. S'acosta l'hora de dinar i després d'hores fent pressió, la negativa segueix sent l'única resposta que els proporcionen. Cap a dos quarts de quatre, es fa l'últim intent perquè més gent s'hi approximi, però estona més tard avisen que l'acció se suspèn. Ho avisa una

noia que agafa el micro i dóna les gràcies a totes les que han vingut, especialment a aquelles que s'han quedat fins al final. Més tard, a través de les xarxes, llencen un darrer missatge per concloure l'acció:

“Avui s'ha demostrat com la @sareb no vol responsabilitzar-se de la seva pésima gestió, però que quedi clar que això no acabarà aquí. Qui sembla misèria recull ràbia!”³⁸

X

L'executiu de Rajoy tenia dues opcions: o gaudir del major parc públic immobiliari de la història d'Espanya, o bé vendre els actius a tercers. El ministre d'economia espanyol, Luis de Guindos, es va decidir per una tercera via, malvendre les propietats a preus irrisoris a grans fons voltors sota l'etiqueta privada de la SAREB i facilitar un marc jurídic perquè aquestes poguessin actuar amb tots els avantatges fiscals possibles. El 2012, Luis de Guindos³⁹ afirmava amb plena rotunditat que aquesta maniobra no suposaria cap mena de cost per al contribuent, i 9 anys després, la UE sacrifica la SAREB com un animal malalt. Però de Guindos no ha d'assumir cap responsabilitat, només s'ha de posar més còmode a la seva butaca de vicepresident del Banc Central Europeu, des d'on a través de la seva oficina observa com els voltors li agraeixen la safata de carn, ara en estat de putrefacció, que tant els ha saciat.

*totes les dades que s'han mencionat en aquesta crònica i que no estan específicament citades pertanyen al llibre *Tocar fondo: La mano invisible detrás de la subida del alquiler*.

³⁸ PLA SAREB ⚡ #TenimLaSolució. (2021, 30 abril). [Tweet]. Twitter.
<https://twitter.com/plasareb/status/1388147375462572038>

³⁹ Mars, A., & Manetto, F. (2012, 29 agost). Guindos afirma que el 'banco malo' no supondrá costes para los contribuyentes. EL PAÍS.
https://elpais.com/economia/2012/08/29/actualidad/1346236508_135836.html

Retrat d'una militant

La Maria va néixer el 14 d'agost de 1998 a la Clínica del Pilar (Barcelona) un mes abans del que se l'esperava, com una premonició sobre el seu caràcter. En principi havia de néixer l'11 de setembre, i en aquells temps, la seva mare treballava a una empresa de vols i, en avançar-se quasi un mes, va anar de dies que no naixés al Canadà.

Tota la vida, fins a aquest curs, ha viscut a Sants. L'educació infantil, primària i l'ESO va desenvolupar-la a l'Escola Proa, però després de veure durant 12 anys les mateixes cares, va decidir que necessitava un canvi d'aires i sortir de la “bombolla Proa”, així que va fer el batxillerat a l'institut Poeta Maragall, de l'Eixample.

El seu vincle amb Ciutat Vella es remunta als vuit anys i d'una forma molt casual, quan una companya de classe i ella es volien apuntar a unes colònies d'estiu. Van estar recercant per Internet —sí, vuit anys— i van trobar unes colònies de l'1 al 10 de juliol que es deien El Periodisme, un nom que les va cridar l'atenció. Les colònies estaven organitzades per l'Esplai del Pi, que tenen la seva seu dins la Basílica de Santa Maria del Pi, i com la Maria, juntament amb la seva amiga, van gaudir tant de les colònies, van decidir que s'apuntarien durant el curs també. El problema radicava en el fet que la seva amiga jugava els caps de setmana partits de bàsquet, així que finalment va desistir d'apuntar-se durant el curs i la Maria encara avui no entén com sense ella va poder-se apuntar sola. De petita, i de fet encara avui dia bastant, la Maria era molt vergonyosa i la situació a l'esplai era complicada perquè en aquella època tenien molt pocs infants i de la seva edat, només hi havia una altra noia.

A mesura que van anar passant els cursos, van anar entrant més infants de la seva edat i més companyes de la seva classe. A l'esplai va conèixer l'Alba, un dels pilars del seu dia a

dia, amb l'ajuda inestimable de les seves germanes grans, les quals van fer molts esforços perquè les dues es coneguessin. La primera trobada va ser a l'esplai i, des de llavors, són inseparables.

La generació de la Maria a l'esplai va anar creixent, tant en número com en edat, i la majoria d'aquestes són les actuals monitores de l'esplai. Van pujar totes les del grup de Troncs (com s'anomena el grup de joves), ja que a l'esplai hi havia un buit generacional i les seves monitores portaven gairebé deu anys sent *monis*. Van pujar a ser *monis* amb moltíssimes ganes, gairebé tota la generació amb qui havia crescut, però també sense experiència, formació i suport. A escala individual, la Maria va començar sent una monitora "bronques". Suposa que era una manera d'imposar-se davant els infants perquè la comencessin a veure com una monitora i no com una jove. A part, a l'equip assumia massa feina i s'acabava cremant. Amb el pas dels cursos ha pogut formar-se a la vegada que aprenia de l'experiència en viu amb els infants, i ha arribat a la conclusió que les posicions autoritàries no arriben enlloc.

A escala col·lectiva, amb el pas dels anys també han après a gestionar conflictes i a saber "anar per feina". Abans, culpabilitzaven al monitor o monitora que, per exemple, prioritzava un acte o una reunió abans que un esplai el dissabte tarda, perquè entenien que totes les monitores havien de tenir el mateix compromís. Al cap i a la fi, ha entès que tothom té altres prioritats segons el moment i l'únic que demana, és bona comunicació i antelació.

Tot i això, l'esplai ha passat èpoques dures pel que fa al monitoratge. La Maria creu que ja no hi són les ganes que hi havia al principi ni les hores que hi dedicaven. Les monitores que s'hi han quedat, és perquè aposten pel projecte i entenen que l'Esplai és un lloc d'aprenentatge brutal tant pels infants com per les *monis*.

Què passaria si realment totes les monitores haguessin decidit marxar? S'hauria fet un bon relleu cap a la futura generació? Aquest dilema que tant havia preocupat a la Maria comença a diluir-se a partir del curs que ve, ja que la nova generació que puja des de Troncs, precisament el grup que ella dinamitza, té moltes ganes i les actuals monitores se seguiran quedant, com a mínim un any més, però amb un rol més secundari per no trobar-se en el context que la generació de la Maria va trobar-se cinc anys enrere. L'esplai ha estat el primer lloc on ha treballat amb equip, on ha après la necessitat d'organitzar-se de forma col·lectiva, on ha entès què signifiquen les paraules compromís i compartir i on, després de gairebé 15 anys, s'ha desenvolupat evolutivament i emocionalment.

El vincle de la Maria amb l'educació, tant la formal com en el lleure, va calar-li tan endins que va decidir que s'hi dedicaria professionalment. Va estudiar un Grau Superior d'Integració Social a l'Institut Miquel Taradell i després va començar Educació Social a la UOC. La carrera no va complir gens les seves expectatives, no gaudia i simplement deixava els treballs per l'últim moment. Ha pensat l'any vinent estudiar un altre Grau Superior sobre llengua de signes, però és un tema que no li corre gens de pressa i de moment no s'està mirant res de matrícules.

Mentre dilucidava quina era l'especialització professional que millor se l'hi adequava, va decidir treballar per tal de tenir, també, una certa independència econòmica. I què millor, va pensar, que fos vinculat amb infants i en un horari que li permetés compaginar-se amb els estudis, l'esplai i la militància. Aquest curs és el quart que treballa com a monitora de menjador a l'Escola Farigola del Clot, i és el tercer any que està amb el mateix grup, però cada cop percep més intensament que ja se li acaba l'etapa del menjador. Les mesures per la Covid-19 han provocat que des de l'escola i l'empresa que dirigeix el menjador els facin ser "policies" amb les mascaretes i els grups bombolles i ser "cambrers" a l'hora de dinar, i això xoca frontalment amb la tasca pedagògica que la Maria defensa que es fa en espais com l'horari de menjador dels infants, en contra d'allò que alguns creuen.

Els ingressos del menjador, juntament amb altres petits treballs puntuals, van fer-li plantejar-se independitzar-se de casa. La connexió amb Sants era cada cop més feble, ja que més enllà de fer cafès puntuals amb les amigues del Proa i la seva família, el vincle amb el barri havia desaparegut. El seu cercle i el seu dia a dia estava a Ciutat Vella, i com que econòmicament s'ho podia permetre i una companya tenia una habitació lliure al pis, va decidir independitzar-se. La vida de bòlit prepanidèmia feia que no passés mai per casa o que hi passés simplement per dormir. El confinament no el va viure del tot malament perquè va poder estar més temps amb la seva mare i la seva germana, i marxar definitivament després d'haver conviscut tan estretament amb elles va generar-li un sentiment de clausura, de tancament amb el barri. Una etapa bonica que donava pas a un altre de nova, sinònim d'emocionant per ella.

Mentre treballava al menjador i exercia de *moni* a l'esplai, la Maria va unir-se a dues militàncies més. Farà qüestió de tres anys va entrar a la comissió gestora del Casal de Joves de Ciutat Vella, un projecte posterior al contacte que ja tenia amb l'assemblea de joves de Ciutat Vella, amb qui l'Esplai del Pi organitza des de fa molts anys les festes joves del Gòtic. A partir de les festes van tenir el primer contacte amb altres entitats del barri (fora de la parròquia i d'entitats de l'Ajuntament), i per preparar les primeres, es reunien a la Negreta del Gòtic, un espai social del barri. Les segones festes en què la Maria va participar ja les van fer al casal, i des de llavors, ja va començar a formar part de la gestora.

Un any després d'entrar al Casal de Joves, la Maria encara tenia ganes de fer més feina al barri, així que va endinsar-se dins el món de les assemblees de l'habitatge. Una de les coses que més l'atreia era sortir del perfil de gent amb què ja estava acostumada (jove i blanc), i aprendre a partir del suport mutu i de compartir experiències. A part, també tenia dues companyes del casal que ja hi participaven i la benvinguda li va ser més fàcil.

Amb algunes d'aquestes companyes va marxar a finals d'abril al País Basc per participar en unes jornades formatives en defensa de l'habitatge, el funcionament de les institucions i el socialisme que organitzava el Sindicat d'Habitatge de Vitòria-Gasteiz (Etxebizitza Sindikatua Gasteiz). A aquestes jornades van convidar diversos col·lectius de Barcelona i militants del Sindicat d'Habitatge del Raval, el Sindicat d'Habitatge de l'Eixample Dret, el Grup d'Habitatge de Sants o el Sindicat d'Habitatge de la Barceloneta van fer acte de presència i van intercanviar experiències comunes. Per a la Maria va ser un cap de setmana molt intens, entre les formacions, les hores de cotxe i els debats que seguien més enllà de les jornades, però sobretot va ser molt positiu. El que més li va sobtar és com l'Ertzaintza juga amb la repressió de la Covid-19 per parar tota mena de mobilització. Allà hi ha pocs desnonaments, però els dos últims desnonaments, tot i fer *grupets*, mascaretes ben posades i distància de seguretat, la policia els va denunciar i tenen multes de milers d'euros. També va sobtar-li molt el model de militància que tenen allà. A diferència d'aquí, on sembla que com a més espais estiguis i més puguis aportar a cada lloc millor, el model dels militants del País Basc se centra únicament en un espai, on et formes i t'hi dediques al 100%.

Personalment, a la família de la Maria els toca de prop la problemàtica de l'habitatge. El pis de Sants on viuen és de lloguer, però la seva mare ha viscut tota la vida allà. Aquest pis, el bloc sencer i diversos edificis de Barcelona eren de la Montserrat Capdevila (coneguda com "la padrineta"), una senyora gran que era propietària de molts immobles i sense hereus. L'àvia de la Maria va treballar molts anys a casa seva i totes dues van fer-se molt amigues. Capdevila va dir-li que tots aquests pisos serien per ella, ja que era com de la seva família. D'un dia per l'altre, va aparèixer una família d'una advocada i van entrar per complet al seu dia a dia, fins al punt de canviar-li el metge i aïllar-la de la família de la Maria. Finalment, tota la seva herència es va quedar en mans d'aquesta família.

Al pis de Sants han seguit mantenint un lloguer "prou accessible", però al pis del cinquè, que han entrat unes noies joves a viure, ja està reformat i paguen molt més que elles per un pis més petit. Per altra banda, al seu pare i la seva parella d'aquí poc se'ls finalitza el contracte i la propietat no el vol renovar per tirar l'edifici a terra i fer pisos de luxe, i no saben ben bé què pot passar en el futur.

Després de treballar tres anys com a monitora de menjador, va adonar-se que la feina no li omplia i que li motiva molt més fer feina de barri i xarxa que tenir un treball rutinari i que no repercuteixi en un sentit col·lectiu. Així doncs, el passat setembre va engegar, conjuntament amb altres amigues i militants, la sectorial del lleure de la COS (Coordinadora Obrera Sindical), el sindicat laboral dins de l'Esquerra Independentista. Actualment, la COS té algunes mancances, sobretot per falta de forces, i una d'elles és tenir sectorials de cada àmbit laboral. Llavors, el març de l'any passat, "un grup de joves motivats" reviu la sectorial del lleure per donar resposta a tots els ERTOS i donar empara col·lectiva i si era possible, jurídica a totes les "guarrades" que estaven fent les patronals a les treballadores. Ella va entrar-hi per què tenia ganes de formar-se en l'àmbit laboral. Creu fermament en la col·lectivitat i el suport mutu i tenia ganes d'entrar a l'Esquerra Independentista, sent l'assemblea on se sentia més còmode tot i no tenir coneixements sobre l'àmbit laboral, ja que era una assemblea que s'estava creant i formant a la vegada.

L'objectiu actual no és tant que la treballadora participi de la sectorial, sinó que s'apoderi, tingui les eines i es formi per plantar cara a l'empresa. Cada dos diumenges es reuneixen totes les militants per fer traspessos i tenir debats sobre la pròpia sectorial. Actualment són unes vuit militants d'arreu dels Països Catalans (sobretot de Barcelona, per això), però a partir de la campanya de presentació que estan fent, esperen arribar a més militants i explicar els avantatges que té sindicalitzar-se i apoderar a les treballadores per tal de reivindicar els seus drets.

La manera d'organitzar-se li recorda molt al seu sindicat d'habitatge. Es reparteixen la feina per comissions on cada una té les seves tasques i després es donen espais conjunts on fer el traspàs de la informació. A diferència del sindicat d'habitatge, on s'aposta més pel suport col·lectiu en la mateixa assemblea i en els grups de suport, la comissió d'Acció Sindical és qui porta els casos i qui s'encarrega de forma més personal sobre les particularitats de cada treballadora.

La vida de la Maria no s'entén sense la col·lectivitat, però és la mateixa Maria qui no concep la vida sense la col·lectivitat. Aquesta col·lectivitat, cristal·litzada en les quatre militàncies —si es compta l'esplai com un espai més— representa tot allò que la Maria és i vol ser, i, tot i no donar-li per viure perquè a les militants no se les remunera, ha trobat amb 22 anys una feina que li fa sentir-se realitzada i feliç.

Bibliografia

1. Redacció Social.cat (2020, 11 novembre). Els deu punts que cal conèixer de la nova llei de regulació dels preus de lloguer. Social.cat.
[https://www.social.cat/reportatge/13205/els-deu-punts-que-cal-coneixer-de-la-nova-ll-
ei-de-lhabitatge](https://www.social.cat/reportatge/13205/els-deu-punts-que-cal-coneixer-de-la-nova-ll-
ei-de-lhabitatge)
2. E. Ferran/J. Alemany (2020, 4 novembre). Desnonaments amb limitacions. El Punt Avui.
[http://www.elpuntavui.cat/politica/article/17-politica/1874178-desnonaments-amb-limit-
acions.html](http://www.elpuntavui.cat/politica/article/17-politica/1874178-desnonaments-amb-limit-
acions.html)
3. Nota informativa sobre el Decret Llei 37/2020, de 3 de novembre, de reforç de la protecció del dret a l'habitatge davant els efectes de la Covid-19. (2020, 4 novembre). ACM.
[https://www.acm.cat/juridic/novetats-normatives/nota-informativa-sobre-decret-llei-37-
2020-3-novembre-reforc-proteccio-dret-habitatge-covid19](https://www.acm.cat/juridic/novetats-normatives/nota-informativa-sobre-decret-llei-37-
2020-3-novembre-reforc-proteccio-dret-habitatge-covid19)
4. Peinado, M. (2020, 2 novembre). Colau alerta del risc d'esclat social si no s'aturen els desnonaments. Cadena SER.
https://cadenaser.com/emisora/2020/11/02/sercat/1604301827_447083.html
5. Público. (2017, 16 juny). El Banco de España calcula que no se recuperarán 60.600 millones de las ayudas a la banca. EFE.
[https://www.publico.es/economia/banco-espana-calcula-no-recuperar-60600-millones-
-ayuda-banca.html](https://www.publico.es/economia/banco-espana-calcula-no-recuperar-60600-millones-
-ayuda-banca.html)
6. Casañas, J. (2021, 5 març). Truman Capote: "Soy alcohólico. Soy drogadicto. Soy homosexual. Soy un genio". ELESPECTADOR.COM.
[https://www.elespectador.com/el-magazin-cultural/truman-capote-soy-alcoholico-soy-
drogadicto-soy-homosexual-soy-un-genio-article-861317/](https://www.elespectador.com/el-magazin-cultural/truman-capote-soy-alcoholico-soy-
drogadicto-soy-homosexual-soy-un-genio-article-861317/)
7. Gavalrà, J. (2020, 11 octubre). Historia National Geographic.
historia.nationalgeographic.com.es.
[https://historia.nationalgeographic.com.es/a/a-sangre-fria-obra-maestra-truman-capot-
e_15718](https://historia.nationalgeographic.com.es/a/a-sangre-fria-obra-maestra-truman-capot-
e_15718)
8. Carol, M. (2019, 9 desembre). Truman Capote en la Costa Brava. La Vanguardia.
[https://www.lavanguardia.com/historiayvida/historia-contemporanea/20190823/47310-
033611/capote-un-escritor-en-la-costa-brava.html](https://www.lavanguardia.com/historiayvida/historia-contemporanea/20190823/47310-
033611/capote-un-escritor-en-la-costa-brava.html)
9. Rodríguez & Espinoza, R. M. (2017). De la especulación al derecho a la vivienda. Más allá de las contradicciones del modelo inmobiliario español (pp 80-124). Colección Útiles.
https://www.traficantes.net/sites/default/files/pdfs/util_20_vivienda_web.pdf

10. Observatori DESC. (2020, juliol). Emergència habitacional, pobresa energètica i salut. Informe sobre la inseguretat residencial a barcelona 2017–2020.
<https://www.aspb.cat/wp-content/uploads/2020/07/Informe-Emergencia-Habitacional-Pobresa-Energetica-Salut-Barcelona-2017-2020-CAT.pdf>
11. Observatori DESC (2020, maig) L'evolució dels desnonaments 2008-2019: de l'emergència a la consolidació d'una crisi habitacional.
<http://observatoridesc.org/ca/l-evolucio-dels-desnonaments-2008-2019-l-emergencia-consolidacio-d-cri-si-habitacional>
12. Institut Cerdà (2017, maig) La ocupación ilegal: realidad social, urbana y económica...un problema que necesita solución.
<https://www.icerda.org/ca/producte/la-ocupacion-ilegal-realidad-social-urbana-y-economica-un-problema-que-necesita-solucion-pdf/>
13. Obra Social Barcelona (2019, maig). L'habitatge per a qui l'habita!
<https://obrasocialbcn.net/wp-content/uploads/2019/06/Informe-okupacio-catalunya-obrasocial-catala.pdf>
14. Servei de Premsa. (2020, 13 juliol). L'Ajuntament requereix 14 grans tenidors propietaris de 194 pisos buits perquè els lloguin, amb l'advertiment de l'expropiació si no ho fan en un mes. Ajuntament de Barcelona.
<https://ajuntament.barcelona.cat/premsa/2020/07/13/lajuntament-requereix-14-grans-tenidors-propietaris-de-194-pisos-buits-perque-els-lloguin-amb-ladvertiment-de-l'expropiacio-si-no-ho-fan-en-un-mes/>
15. EMERGÈNCIA HABITACIONAL, POBRESA ENERGÈTICA I SALUT. (2020).
<https://pahbarcelona.org/wp-content/uploads/2020/07/Informe-Emergencia-Habitacional-Pobresa-Energetica-Salut-Barcelona-2017-2020-CAT.pdf>
16. Agencias Barcelona/Madrid, R. J. (2018, 25 abril). El Congreso aprueba la ley de desahucios exprés para desalojar ocupas ilegales en dos meses. La Vanguardia.
<https://www.lavanguardia.com/politica/20180424/442956981739/congreso-ley-desahucios-expres-desalojar-ocupas-ilegales-dos-meses.html>
17. Vilaseró, M. (2018, 6 juny). La «ley antiocupaciones» marcha camino del BOE tras ser ratificada por el Senado. El Periódico.
<https://www.elperiodico.com/es/politica/20180605/derecha-recuerda-tambien-suma-a-probacion-senado-ley-antiocupaciones-6859388>
18. Sala, E. (2018, Setembre). La crisis de la vivienda: implicaciones territoriales y estrategias de empoderamiento [Tesis doctoral]. UAB. Barcelona.
https://ddd.uab.cat/pub/tesis/2018/hdl_10803_665807/esb1de1.pdf
19. Seró, L. (2017). Etnografía i Nou Periodisme. Una aproximació a les fronteres làbils entre el periodisme literari i l'etnografia realista [Tesis de Màsters]. Universitat de Barcelona. Barcelona.
20. ACN. (2021, 14 gener). Els Mossos executen el desnonament d'una família amb menors al Poble-sec tot i l'oposició veïnal. Diari de Barcelona.

<https://www.diaridebarcelona.cat/w/mossos-executen-desnonament-familia-oposicio-veinal>

21. Wolfe, T. (1973). *El nuevo periodismo* (2012.a ed.). Anagrama.
22. Jaramillo, D. (2012). Antología de crónica latinoamericana actual. En Antología de la crónica latinoamericana actual (pp. 12–34). ALFAGUARA.
https://www.elboomeran.com/upload/ficheros/obras/primeraspaginasantologiconicalatinoamericanaactual_1.pdf
23. Capote, T (1965). *A sangre fría*. Círculo de Lectores.
24. Talese, G. (2011). *Honrarás a tu padre*. Alfaguara
25. García Márquez, G (1970). *Relato de un naufrago*. Barcelona. Tusquets Editores.
26. García Márquez, Gabriel (1996). *Noticia de un secuestro*. Barcelona. Nueva Narrativa
27. Villanueva, D. (2011, 15 julio). Honrarás a tu padre. El Cultural.
<https://elcultural.com/Honraras-a-tu-padre>
28. PLA SAREB ⚡ #TenimLaSolució. (2021, 30 abril). [Tweet]. Twitter.
<https://twitter.com/plasareb/status/1388147375462572038>
29. Vargas Martín, J. (2021, 24 març). Decenas de personas se encierran en la sede del FROB y exigen al Gobierno alquileres justos con las casas de la Sareb. Público.
<https://www.publico.es/sociedad/sareb-encierro-afectados-exigir-gobierno-negocie-alquileres-justos.html>
30. Cobo, D. (2021, 10 maig). El rerefons de la intervenció de l'ONU per aturar desnonaments a Barcelona. Tot Barcelona | Notícies i Informació d'actualitat a Barcelona.
<https://www.totbarcelona.cat/habitatge/el-rerefons-de-la-intervencio-de-lonu-per-aturar-desnonaments-a-barcelona-121805/>
31. Les cases fàbrica del Raval, patrimoni protegit. (2018, 23 febrer). Ajuntament de Barcelona.
https://ajuntament.barcelona.cat/relacionsinternacionalsicooperacio/ca/noticia/les-cases-fabrica-del-raval-interes-patrimonial-protegit_617783
32. Gabarre, M. (2019). *Tocar fondo: La mano invisible detrás de la subida del alquiler* (1.a ed.). Traficantes de sueños.
33. Allendesalazar, P. (2021, 23 març). La Sareb elevarà en 35.000 milions el deute públic a l'Estat. El Periódico.
<https://www.elperiodico.cat/ca/economia/20210323/sareb-elevara-35-000-milions-11604202>
34. Álvarez Barba, Y. (2021, 24 març). La deuda de la Sareb de De Guindos nos explota en la cara. El Salto.

<https://www.elsaltodiario.com/sareb/banco-malo-de-guindos-deuda-120-pib-explota-cara>

35. Mars, A., & Manetto, F. (2012, 29 agost). Guindos afirma que el 'banco malo' no supondrá costes para los contribuyentes. EL PAÍS.
https://elpais.com/economia/2012/08/29/actualidad/1346236508_135836.html